

Godišnji izveštaj
Energoprojekt Holding a.d.
za 2018. godinu

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011, 112/2015 i 108/2016) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012, 5/2015 i 24/2017), **Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda, MB: 07023014 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2018. GODINU

S A D R Ž A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2018. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Napomene uz finansijske izveštaje)

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Napomena: Godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazani su kao jedan izveštaj i sadrže informacije od značaja za ekonomsku celinu)

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA* (Napomena)

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA* (Napomena)

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2018.
GODINU (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu,
Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu,
Napomene uz finansijske izveštaje)
-

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS STANJA
na dan 31.12.2018. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00	A. UPISANI NEUPLAĆEN KAPITAL	0001			
	B. STALNA IMOVINA (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		7.021.054	8.393.406
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003		4.681	7.871
010 i deo 019	1. Uaganja u razvoj	0004			
011, 012 i deo 019	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0005	21.	4.681	7.871
013 i deo 019	3. Gudvil	0006			
014 i deo 019	4. Ostala nematerijalna imovina	0007			
015 i deo 019	5. Nematerijalna imovina u pripremi	0008			
016 i deo 019	6. Avansi za nematerijalnu imovinu	0009			
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010		1.933.237	2.228.973
020, 021 i deo 029	1. Zemljište	0011			
022 i deo 029	2. Gradjevinski objekti	0012	22.	1.305.656	1.313.771
023 i deo 029	3. Postrojenja i oprema	0013	22.	27.119	37.043
024 i deo 029	4. Investicione nekretnine	0014	22.	555.515	556.822
025 i deo 029	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	0015	22.	283	283
026 i deo 029	6. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0016	22.		276.390
027 i deo 029	7. Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0017	22.		
028 i deo 029	8. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	0018	22.	44.664	44.664
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA (0020+0021+0022+0023)	0019		-	-
030, 031 i deo 039	1. Šume i višegodišnji zasadi	0020			
032 i deo 039	2. Osnovno stado	0021			
037 i deo 039	3. Biološka sredstva u pripremi	0022			
038 i deo 039	4. Avansi za biološka sredstva	0023			
04, osim 047	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0025+0026+0027+0028+0029+0030+0031+0032+0033)	0024		5.083.136	6.156.562
040 i deo 049	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	0025	23.1.	4.837.763	5.057.719
041 i deo 049	2. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	0026	23.1.	29.550	29.550
042 i deo 049	3. Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	0027	23.1.	43.347	117.662
deo 043, deo 044 i deo 049	4. Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	0028	23.2.	171.259	950.334
deo 043, deo 044 i deo 049	5. Dugoročni plasmani ostalim povezanim pravnim licima	0029			
deo 045 i deo 049	6. Dugoročni plasmani u zemlji	0030			
deo 045 i deo 049	7. Dugoročni plasmani u inostranstvu	0031			
046 i deo 049	8. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	0032			
048 i deo 049	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani	0033	23.2.	1.217	1.297
05	V. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034		-	-
050 i deo 059	1. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0035			
051 i deo 059	2. Potraživanja od ostalih povezanih lica	0036			
052 i deo 059	3. Potraživanja po osnovu prodaje na robni kredit	0037			
053 i deo 059	4. Potraživanja za prodaju po ugovorima o finansijskom lizingu	0038			
054 i deo 059	5. Potraživanja na osnovu jemstva	0039			
055 i deo 059	6. Sporna i sumnjiva potraživanja	0040			
056 i deo 059	7. Ostala dugoročna potraživanja	0041			
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0042			
	G. OBRTNA IMOVINA (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		3.311.790	1.706.754
Klasa 1	I. ZALIH (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044		6.425	6.766
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0045			
11	2. Nedovršena proizvodnja i nedovršene usluge	0046			
12	3. Gotovi proizvodi	0047			
13	4. Roba	0048			
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	0049			
15	6. Plaćeni avansi za zalihe i usluge	0050	24.	6.425	6.766

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
20	II. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051		765.794	689.346
200 i deo 209	1. Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	0052	25.	763.077	688.367
201 i deo 209	2. Kupci u inostranstvu - matična i zavisna pravna lica	0053			
202 i deo 209	3. Kupci u zemlji - ostala povezana lica	0054	25.	705	705
203 i deo 209	4. Kupci u inostranstvu - ostala povezana lica	0055			
204 i deo 209	5. Kupci u zemlji	0056	25.	2.012	274
205 i deo 209	6. Kupci u inostranstvu	0057			
206 i deo 209	7. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0058			
21	III. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA	0059	26.	7.094	98.204
22	IV. DRUGA POTRAŽIVANJA	0060	27.	125.071	76.816
236	V. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VREDNOST KROZ BILANS USPEHA	0061			
23 osim 236 i 237	VI. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0063+0064+0065+0066+0067)	0062		1.795.477	191.499
230 i deo 239	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica	0063	28.	906.583	33.212
231 i deo 239	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica	0064	28.	157.836	158.208
232 i deo 239	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	0065			
233 i deo 239	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0066			
234, 235, 238 i deo 239	5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0067	28.	731.058	79
24	VII. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	0068	29.	200.519	251.917
27	VIII. POREZ NA DODATU VREDNOST	0069			
28 osim 288	IX. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0070	30.	411410	392.206
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0042+0043)	0071		10.332.844	10.100.160
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0072	39.	22.683.687	27.017.299
	PASIVA				
	A. KAPITAL (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420- 0421) ≥ 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401		9.094.008	8.529.997
30	I. OSNOVNI KAPITAL (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402		7.128.301	7.128.301
300	1. Akcijski kapital	0403	31.1.	5.574.959	5.574.959
301	2. Udeli društava sa ograničenom odgovornošću	0404			
302	3. Ulozi	0405			
303	4. Državni kapital	0406			
304	5. Društveni kapital	0407			
305	6. Zadrružni udeli	0408			
306	7. Emisiona premija	0409	31.1.	1.526.164	1.526.164
309	8. Ostali osnovni kapital	0410	31.1.	27.178	27.178
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0411			
047 i 237	III. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	0412	31.2.	49.827	49.827
32	IV. REZERVE	0413	31.3.	214.881	214.881
330	V. REVALORIZACIONE REZERVE PO OSNOVU REVALORIZACIJE NEMATERIJALNE IMOVINE, NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME	0414	31.4.	784.634	782.098
33 osim 330	VI. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA (potražna salda računa grupe 33 osim 330)	0415			
33 osim 330	VII. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA (dugovna salda računa grupe 33 osim 330)	0416	31.5.	4.208	18.881
34	VIII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0418+0419)	0417		1.020.227	473.425
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0418	31.6.	256.754	34.492
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0419	31.6.	763.473	438.933
	IX. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0420			
35	X. GUBITAK (0422+0423)	0421		-	-
350	1. Gubitak ranijih godina	0422			
351	2. Gubitak tekuće godine	0423			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (0425+0432)	0424		2.812	2.735
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425		2.812	2.735
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0426			
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0427			
403	3. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	0428			
404	4. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0429	32.	2.812	2.735
405	5. Rezervisanja za troškove sudskih sporova	0430			
402 i 409	6. Ostala dugoročna rezervisanja	0431			

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432		-	-
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0433			
411	2. Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	0434			
412	3. Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima	0435			
413	4. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana	0436			
414	5. Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	0437			
415	6. Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0438			
416	7. Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	0439			
419	8. Ostale dugoročne obaveze	0440			
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0441	38.	154.137	152.082
42 do 49 (osim 498)	G. KRATKOROČNE OBAVEZE (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442		1.081.887	1.415.346
42	I. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0444+0445+0446+0447+0448+0449)	0443		898.427	1.251.192
420	1. Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	0444			
421	2. Kratkoročni krediti od ostalih povezanih lica	0445			
422	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	0446	33.1.	898.279	1.251.072
423	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0447			
427	5. Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji	0448			
424,425,426 i 429	6. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	0449	33.2.	148	120
430	II. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0450	34.	51.076	40.731
43 osim 430	III. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)	0451		12.159	36.057
431	1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	0452	35.	977	24.780
432	2. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	0453	35.		2.962
433	3. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	0454			
434	4. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	0455			
435	5. Dobavljači u zemlji	0456	35.	5.182	6.325
436	6. Dobavljači u inostranstvu	0457	35.	3.117	1.990
439	7. Ostale obaveze iz poslovanja	0458	35	2883	
44, 45 i 46	IV. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	0459	36.	42.105	35.937
47	V. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST	0460	37.1.	4.700	6.768
48	VI. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	0461	37.2.	45.839	752
49 osim 498	VII. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0462	37.3.	27.581	43.909
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402) ≥ 0 = (0441+0424+0442-0071) ≥ 0	0463		-	-
	Đ. UKUPNA PASIVA (0424+0442+0441+0401-0463) ≥ 0	0464		10.332.844	10.100.160
89	E. VANBILANSNA PASIVA	0465	39.	22.683.687	27.017.299

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS USPEHA
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
60 do 65, osim 62 i 63	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1009+1016+1017)	1001		341.959	440.253
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002		-	-
600	1. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1003			
601	2. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1004			
602	3. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1005			
603	4. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1006			
604	5. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1007			
605	6. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	1008			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009		315.956	416.018
610	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1010	9.1.	315.898	415.941
611	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1011			
612	3. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1012			
613	4. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1013			
614	5. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1014	9.1.	58	77
615	6. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1015			
64	III. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.	1016			
65	IV. DRUGI POSLOVNI PRIHODI	1017	9.2.	26.003	24.235
	RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
55 do 55, 62 i 63	B. POSLOVNI RASHODI (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+1028+1029) ≥ 0	1018		362.247	431.736
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1019			
62	II. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1020			
630	III. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1021			
631	IV. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1022			
51 osim 513	V. TROŠKOVI MATERIJALA	1023	10.	5.582	7.373
513	VI. TROŠKOVI GORIVA I ENERGIJE	1024	10.	20.299	22.640
52	VII. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	1025	11.	202.695	226.508
53	VIII. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1026	12.	56.538	67.173
540	IX. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1027	13.	20.817	22.597
541 do 549	X. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA	1028	13.	216	517
55	XI. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1029	14.	56.100	84.928
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1018) ≥ 0	1030		-	8.517
	G. POSLOVNI GUBITAK (1018-1001) ≥ 0	1031		20.288	-
66	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1033+1038+1039)	1032		628.645	608.855
66, osim 662, 663 i 664	I. FINANSIJSKI PRIHODI OD POVEZANIH LICA I OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI (1034+1035+1036+1037)	1033		615.557	540.376
660	1. Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	1034	15.1.	605.737	530.377
661	2. Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	1035	15.1.	9.752	9.945
665	3. Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1036			
669	4. Ostali finansijski prihodi	1037	15.1.	68	54
662	II. PRIHODI OD KAMATA (OD TREĆIH LICA)	1038	15.1.	9.165	2.117
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I PRIHODI PO OSNOVU EFEKTA VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1039	15.1.	3.923	66.362

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
56	D. FINANSIJSKI RASHODI (1041+1046+1047)	1040		37.209	147.024
56, osim 562, 563 i 564	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA I OSTALI FINANSIJSKI RASHODI (1042+1043+1044+1045)	1041		5.167	78.773
560	1. Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	1042	15.2.	4.638	69.594
561	2. Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1043	15.2.	529	9.179
565	3. Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1044			
566 i 569	4. Ostali finansijski rashodi	1045			
562	II. RASHODI KAMATA (PREMA TREĆIM LICIMA)	1046	15.2.	30.564	32.070
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1047	15.2.	1.478	36.181
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1040)	1048		591.436	461.831
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1040-1032)	1049		-	-
683 i 685	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1050			
583 i 585	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1051			
67 i 68, osim 683 i 685	J. OSTALI PRIHODI	1052	16.1.	274.396	410
57 i 58, osim 583 i 585	K. OSTALI RASHODI	1053	16.2.	37.582	31.883
	L. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054		807.962	438.875
	LJ. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055		-	-
69-59	M. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANJIH PERIODA	1056	17.	2.232	
59-69	N. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANJIH PERIODA	1057	17.		112
	NJ. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1054-1055+1056-1057)	1058	18.	810.194	438.763
	O. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1055-1054+1057-1056)	1059		-	-
	P. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1060		45.113	
deo 722	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1061		1.608	
deo 722	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1062			170
723	D. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1063			
	S. NETO DOBITAK (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064	19.	763.473	438.933
	T. NETO GUBITAK (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065		-	-
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1066			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VEĆINSKOM VLASNIKU	1067			
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1068			
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA VEĆINSKOM VLASNIKU	1069			
	V. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1070			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1071			

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Iznos	
			31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	5	6
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA			
	I. NETO DOBITAK (AOP 1064)	2001	763.473	438.933
	II. NETO GUBITAK (AOP 1065)	2002		
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK			
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
330	1. Promena revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme			
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	2.983	
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		
331	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja			
	a) dobici	2005		
	b) gubici	2006		
332	3. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
	a) dobici	2007		
	b) gubici	2008		
333	4. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava			
	a) dobici	2009		
	b) gubici	2010		
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
334	1. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja			
	a) dobici	2011		
	b) gubici	2012		
335	2. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
	a) dobici	2013		
	b) gubici	2014		
336	3. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka			
	a) dobici	2015		
	b) gubici	2016		
337	4. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju			
	a) dobici	2017	14.673	10.103
	b) gubici	2018		115
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019	17.656	9.988
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		
	III. POREZ NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021	447	
	IV. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021) ≥ 0	2022	17.209	9.988
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021) ≥ 0	2023		
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA			
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2022-2023) ≥ 0	2024	780.682	448.921
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2023-2022) ≥ 0	2025		
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2027+2028) = AOP 2024 ≥ 0 ili AOP 2025 > 0	2026		
	1. Pripisan većinskim vlasnicima kapitala	2027		
	2. Pripisan vlasnicima koji nemaju kontrolu	2028		

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2018. godine

U hiljadama dinara

Pozicija	AOP	Iznos	
		31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	3001	476.806	537.757
1. Prodaja i primljeni avansi	3002	437.448	450.600
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3003		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3004	39.358	87.157
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	3005	529.925	711.093
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	3006	201.873	262.846
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3007	198.221	221.014
3. Plaćene kamate	3008	31.340	30.771
4. Porez na dobitak	3009	5.708	4.691
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	3010	92.783	191.771
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3011	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3012	53.119	173.336
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3013	1.449.820	597.902
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	3014	864.218	
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bio.sr.	3015	5.575	84.867
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	3016		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3017	16.508	4.438
5. Primljene dividende	3018	563.519	508.597
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3019	865.126	376.493
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	3020		8.321
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3021	29.117	331.338
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	3022	836.009	36.834
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3023	584.694	221.409
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3024	-	-
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 5)	3025	-	668.836
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3026		
2. Dugoročni krediti (neto prilivi)	3027		
3. Kratkoročni krediti (neto prilivi)	3028		668.836
4. Ostale dugoročne obaveze	3029		
5. Ostale kratkoročne obaveze	3030		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 6)	3031	584.147	584.544
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3032		124.148
2. Dugoročni krediti (odlivi)	3033		
3. Kratkoročni krediti (odlivi)	3034	350.635	
4. Ostale obaveze (odlivi)	3035	16.570	242.745
5. Finansijski lizing	3036		
6. Isplaćene dividende	3037	216.942	217.651
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3038	-	84.292
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3039	584.147	-
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (3001+3013+3025)	3040	1.926.626	1.804.495
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (3005+3019+3031)	3041	1.979.198	1.672.130
Đ. NETO PRILIVI GOTOVINE (3040-3041)	3042	-	132.365
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3041-3040)	3043	52.572	-
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3044	251.917	128.791
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3045	1.174	
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3046		9.239
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	200.519	251.917

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01. do 31.12.2018. godine

Redni broj	OPIS	Komponenta kapitala										331 Aktuarski dobitci ili gubici		
		30 Osnovni kapital	AOP	31 Upisani a neuplaćeni kapital	AOP	32 Rezerve	AOP	35 Gubitak	AOP	0471237 Otkupljene sopstvene akcije	AOP		34 Neraspoređeni dobitak	AOP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					
1	Početno stanje na dan 01.01.2017. godine a) dugovni saldo računa b) potražni saldo računa	4001 4002	4019 4020	4037 4038	4055 4056	4073 4074	4091 4092	4109 4110	4127 4128					
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika a) ispravke na dugovnoj strani računa b) ispravke na potražnoj strani računa	4003 4004	4021 4022	4039 4040	4057 4058	4075 4076	4093 4094	4111 4112	4129 4130					
3	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2017. godine a) korigovani dugovni saldo računa (1a+2a-2b) ≥ 0 b) korigovani potražni saldo računa (1b-2a+2b) ≥ 0	4005 4006	4023 4024	4041 4042	4059 4060	4077 4078	4095 4096	4113 4114	4131 4132					
4	Promene u prethodnoj 2017. godini a) promet na dugovnoj strani računa b) promet na potražnoj strani računa	4007 4008	4025 4026	4043 4044	4061 4062	4079 4080	4097 4098	4115 4116	4133 4134					
5	Stanje na kraju prethodne godine 31.12.2017. a) dugovni saldo računa (3a+4a-4b) ≥ 0 b) potražni saldo računa (3b-4a+4b) ≥ 0	4009 4010	4027 4028	4045 4046	4063 4064	4081 4082	4099 4100	4117 4118	4135 4136					
6	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika a) ispravke na dugovnoj strani računa b) ispravke na potražnoj strani računa	4011 4012	4029 4030	4047 4048	4065 4066	4083 4084	4101 4102	4119 4120	4137 4138					
7	Korigovano početno stanje tekuće godine na dan 01.01.2018. a) korigovani dugovni saldo računa (5a+6a-6b) ≥ 0 b) korigovani potražni saldo računa (5b-6a+6b) ≥ 0	4013 4014	4031 4032	4049 4050	4067 4068	4085 4086	4103 4104	4121 4122	4139 4140					
8	Promene u tekućoj 2018. godini a) promet na dugovnoj strani računa b) promet na potražnoj strani računa	4015 4016	4033 4034	4051 4052	4069 4070	4087 4088	4105 4106	4123 4124	4141 4142					
9	Stanje na dan 31.12.2018. a) dugovni saldo računa (7a+8a-8b) ≥ 0 b) potražni saldo računa (7b-8a+8b) ≥ 0	4017 4018	4035 4036	4053 4054	4071 4072	4089 4090	4107 4108	4125 4126	4143 4144					

U Beogradu,
 dana 19.02.2019. godine

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2018. GODINU**

Beograd, 2019. godine

S A D R Ź A J

1.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA	8
3.	VLASNIČKA STRUKTURA	8
4.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	8
5.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	13
6.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	14
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	14
	7.1. Procenjivanje.....	15
	7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	15
	7.3. Prihodi.....	16
	7.4. Rashodi.....	17
	7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	18
	7.6. Porez na dobitak.....	18
	7.7. Nematerijalna imovina.....	20
	7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	21
	7.9. Lizing	22
	7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
	7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	24
	7.12. Investicione nekretnine	24
	7.13. Zalihe	25
	7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	26
	7.15. Finansijski instrumenti.....	27
	7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
	7.17. Kratkoročna potraživanja.....	29
	7.18. Finansijski plasmani.....	30
	7.19. Obaveze.....	31
	7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	32
	7.21. Naknade zaposlenima	33
	7.22. Informacije o segmentima poslovanja	34
8.	FINANSIJSKI RIZICI.....	34
	8.1. Kreditni rizik.....	36
	8.2. Tržišni rizik.....	39
	8.3. Rizik likvidnosti.....	43
	8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	44
9.	POSLOVNI PRIHODI.....	46
	9.1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	46
	9.2. Drugi poslovni prihodi	47
10.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	48

11.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	48
12.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	49
13.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I DUGOROČNIH REZERVISANJA	50
14.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	50
15.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	51
	15.1. Finansijski prihodi	51
	15.2. Finansijski rashodi	52
16.	OSTALI PRIHODI I RASHODI	53
	16.1. Ostali prihodi	53
	16.2. Ostali rashodi	53
17.	NETO DOBITAK / GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	54
18.	DOBITAK / GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	55
19.	NETO DOBITAK	55
20.	ZARADA PO AKCIJI	56
21.	NEMATERIJALNA IMOVINA	57
22.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	58
23.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	61
	23.1. Učešća u kapitalu	62
	23.2. Dugoročni plasmani	65
24.	ZALIHE	66
25.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE	67
26.	POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA	68
27.	DRUGA POTRAŽIVANJA	69
28.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	71
29.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	74
30.	AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	75
31.	KAPITAL	76
	31.1. Osnovni kapital	77
	31.2. Otkupljene sopstvene akcije	78
	31.3. Rezerve	79
	31.4. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	79
	31.5. Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)	80

31.6. Neraspoređeni dobitak	80
32. DUGOROČNA REZERVISANJA	81
33. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	83
33.1. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji.....	83
33.2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze.....	84
34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE.....	84
35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	85
36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	86
37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	87
37.1. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	87
37.2. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.....	87
37.3. Pasivna vremenska razgraničenja	88
38. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	88
39. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	90
40. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	91
41. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	92
42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	92
43. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA.....	95
44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	99

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo čija je pretezna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo se uskladilo sa važećim Zakonom o privrednim društvima („Sl.glasnik RS“ br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – dr. zakon i 5/2015, 44/2018 i 95/2018) donošenjem Odluke o usklađivanju Osnivačkog akta sa Zakonom o privrednim društvima na Skupštini 16.03.2012. godine i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 12.01.2012. godine. Navedene odluke, i s tim u vezi promena podataka koji se upisuju u registar, uredno su registrovani.

Društvo je odukama Skupštine akcionara od 28.06.2013. godine i 17.06.2014. godine izmenilo Statut, što je registrovano u registru Agencije za privredne registre.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 – holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Energodata a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Promet d.o.o.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.

Energoprojekt Promet d.o.o. je od 2010. godine u dormant statusu. U toku je postupak gašenja predmetnog društva po službenoj dužnosti, s obzirom na to da se Agenciji za privredne registre ne predaju finansijski izveštaji počev od finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Dana 13.03.2018. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu Energoprojekt Garant a.d.o. (92,94%), tako da se od navedenog datuma, prihodi i rashodi nastali iz odnosa sa predmetnim društvom evidentiraju na pozicijama prihoda i rashoda koji se odnose na ostala pravna lica (do 13.03.2018. godine evidentirani su na pozicijama prihoda i rashoda koji se odnose na zavisna pravna lica) - Napomena 23.1. Dana 28.12.2018. godine u Registru privrednih subjekta koji se vodi kod Agencije za privredne registre, usled statusne promene - pripajanja, izvršen je upis pripajanja Energoprojekt Garant a.d.o. društvu Sava neživotno osiguranje a.d.o. i njegovo brisanje iz Regista, usled čega su sva potraživanja na dan bilansa prema Energoprojekt Garant prenatu na potraživanja prema Sava neživotno osiguranje a.d.o.

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,
- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija,
- Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Pridruženo društvo u zemlji je:

- Zatvoreni investicioni fond Fima Southern Europe Activist a.d. Beograd - u likvidaciji

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2018. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Energodata a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	86,26
Energoprojekt Promet d.o.o.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energo (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00
<i>Naziv pridruženog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Zatvoreni investicioni fond Fima Southern Europe Activist a.d. Beograd - u likvidaciji	30,45

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 75 (31.12.2017. godine: 75).

Akcije Društva su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu - „Prime listing-u“ Beogradske berze.

Finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva za period od 01.01. do 31.12.2018. godine** koji su odobreni od strane Nadzornog odbora Društva, 28.02.2019. godine, na 44. sednici Društva i predmet su revizije od strane eksternog revizora.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

Uporedne informacije čine finansijski izveštaji Društva za 2017. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora.

Rukovodstvo Društva procenjuje da Društvo nastavlja da posluje na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni finansijski izveštaji Društva za 2018. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u izveštajnoj 2018. godini sačinjavaju sledeća lica:

- Stojan Čolakov - Generalni direktor,
- Vladimir Višnjic - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan,
- Milan Mamula - Izvršni direktor za pravne poslove i
- Bogdan Uzelac - Izvršni direktor za operativne poslove.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Društva na dan 31.12.2018. godine prikazano je u okviru Napomene 31.1.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018 - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017 i 95/2018),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017 i 30/2018),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015 i 101/2016 - dr. pravilnik),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015 i 101/2016),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013 i 30/2018) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,

- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima” - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit” koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i

gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC 13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC 15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina”, IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 – Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje je stupilo na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Zakup” koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Moguća je ranija primena uz uslov primene MSFI 15. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije” - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4,
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3,
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15,
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena i
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period, je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.**

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebnna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	118,1946	118,4727
1 USD	103,3893	99,1155
1 GBP	131,1816	133,4302

7.3. Prihodi

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjena navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom,
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom,
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti,
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda** iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društva može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 - Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je: ili odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo,
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište,
- b) objekti,
- c) postrojenja i oprema i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava,
- povećava kapacitet,
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva, već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost), sistematski se alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, odnosno, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicijska nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicijske nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicijske nekretnine i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicijske nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicijsku nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicijske nekretnine: ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicijske nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicijske nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicijske nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investicijska nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicijske nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povrati od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi i troškovi pozajmljivanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje) i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo, itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća,
- zajmovi (kredit) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod

finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditive u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu, kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenaplativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadiivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (kredit) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.21. Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora, koje su usaglašene sa zakonskim odredbama (u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku).

7.22. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva.

Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju,
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti i
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje (Napomena 25):</i>		
a) Kupci u zemlji - zavisna i ostala povezana pravna lica:		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	678.761	493.963
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		60.819
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	18.571	24.448
Energoprojekt Entel a.d.	647	30.512
Energoprojekt Energodata a.d.	10.111	14.408
Energoprojekt Industrija a.d.	615	20.870
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.		16.534
Energoprojekt Oprema a.d.		
Energoprojekt Garant a.d.o.		261
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	33.775	26.199
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	20.597	353
Enjub d.o.o.	705	705
<i>Svega</i>	763.782	689.072
b) Kupci u zemlji (eksterno)	2.012	274
<i>Svega</i>	765.794	689.346
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 26):</i>		
a) Potraživanja iz specifičnih poslova - zavisna i ostala povezana pravna lica:		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	2.321	90.203
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	771	666
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	615	456
Energoprojekt Entel a.d.	39	
Energoprojekt Energodata a.d.		1
Energoprojekt Industrija a.d.	22	16
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	33	
Energoprojekt Oprema a.d.	25	
Energoprojekt Garant a.d.o.		438
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.		2.162
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	836	
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	359	
Enjub d.o.o.	2.071	2.047
<i>Svega</i>	7.092	95.989
b) Potraživanja iz specifičnih poslova - ostala pravna lica	2	2.215
<i>Svega</i>	7.094	98.204
<i>Druga potraživanja (Napomena 27):</i>		
a) Druga potraživanja - zavisna i ostala povezana pravna lica:		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	11.447	
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		
Energoprojekt Energodata a.d.	4	
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	21.199	
Enjub d.o.o.	74.413	64.819
<i>Svega</i>	107.063	64.819
b) Druga potraživanja - ostalo	18.008	11.997
<i>Svega</i>	125.071	76.816
UKUPNO	897.959	864.366

Potraživanja od kupaca u zemlji - zavisna pravna lica odnose se, na potraživanja po ugovorima o pružanju usluga, ugovorima o zakupu i dr. zavisnim društvima. Po ugovorima o pružanju usluga, Društvo, osim od Energoprojekt Entela, poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate).

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji – ostala povezana lica društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji (eksterno), Društvo poseduje instrumente obezbeđenja naplate od Jerry Catering Service d.o.o. (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice) i Sava Neživotno osiguranje a.d.o. (2 blanko solo menice sa sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), dok od ostalih kupaca u zemlji (eksterno) Društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Povezana pravna lica:</i>		
a) Tekuća	124.817	80.404
b) Do 30 dana	13.723	20.568
c) 30 - 60 dana	14.157	14.968
d) 60 - 90 dana	13.716	31.617
e) 90 - 365 dana	112.188	159.215
f) Preko 365 dana	599.336	543.108
Svega	877.937	849.880
<i>Kupci u zemlji:</i>		
a) Tekuća	1.341	2.459
b) Do 30 dana	673	
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		30
Svega	2.014	2.489
<i>Ostalo:</i>		
a) Tekuća	17.370	10.899
b) Do 30 dana	89	133
c) 30 - 60 dana	88	202
d) 60 - 90 dana	88	124
e) 90 - 365 dana	373	553
f) Preko 365 dana	-	86
Svega	18.008	11.997
UKUPNO	897.959	864.366

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva.

Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno Evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
28.804.316	21.830.289	8.291.583	11.342.652

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute.

Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu maksimalno razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu Evra. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	242.449	124.250

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

U sledećoj tabeli je prikazana kamatonosna struktura **finansijskih sredstava i obaveza** Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Kamatonosna finansijska sredstava sa promenljivom kamatnom stopom:		
Kratkoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima	157.836	158.208
UKUPNO	157.836	158.208
Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom:		
Kratkoročni krediti	827.362	710.836
UKUPNO	827.362	710.836
RAZLIKA	(669.526)	(552.628)

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	(6.695)	(5.526)

Analiza osetljivosti pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima uticaj na promenu rezultata, obzirom da su kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom znatno veće od kamatonosnih finansijskih sredstava sa promenljivom kamatnom stopom, pa se može zaključiti da je **Društvo izloženo kamatnom riziku**.

Vežano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu.

Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi*.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Dobavljači u zemlji i inostranstvu- zavisna i ostala povezana pravna lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	683	23.524
Encom GmbH Consulting, Engineering&Trading, Nemačka		2.962
Energoprojekt Energodata a.d.		954
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	294	98
Ostali		204
Svega	977	27.742
<i>Dobavljači u zemlji (eksterno):</i>		
JP Elektroprivreda Srbije, Beograd	1.117	795
JKP „Beogradske elektrane“, Beograd	899	918
Algotech d.o.o.	506	339
Dedinje d.o.o.	421	423
Tabulir Komerc d.o.o.	197	233
Dexy CO Kids d.o.o.	175	191
Advokat Ljiljana Gnjatović	172	172
Jugomil d.o.o.	157	
Ostali	1.538	3.254
Svega	5.182	6.325
<i>Dobavljači u inostranstvu (eksterno):</i>		
International Air Transport Association (IATA)	3.117	1.990
Ostali		
Svega	3.117	1.990
UKUPNO	9.276	36.057

U narednoj tabeli prikazana je starosna struktura obaveza prema dobavljačima.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Povezana pravna lica:</i>		
a) Tekuća	977	2.919
b) Do 30 dana		98
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		1.729
e) 90 - 365 dana		20.034
f) Preko 365 dana		2.962
Svega	977	27.742
<i>Dobavljači u zemlji:</i>		
a) Tekuća	4.171	3.970
b) Do 30 dana	502	1.613
c) 30 - 60 dana	509	641
d) 60 - 90 dana		45
e) 90 - 365 dana		56
f) Preko 365 dana		
Svega	5.182	6.325
<i>Dobavljači u inostranstvu:</i>		
a) Tekuća	3.117	1.990
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	3.117	1.990
UKUPNO	9.276	36.057

Na ime obezbeđenja plaćanja, a saglasno odredbama ugovora, Društvo je dobavljaču JP Elektroprivreda Srbije dalo četiri solo blanko menice sa klauzulom "bez protesta".

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2018.	2017.
Opšti ratio likvidnosti	2:1	3,06:1	1,21:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1:1	3,06:1	1,20:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,19:1	0,18:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	2.229.903	291.408

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2018. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih i
- rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Neto dobitak	763.473	438.933
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	8.529.997	8.421.896
b) Kapital na kraju godine	9.094.008	8.529.997
Svega	8.812.003	8.475.947
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	8,66%	5,18%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Obaveze	1.081.887	1.415.346
Ukupna sredstva	10.332.844	10.100.160
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,10 : 1	0,14 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	9.094.008	8.529.997
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	156.949	154.817
<i>Svega</i>	<i>9.250.957</i>	<i>8.684.814</i>
Ukupna sredstva	10.332.844	10.100.160
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,90 : 1	0,86 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	1.081.887	1.415.346
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	200.519	251.917
<i>Svega</i>	<i>881.368</i>	<i>1.163.429</i>
Kapital	9.094.008	8.529.997
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 10,32	1 : 7,33

BILANS USPEHA**9. POSLOVNI PRIHODI****9.1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga**

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	315.898	415.941
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	58	77
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu		
UKUPNO	315.956	416.018

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu bazirani su na pružanju usluga Društva zavisnim društvima, po osnovu ugovora odobrenih i usvojenih od strane nadležnih organa uprave Društva i zavisnih društava, a u skladu sa relevantnim pravnim aktima, i iznose 315.898 hiljada RSD.

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu data je u tabeli u nastavku.

Struktura prihoda od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Energoprojekt Garant a.d.o.		2.331
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	77.824	118.513
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	103.739	125.708
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	12.772	15.301
Energoprojekt Entel a.d.	41.108	70.412
Energoprojekt Energodata a.d.	5.639	6.065
Energoprojekt Industrija a.d.	6.138	6.462
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	3.150	3.769
Energoprojekt Oprema a.d.	44.508	53.528
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	4.139	13.558
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	16.881	294
UKUPNO	315.898	415.941

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu u iznosu od 58 hiljada RSD ostvareni su prodajom avio karata.

9.2. Drugi poslovni prihodi

Struktura drugih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2017.	01.01.- 31.12. 2017.
Prihodi od zakupnina od matičnih, zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica	14.392	19.528
Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji	11.402	4.646
Ostali poslovni prihodi (eksterno)	209	61
UKUPNO	26.003	24.235

Prihodi od zakupnina od matičnih, zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica u iznosu 14.392 hiljada RSD ostvareni su po osnovu izdavanja u zakup:

- dela kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24, koji se od 2011. godine izdaje u zakup Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 13.096 hiljada RSD,
- dela poslovne zgrade Energoprojekt, koji se od 2013. godine izdaje u zakup Energoprojekt Garantu u iznosu od 864 hiljada RSD (do 13.03.2018. godine - Napomena 1) i
- dela poslovne zgrade Energoprojekt, koji se od 2016. godine izdaje u zakup Energoprojekt Sunnyvillu u iznosu od 432 hiljada RSD.

Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od 11.402 hiljada RSD ostvareni su, pre svega, po osnovu izdavanja u zakup:

- dela kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24, koji se od avgusta 2017. godine izdaje u zakup Jerry Catering Service d.o.o. u iznosu od 7.737 hiljada RSD i
- dela poslovne zgrade Energoprojekt koji se izdaje u zakup Energoprojekt Garantu od 14.03.2018. godine (Napomena 1) u iznosu od 3.416 hiljada RSD.

10. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi materijala:		
a) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	5.582	7.305
b) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara		68
<i>Svega</i>	5.582	7.373
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	958	2.342
b) Troškovi električne i toplotne energije	19.341	20.298
<i>Svega</i>	20.299	22.640
UKUPNO	25.881	30.013

Troškovi ostalog materijala (režijskog) u iznosu od 5.582 hiljada RSD odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1.959 hiljada RSD, troškove stručne literature, časopisa i ostalog u iznosu od 1.245 hiljada RSD i troškove ostalog materijala u iznosu od 2.378 hiljada RSD.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	147.547	173.375
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	23.782	23.854
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.775	4.032
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	334	332
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	2.169	1.448
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	12.766	12.926
Ostali lični rashodi i naknade	12.322	10.541
UKUPNO	202.695	226.508
Prosečan broj zaposlenih	75	75

Ostali lični rashodi i naknade u iznosu od 12.322 hiljada RSD odnose se na troškove službenih putovanja u iznosu od 9.389 hiljada RSD, troškove naknada zaposlenima za prevoz na rad i povratak sa rada u iznosu od 2.742 hiljada RSD i ostala davanja zaposlenima u iznosu od 191 hiljada RSD.

12. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi usluga na izradi učinaka		
Troškovi transportnih usluga	2.746	3.803
Troškovi usluga održavanja	36.932	34.395
Troškovi zakupnina	54	339
Troškovi sajmovi	65	54
Troškovi reklame i propagande	1.589	12.334
Troškovi ostalih usluga	15.152	16.248
UKUPNO	56.538	67.173

Troškovi transportnih usluga u iznosu od 2.746 hiljada RSD odnose se na troškove fiksnih i mobilnih telefona, internet usluga, taksi usluga, troškove parkiranja automobila, putarina i dr.

Troškovi usluga održavanja u iznosu od 36.932 hiljada RSD, prvenstveno se odnose na investiciono održavanje poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 34.424 hiljada RSD i tekuće održavanje opreme u iznosu od 2.376 hiljada RSD.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 1.589 hiljada RSD odnose se na troškove na ime sponzorstva u iznosu od 643 hiljada RSD (pre svega, 25. Kopaonik biznis foruma u iznosu od 593 hiljada RSD), troškove korporativnog pregleda i godišnjeg izveštaja o poslovanju Društva u iznosu od 886 hiljada RSD i ostale troškove oglašavanja u iznosu od 60 hiljada RSD.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 15.152 hiljada RSD odnose se na troškove fotokopiranja i tehničko-operativne podrške: 7.296 hiljada RSD (najvećim delom od Energoprojekt Energodate: 6.969 hiljada RSD po osnovu multimedijalnih prezentacija, ažuriranja i pripreme marketinških materijala za info panel, grafičke usluge i drugo); troškove licenci: 4.218 hiljada RSD; troškove komunalnih usluga: 2.817 hiljada RSD i troškove zaštite na radu i registracije vozila: 821 hiljada RSD.

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I DUGOROČNIH REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01.-31.12. 2018.	01.01.-31.12. 2017.
Troškovi amortizacije:		
a) Amortizacija nematerijalne imovine (Napomena 21)	3.190	3.174
b) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 22)	17.627	19.423
<i>Svega</i>	<i>20.817</i>	<i>22.597</i>
Troškovi dugoročnih rezervisanja:		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	216	517
<i>Svega</i>	<i>216</i>	<i>517</i>
UKUPNO	21.033	23.114

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2018. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2018. godine.

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih iznose 216 hiljada RSD (Napomena 32).

14. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi neproizvodnih usluga	20.591	24.308
Troškovi reprezentacije	5.781	8.060
Troškovi premija osiguranja	1.723	2.037
Troškovi platnog prometa	3.963	7.745
Troškovi članarina	1.166	2.737
Troškovi poreza	19.474	26.539
Ostali nematerijalni troškovi	3.402	13.502
UKUPNO	56.100	84.928

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 20.591 hiljada RSD odnose se na troškove advokatskih, konsalting i intelektualnih usluga, troškove revizije finansijskih izveštaja, troškove stručnog usavršavanja i obrazovanja zaposlenih, troškove usluga brokera i beogradske berze, usluga čišćenja i druge.

Troškovi reprezentacije u iznosu od 5.781 hiljada RSD najvećim delom se odnose na troškove ugostiteljskih usluga.

Troškovi premija osiguranja u iznosu od 1.723 hiljada RSD odnose se na troškove osiguranja imovine i lica.

Troškovi platnog prometa u iznosu od 3.963 hiljada RSD odnose se na troškove platnog prometa u zemlji, dominantno po osnovu naknada za odobrenje kredita i bankarskih garancija.

Troškovi članarina u iznosu od 1.166 hiljada RSD, odnose se na troškove članarine Privrednoj komori Srbije u iznosu od 429 hiljada RSD, kao i na članarine drugim komorama, savezima i udruženjima.

Troškovi poreza u iznosu od 19.474 hiljada RSD dominantno se odnose na troškove poreza na imovinu u iznosu od 18.782 hiljada RSD.

Ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 3.402 hiljada RSD, pre svega se odnose na troškove štampanja časopisa Energoprojekt u iznosu od 1.467 hiljada RSD, takse i sudske troškove u iznosu od 1.014 hiljada RSD i troškove učešća u finansiranju zarada osoba sa invaliditetom u iznosu od 416 hiljada RSD.

15. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

15.1. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	605.737	530.377
Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica	9.752	9.945
Prihodi od dividendi	68	54
<i>Ukupno finansijski prihodi od povezanih lica i ostali finansijski prihodi</i>	<i>615.557</i>	<i>540.376</i>
Prihodi od kamata (od trećih lica)	9.165	2.117
Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	3.923	66.362
UKUPNO	628.645	608.855

Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 605.737 hiljada RSD odnose se na prihode od kamata od zavisnih pravnih lica u iznosu od 49.124 hiljada RSD, prihode po osnovu efekata valutne klauzule i pozitivnih kursnih razlika od zavisnih pravnih lica u iznosu od 806 hiljada RSD i na prihode od učešća u dobitku (dividende) u iznosu od 555.807 hiljada RSD od sledećih zavisnih pravnih lica:

- Energoprojekt Entel a.d. u iznosu od 431.877 hiljada RSD i
- Energoprojekt Niskogradnja a.d. u iznosu od 123.930 hiljada RSD.

Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica u iznosu od 9.752 hiljada RSD u celosti se odnose na prihode od kamata od zajedničkog društva Enjub d.o.o.

Prihodi od dividendi u iznosu od 68 hiljada RSD odnose se na Dunav osiguranje a.d.o.

Prihodi od kamata (od trećih lica) u iznosu od 9.165 hiljada RSD dominantno se odnose na kamate po osnovu oročenih depozita u iznosu od 9.153 hiljada RSD.

Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 3.923 hiljada RSD odnose se na pozitivne kursne razlike u iznosu od 1.681 hiljada RSD (dominantno po osnovu oročenih depozita: 1.612 hiljada RSD) i prihode po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 2.242 hiljada RSD (dominantno po osnovu efekata valutne klauzule na ime obaveze za primljene kredite od banaka u iznosu od 1.694 hiljada RSD).

15.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	4.638	69.594
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	529	9.179
<i>Ukupno finansijski rashodi sa povezanim licima i ostali finansijski rashodi</i>	<i>5.167</i>	<i>78.773</i>
Rashodi kamata (prema trećim licima)	30.564	32.070
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	1.478	36.181
UKUPNO	37.209	147.024

Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 4.638 hiljada RSD dominantno se odnose na rashode po osnovu efekata valutne klauzule iz odnosa sa zavisnim pravnim licima u iznosu od 4.637 hiljada RSD, najvećim delom po osnovu datih dugoročnih zajmova u iznosu od 2.041 hiljada RSD (Energoprojekt Sunnyville, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Visokogradnja) i potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od 1.656 hiljada RSD (pre svega, Energoprojekt Visokogradnja: 1.497 hiljada RSD).

Finansijski rashodi od ostalih povezanih pravnih lica u iznosu od 529 hiljada RSD odnose se na rashode po osnovu efekata valutne klauzule od zajedničkog društva Enjub d.o.o. po osnovu zajmova i kamata na zajmove.

Rashodi kamata (prema trećim licima) u iznosu od 30.564 hiljada RSD, pre svega se odnose na rashode kamata po osnovu uzetih kredita u zemlji u iznosu od 30.559 hiljada RSD od Erste banke, VTB banke, Societe Generale banke, Komercijalne banke i Banca Intesa.

Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 1.478 hiljada RSD odnose se na negativne kursne razlike u iznosu od 590 hiljada RSD i rashode po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 888 hiljada RSD, od kojih se najveći deo odnosi na efekte valutne klauzule na ime potraživanja za nefakturisani prihod po osnovu izgradnje ambasade u Abudži u iznosu od 882 hiljada RSD.

16. OSTALI PRIHODI I RASHODI**16.1. Ostali prihodi**

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	95.262	221
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	178.452	
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog sveobuhvatnog rezultata		7
Ostali nepomenuti prihodi	682	182
UKUPNO	274.396	410

Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 95.262 hiljada RSD odnose se na prenos zemljišta kao nenovčanog uloga po tržišnoj vrednosti po odluci Nadzornog odbora Drušva.

Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti u iznosu od 178.452 hiljada RSD odnose se na prihode po osnovu prodaje učešća u kapitalu Energoprojekt Garanta u iznosu od 146.011 hiljada RSD i Beogradskog mešovitog preduzeća a.d., Beograd u iznosu od 32.441 hiljada RSD (Napomena 23.1).

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 682 hiljada RSD najvećim delom se odnose na prihode po osnovu povraćaja sredstava na ime plaćenih troškova obrazovanja zaposlenog na osnovu jednostranog raskida Ugovora o radu u iznosu od 433 hiljada RSD i prihode od prodaje starog papira u iznosu od 218 hiljada RSD.

16.2. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12. 2018.	01.01.-31.12. 2017.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	14	1.295
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	27.218	39
Ostali nepomenuti rashodi	7.151	7.710
Obezvredenje nekretnina, postrojenja i opreme	3.199	22.839
UKUPNO	37.582	31.883

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u iznosu od 27.218 hiljada RSD dominantno se odnose na Energoprojekt Urbanizam i arhitekturu u iznosu od 27.185 hiljada RSD po osnovu direktnog otpisa dela potraživanja na ime ugovora o zajmu u iznosu od 15.550 hiljada RSD (Napomena 28), kamate na zajam u iznosu od 976 hiljada RSD (Napomena 27) i faktura o pružanju usluga iz ranijih godina u iznosu od 10.659 hiljada RSD (Napomena 25), a koji su evidentirani shodno odluci Izvršnog odbora Društva, zbog otežanih uslova poslovanja predmetnog društva.

Ostali nepomenuti rashodi u iznosu od 7.151 hiljada RSD odnose se na date donacije u iznosu od 6.819 hiljada RSD (najvećim delom Kancelariji za Kosovo i Metohiju za izgradnju dve kuće stambeno ugroženom stanovništvu: 6.522 hiljada RSD) i izdatke za sportske namene u iznosu od 332 hiljada RSD.

Obezvredenje nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 3.199 hiljada RSD odnosi se na usklađivanje fer vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ (Napomena 22).

17. NETO DOBITAK / GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

Neto dobitak/gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	2.232	
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina		112
UKUPNO	2.232	(112)

Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina u iznosu od 2.232 hiljada RSD rezultat je naknadno utvrđenih prihoda, odnosno rashoda iz prethodnog perioda u iznosima koji nisu materijalno značajni i po osnovu kojih je izvršeno priznavanje na teret, odnosno u korist tekućeg perioda.

18. DOBITAK / GUBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Poslovni prihodi	341.959	440.253
Poslovni rashodi	362.247	431.736
Poslovni rezultat	(20.288)	8.517
Finansijski prihodi	628.645	608.855
Finansijski rashodi	37.209	147.024
Finansijski rezultat	591.436	461.831
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	274.396	410
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	37.582	31.883
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	236.814	(31.473)
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz ranijih perioda	2.232	
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda		112
UKUPNI PRIHODI	1.247.232	1.049.518
UKUPNI RASHODI	437.038	610.755
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	810.194	438.763

19. NETO DOBITAK

Struktura neto dobitka	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	810.194	438.763
Poreski rashod perioda	45.113	
Odloženi poreski rashod/(prihod) perioda	1.608	(170)
Neto dobitak	763.473	438.933

Procenjena obaveza poreza na dobit za 2018. godinu iznosi od 45.113 hiljada RSD (Napomena 37.2) i ista nije umanjena za pretplatu poreza na dobit od 16.173 hiljada RSD (Napomena 27). Konačna obaveza poreza na dobit za 2018. godinu biće utvrđena u zakonskom roku (jun 2019. godine).

20. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>01.01.- 31.12. 2018.</i>	<i>01.01.- 31.12. 2017.</i>
Neto dobitak	763.473	438.933
Prosečan ponderisan broj akcija tokom godine	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	70,47	40,52

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

BILANS STANJA

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Softveri	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke	Nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>					
Stanje 01.01.2017. godine	16.170		7		16.177
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi		1.842	(1.842)		
Nove nabavke			1.835		1.835
Otuđenje i rashodovanje					
Stanje 31.12.2017. godine	16.170	1.842			18.012
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Nove nabavke					
Otuđenje i rashodovanje					
Stanje 31.12.2018. godine	16.170	1.842			18.012
<u>Ispravka vrednosti</u>					
Stanje 01.01.2017. godine	6.967				6.967
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	3.005	169			3.174
Otuđenje i rashodovanje					
Obezvredjenja					
Stanje 31.12.2017. godine	9.972	169			10.141
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	3.006	184			3.190
Otuđenje i rashodovanje					
Obezvredjenja					
Stanje 31.12.2018. godine	12.978	353			13.331
<u>Neotpisana vrednost</u>					
31.12.2017. godine	6.198	1.673			7.871
31.12.2018. godine	3.192	1.489			4.681

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Gradevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>							
Stanje na dan 01.01.2017. godine	1.325.585	114.215	590.198	283		46.749	2.077.030
Korekcija početnog stanja							
Nove nabavke u toku godine					355.073	8.944	364.017
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi		14.403	73.424		(87.827)		
Ostali prenosi sa/(na)					9.144	(9.144)	
Otuđenje i rashodovanje		(11.946)	(83.961)				(95.907)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)							
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha			(22.839)				(22.839)
Kursne razlike						(1.885)	(1.885)
Ostala povećanja/(smanjenja)							
Stanje na dan 31.12.2017. godine	1.325.585	116.672	556.822	283	276.390	44.664	2.320.416
Korekcija početnog stanja							
Nove nabavke u toku godine					7.294	800	8.094
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi		2.194	1.892		(4.086)		
Ostali prenosi sa/(na)					800	(800)	
Otuđenje i rashodovanje		(8.338)					(8.338)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)	2.983						2.983
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha			(3.199)				(3.199)
Kursne razlike							
Ostala povećanja/(smanjenja)	(22.912)				(280.398)		(303.310)
Stanje na dan 31.12.2018.	1.305.656	110.528	555.515	283		44.664	2.016.646
<i>Ispravka vrednosti</i>							
Stanje na dan 01.01.2017. godine		82.030					82.030
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija	11.814	7.609					19.423
Otuđenje i rashodovanje		(10.010)					(10.010)
Ostala povećanja/(smanjenja)							
Stanje na dan 31.12.2017. godine	11.814	79.629					91.443
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija	11.098	6.529					17.627
Otuđenje i rashodovanje		(2.749)					(2.749)
Ostala povećanja/(smanjenja)	(22.912)						(22.912)
Stanje na dan 31.12.2018. godine		83.409					83.409
<i>Neotpisana vrednost</i>							
Stanje na dan 31.12.2017. godine	1.313.771	37.043	556.822	283	276.390	44.664	2.228.973
Stanje na dan 31.12.2018. godine	1.305.656	27.119	555.515	283		44.664	1.933.237

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2018. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2018. godine (Napomena 13).

Procena fer vrednosti „objekata“

Fer vrednost „objekata“ obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima evidentiran objekat - **poslovna zgrada Energoprojekt**, koji se iskazuje po revalorizovanoj vrednosti na dan procene.

Procena fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 1.305.656 hiljada RSD sprovedena je od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja korišćenjem komparativne metode (na način da je ispravka vrednosti eliminisana u potpunosti u iznosu od 22.912 hiljada RSD, dok je nabavna vrednost svedena na revalorizovani iznos, preko konta revalorizacionih rezervi u iznosu od 2.983 hiljada RSD).

Polazeći od revalorizovane vrednosti predmetnog objekta na dan 31.12.2017. godine, kao i procenom utvrđene rezidualne vrednosti na dan 31.12.2018. godine i utvrđenog korisnog veka upotrebe predmetnog objekta (100 godina; preostali korisni vek upotrebe na dan 31.12.2018. godine: 63 godina), trošak amortizacije predmetnog objekta u izveštajnom periodu (obzirom na rezidualnu vrednost koja je niža od revalorizovane vrednosti), iznosi 11.098 hiljada RSD.

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja vrednosti „objekata“ dato je u donjoj tabeli.

u 000 dinara

R. br.	Naziv objekta	Početno stanje	Rezidualna vrednost na dan bilansa	Preostali korisni vek upotrebe na dan bilansa	Amortizacija	Dobici/ (gubici) uključeni u "Ostali rezultat"	Krajnje stanje
1	Poslovna zgrada Energoprojekt	1.313.771	602.370	63	11.098	2.983	1.305.656
	UKUPNO	1.313.771	602.370	63	11.098	2.983	1.305.656

Da su se revalorizovane stavke iskazivale po metodu nabavne vrednosti, njihova sadašnja vrednost bi iznosila 529.803 hiljada RSD.

Avans za nekretnine u iznosu od 44.664 hiljada RSD se odnosi na avans dat Republici Srbiji za kupovinu nepokretnosti u Ugandi, Peruu i Nigeriji.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo nema nepokretnosti ili opremu pod hipotekom ili zalogom uspostavljenim radi obezbeđenja urednog izmirenja svojih finansijskih obaveza.

U vezi sa **investicionim nekretninama**, sledeći iznosi priznati su u bilansu uspeha:

Prihodi i troškovi u vezi investicionih nekretnina koji su priznati u Bilansu uspeha	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Prihodi od zakupnina (Napomena 9.2)	20.833	18.382
Direktni troškovi poslovanja koji proističu iz investicionih nekretnina koje su generisale prihod od zakupnine u toku godine:		
Kompleks zgrada „Samački hotel“	5.866	25.783
Poslovni prostor “Stari Merkator”		1.529

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja fer vrednosti investicionih nekretnina je dato u donjoj tabeli.

U 000 dinara

Red. broj	Naziv investicione nekretnine	Početno stanje	Povećanja, (nabavke, dodatna ulaganja i dr.)	Smanjenja (prodaja, uništenje i sl.)	Dobici / (gubici) uključeni u Bilans uspeha	Krajnje stanje
1	Kompleks zgrada "Samački hotel"	556.822	1.892		(3.199)	555.515
	UKUPNO	556.822	1.892		(3.199)	555.515

U poslovnim knjigama Društva investicione nekretnine u iznosu od 555.515 hiljada RSD, koje se odmeravaju po fer vrednosti, odnose se na kompleks zgrada „Samački hotel“, površine 8.034,00 m², sa pravom korišćenja gradskog građevinskog zemljišta površine 18.598,00 m², u ulici Batajnički drum br. 24, u Zemunu.

Procena fer vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ na dan 31.12.2018. godine izvršena je od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, koji ima priznate i relevantne stručne kvalifikacije i iskustvo sa lokacijom i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Prilikom procene, procenitelj je koristio troškovni metod za objekte (obzirom na specifične karakteristike predmeta procene i činjenicu da na tržištu ne postoji ponuda sličnih prostora za prodaju/zakup, a koji su na sličnoj lokaciji) i komparativni metod za zemljište.

Po osnovu izdavanja u zakup predmetne investicione nekretnine Energoprojekt Visokogradnji i Jerry Catering Service d.o.o. u izveštajnom periodu je ostvaren prihod u iznosu od 20.833 hiljada RSD (Napomena 9.2).

Na datum bilansa stanja ne postoje ograničenja koja se odnose na mogućnost prodaje investicione nekretnine i priliva novca od otuđenja.

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	5.552.828	5.772.783
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	30.613	30.613
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	126.098	215.087
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	171.259	950.334
Ostali dugoročni finansijski plasmani	1.217	1.297
<i>Svega</i>	<i>5.882.015</i>	<i>6.970.114</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>(798.879)</i>	<i>(813.552)</i>
UKUPNO	5.083.136	6.156.562

23.1. Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu odnose se na akcije i udele kako je prikazano u narednoj tabeli.

Struktura učešća u kapitalu	% učešća	u 000 dinara	
		31.12.2018.	31.12.2017.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00%	1.835.167	1.833.315
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00%	1.104.981	1.104.904
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87%	121.316	121.316
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00%	427.626	427.626
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00%	192.642	192.642
Energoprojekt Energodata a.d.	100,00%	194.862	194.862
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77%	61.209	61.209
Energoprojekt Entel a.d.	86,26%	216.422	216.422
Energoprojekt Garant a.d.o.			597.545
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00%	2.500	2.500
Energoprojek Park 11 d.o.o.	100,00%	375.660	
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00%	70.311	70.311
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka	100,00%	3.493	3.493
Dom 12 S.A.L., Liban	100,00%	924.749	924.749
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00%	101	101
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00%	587	587
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	100,00%	1.628	1.628
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	100,00%	19.574	19.574
<i>Ispravka vrednosti</i>		(715.065)	(715.065)
Svega		4.837.763	5.057.719
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima			
Necco Nigerian Engenering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija	40,00%	1.063	1.063
Zatvoreni investicioni fond Fima Southern Europe Activist ad Beograd - u likvidaciji	30,45%	16.000	16.000
Enjub d.o.o.	50,00%	13.550	13.550
<i>Ispravka vrednosti</i>		(1.063)	(1.063)
Svega		29.550	29.550
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge HoV raspoložive za prodaju			
Beogradsko mešovito preduzeće a.d., Beograd			88.988
Dunav osiguranje a.d.o.	0,01%	5.814	5.814
Jubmes banka a.d.	1,41%	120.176	120.176
Beogradska berza a.d.	0,12%	100	100
Poljoprivredna banka Agrobanka a.d. Beograd - u stečaju	0,36%	7	7
Beogradska industrija piva,slada i bezalkoholnih pića a.d. Beograd - u stečaju	0,0005%	1	1
Pinki Zemun a.d.	0,004%		
<i>Ispravka vrednosti</i>		(82.751)	(97.424)
Svega		43.347	117.662
UKUPNO		4.910.660	5.204.931

U narednoj tabeli su prikazana učešća u kapitalu za koje je izvršena ispravka vrednosti.

Učešća u kapitalu za koje je izvršena ispravka vrednosti	u 000 dinara		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica:			
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	1.835.167	(641.633)	1.193.534
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	192.642	(44.277)	148.365
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	70.311	(7.953)	62.358
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	1.628	(1.628)	-
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	19.574	(19.574)	-
Svega	2.119.322	(715.065)	1.404.257
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima:			
Necco Nigerian Engenering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija	1.063	(1.063)	-
Svega	1.063	(1.063)	0
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge HoV raspoložive za prodaju:			
Učešća u kapitalu banaka, finansijskih organizacija i drugih pravnih lica:			
Dunav osiguranje a.d.o.	5.814	(5.155)	659
Jubmes banka a.d.	120.176	(77.588)	42.588
Agrobanka a.d. Beograd - u stečaju	7	(7)	-
Beogradska industrija piva,slada i bezalkoholnih pića a.d. Beograd - u stečaju	1	(1)	-
Svega	125.998	(82.751)	43.247
UKUPNO	2.246.383	(798.879)	1.447.504

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim, pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima, bankama, osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju) i ostalim pravnim licima.

Učešća u kapitalu zavisnih, pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Društvo steklo.

Do povećanja učešća u kapitalu Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Niskogradnje u 2018. godini, u odnosu na uporednu godinu, došlo je na osnovu rešenja Privrednog apelacionog suda, po kome je Društvo na ime razlike u ceni akcije, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima sudskog postupka, isplatilo manjinskim akcionarima predmetnih društava ukupno 1.929 hiljada RSD.

U skladu sa Ugovorom o kupoprodaji akcija (koji je zaključen 15.11.2017. godine između Društva i Sava Re Pozarovalnica Sava d.d.), Društvo je, putem blok transakcije koja je realizovana na Beogradskoj Berzi 09.03.2018. godine, prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu društva Energoprojekt Garant od 92,94% (Napomena 16.1). Prodaji je prethodila objava obaveštenja o nepostojanju namere sprovođenja ponude za preuzimanje u kom je utvrđena namera otuđenja 146.155 akcija izdavaoca Energoprojekt Garant u vlasništvu Društva. Transakcija je saldirana 13.03.2018. godine. Trgovanje je obavljeno na bazi prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije kojom je kupcu odobreno sticanje navedenog kvalifikovanog učešća.

Ispravka vrednosti učešća u kapitalu Energoprojekt Visokogradnje u iznosu od 641.632 hiljada RSD izvršena je na dan 31.12.2014. godine shodno MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine, a na osnovu Izveštaja Naučno istraživačkog centra Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu o proceni vrednosti kapitala Energoprojekt Visokogradnje za potrebe primene MRS/MSFI na dan 31.12.2014. godine.

Ispravka vrednosti učešća u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica u inostranstvu (Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur; Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja; I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija i Necco Nigerian Engineering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija) izvršena je 2004. godine u skladu sa prvom primenom MRS.

U potpunosti izvršena ispravka vrednosti učešća u kapitalu Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpuri i Necco Nigerian Engineering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija, sprovedena je obzirom da, pored toga što nemaju imovinu, predmetne kompanije nemaju aktivnosti već dugi niz godina. Njihov proces gašenja je u toku, u skladu sa lokalnim propisima.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti, ukoliko je istu moguće utvrditi.

Promena na poziciji učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju evidentirana je usled prodaje 180 akcija Beogradskog Mešovitog preduzeća a.d., Beograd dana 14.03.2018. godine društvu Luella Enterprises Company LIM, Kipar (Napomena 16.1) i usled usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva (Jubmes banka a.d. i Dunav osiguranje a.d.o.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja (koje se evidentiraju preko računa ispravka vrednosti učešća u kapitalu i dobiti ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju).

Društvo ima učešće u kapitalu u sledećim bankama čijim akcijama se trguje javno na Beogradskoj berzi, i čija se fer vrednost utvrđuje na osnovu tekuće tržišne vrednosti u momentu zaključenja poslovanja na dan 31.12.2018. godine:

- Dunav osiguranje a.d.o: 527 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 1.250,00 RSD po akciji i
- Jubmes banka a.d.: 4.056 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 10.500,00 RSD po akciji.

Društvo ima učešće u kapitalu i u sledećim pravnim licima:

- Beogradska berza a.d.: 5 akcija po 20.000,00 RSD, ukupno 100.000,00 RSD,
- Poljoprivredna banka Agrobanka a.d. Beograd - stečaju: 15 akcija po 500,00 RSD, ukupno 7.500,00 RSD, koje je obezvređeno po popisu na dan 31.12.2016. godine,
- Beogradska industrija piva, slada i bezalkoholnih pića a.d. Beograd - u stečaju: 47 akcija po 29,78 RSD, ukupno 1.400,00 RSD, koje je obezvređeno po popisu na dan 31.12.2016. godine i
- Pinki - Zemun a.d.: 3 akcije po 52,00 RSD, ukupno 156,00 RSD.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja predstavlja fer vrednost dužničkih hartija od vrednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su izražena u valuti RSD.

23.2. Dugoročni plasmani

Struktura dugoročnih plasmana	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	171.259	950.334
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	<i>171.259</i>	<i>950.334</i>
Ostali dugoročni finansijski plasmani:		
Stambeni krediti dati zaposlenima	1.217	1.297
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	<i>1.217</i>	<i>1.297</i>
UKUPNO	172.476	951.631

Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 171.259 hiljada RSD u celosti se odnose na Energoprojekt Park 11 po osnovu datog dugoročnog zajma u iznosu 166.773 hiljada RSD (po Ugovoru o zajmu br. 208 od 20.07.2018. godine, koji dospeva 31.12.2020. godine) i kamate na zajam u iznosu od 4.486 hiljada RSD (koja je obračunata u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2018. godinu i koja iznosi 3,42% na godišnjem nivou).

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje po 2 (dve) solo, blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos ukupnog duga.

Smanjenje dugoročnih plasmana matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 779.075 hiljada RSD rezultat je, sa jedne strane smanjenja po osnovu naplate dela zajma i kompenzacije preostalog dela zajma od Energoprojekt Niskogradnje i prenosa dugoročnih zajmova (sa pripadajućim kamatama) datih Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Sunnyvillu na deo koji dospeva do jedne godine (Napomena 27 i 28) i sa druge strane, povećanja po osnovu datog zajma Energoprojekt Park 11.

Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima koji su evidentirani u okviru ostalih dugoročnih finansijskih plasmana, odnose se na četiri beskamatna stambena kredita data zaposlenima, pri čemu su

dva kredita data 10.06.1992. godine na 38,5 godina, dok su druga dva kredita data 28.11.1995. godine na 40 godina. U skladu sa odredbama ugovora i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stanovanju, Društvo dva puta godišnje vrši revalorizaciju rata prema kretanju potrošačkih cena u Republici Srbiji za obračunski period. Obzirom da do dana izrade finansijskih izveštaja Društva, relevantni podaci za obračun revalorizacije rata za period 01.07.2018. - 31.12.2018. godine nije objavljen, nije izvršena revalorizacija rata na dan 31.12.2018. godine. Deo dugoročnih finansijskih plasmana po ovom osnovu, koji dospeva do jedne godine i koji se uredno naplaćuje iznosi 77 hiljada RSD (Napomena 28).

24. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Plaćeni avansi za zalihe i usluge:</i>		
a) Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima	301	
b) Plaćeni avansi za materijal, rezervne delove i inventar	338	308
c) Plaćeni avansi za usluge	5.786	6.458
<i>Svega</i>	<i>6.425</i>	<i>6.766</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	6.425	6.766

Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 301 hiljada RSD, u celosti se odnosi na dat avans Energoprojekt Urbanizmu i arhitekturi za izradu dela urbanističkog projekta za izgradnju stambeno poslovnih objekata u Bloku 26.

Plaćeni avansi za materijal, rezervne delove i inventar u iznosu od 338 hiljada RSD, odnose se na date avanse dobavljačima za nabavku materijala (goriva i sl.).

Plaćeni avansi za usluge u iznosu od 5.786 hiljada RSD, najvećim delom se odnose na date avanse društvu Ringier Axel Springer d.o.o. u iznosu od 4.800 hiljada RSD (raskinut Ugovor o korišćenju oglasnog prostora i podnet zahtev za povraćaj avansno plaćenih sredstava u martu 2018. godine, dok je u aprilu 2018. godine podnet tužbeni zahtev - Napomena 43, Beogradska berza a.d. u iznosu od 620 hiljada RSD (pre svega, na ime godišnje naknade za organizovano trgovanje akcijama u 2019. godini) i Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. u iznosu od 354 hiljada RSD (na ime prve rate naknade za reviziju finansijskih izveštaja za 2018. godinu).

25. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	763.077	688.367
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	705	705
Kupci u zemlji (eksterno)	2.012	274
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	765.794	689.346

Potraživanja od kupaca u zemlji - matična i zavisna pravna lica odnose se na potraživanja po ugovorima o pružanju usluga, ugovorima o zakupu i dr. zavisnim pravnim licima. Po ugovorima o pružanju usluga zavisnim pravnim licima, Društvo poseduje, osim od Energoprojekt Entela, blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice, kao instrumente obezbeđenja naplate.

Struktura potraživanja po osnovu prodaje data je u tabeli u nastavku.

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	678.761	493.963
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		60.819
Energoprojekt Entel a.d.	647	30.512
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	33.775	26.199
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	18.571	24.448
Energoprojekt Industrija a.d.	615	20.870
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.		16.534
Energoprojekt Energodata a.d.	10.111	14.408
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	20.597	353
Energoprojekt Garant a.d.o.		261
Svega	763.077	688.367
<i>Kupci u zemlji - ostala povezana pravna lica:</i>		
Enjub d.o.o.	705	705
Svega	705	705
<i>Kupci u zemlji (eksterno)</i>	2.012	274
Svega	2.012	274
UKUPNO	765.794	689.346

Saglasno odluci Izvršnog odbora Društva, na dan 31.12.2018. godine zbog otežanih uslova poslovanja izvršen je otpis potraživanja od Energoprojekt Urbanizam i arhitekture u iznosu od 10.659 hiljada RSD po osnovu ugovora o pružanju usluga iz ranijih godina (Napomena 16.2).

Po osnovu **potraživanja od kupaca u zemlji – ostala povezana lica** društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Po osnovu **potraživanja od kupaca u zemlji (eksterno)**, Društvo poseduje instrumente obezbeđenja naplate od Jerry Catering Service d.o.o. (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice) i Sava Neživotno osiguranje a.d.o. (2 blanko solo menice sa sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), dok od ostalih kupaca u zemlji (eksterno) Društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Povećanje potraživanja po osnovu prodaje u odnosu na prethodnu godinu odnosi se, pre svega, na promenu načina knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja po osnovu zakupa od zavisnih pravnih lica (u Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Sunnyvillu), koja su na dan 31.12.2017. godine bila evidentirana na poziciji Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 26).

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja po osnovu prodaje su nekamatonsna.

Pozicije unutar potraživanja od prodaje ne sadrže obezvređena sredstva. Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje odgovara njihovoj fer vrednosti.

26. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnih i zavisnih pravnih lica	5.021	93.942
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	2.071	2.047
Potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica	2	2.215
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	7.094	98.204

Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 5.021 hiljada RSD, dominantno se odnose na potraživanja po osnovu prefakturisanih troškova avio karata u iznosu od 3.284 hiljada (Energoprojekt Visokogradnja: 1.941 hiljada RSD, Energoprojekt Niskogradnja: 771 hiljada RSD i Energoprojekt Hidroinženjering: 572 hiljada RSD).

Smanjenje potraživanja iz specifičnih poslova u odnosu na prethodnu godinu evidentirano je, pre svega, usled promene načina knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja po osnovu zakupa od zavisnih pravnih lica, koja se od 01.01.2018. godine evidentiraju na poziciji Potraživanja po osnovu prodaje (Napomena 25).

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova po pravnim licima data je u okviru Napomene 8.1.

Promena ispravke vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova prikazana je u nastavku.

Promene ispravke vrednosti iz specifičnih poslova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Stanje na dan 1. januara		868
Dodatna ispravka vrednosti		
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		(868)
Kursne razlike		
UKUPNO	0	0

27. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Potraživanja za kamatu i dividende:		
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnih i zavisnih pravnih lica	32.650	
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	74.413	64.819
<i>Svega</i>	<i>107.063</i>	<i>64.819</i>
Potraživanja od zaposlenih	514	3
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	16.173	10.465
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		111
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	780	1.418
Ostala kratkoročna potraživanja	541	
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	125.071	76.816

Struktura potraživanja za kamatu i dividendu u iznosu od 107.063 hiljada dinara data je u tabeli u nastavku.

Struktura potraživanja za kamatu i dividendu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Potraživanja za kamatu od matičnih i zavisnih pravnih lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	11.447	
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.		
Energoprojekt Energodata a.d.	4	
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	21.199	
<i>Svega</i>	<i>32.650</i>	<i>0</i>
<i>Potraživanja za kamatu od ostalih povezanih pravnih lica:</i>		
Enjub d.o.o.	74.413	64.819
<i>Svega</i>	<i>74.413</i>	<i>64.819</i>
UKUPNO	<i>107.063</i>	<i>64.819</i>

Saglasno odluci Izvršnog odbora Društva, na dan 31.12.2018. godine zbog otežanih uslova poslovanja izvršen je otpis potraživanja po osnovu kamate na kratkoročni zajam od Energoprojekt Urbanizam i arhitekture u iznosu od 976 hiljada RSD (Napomena 16.2.).

Povećanje potraživanja za kamatu od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 32.650 hiljada RSD odnosi se na kamatu po kratkoročnim zajmovima u iznosu od 7.650 hiljada RSD i na potraživanje po osnovu kamate na dugoročne zajmove koja dospeva do jedne godine u iznosu od 25.000 hiljada RSD.

Potraživanja za više plaćen porez na dobitak u iznosu od 16.173 hiljada RSD odnosi se preplatu poreza na dobit nakon predate poreske prijave za 2017. godinu.

Društvo je izvršilo procenu obaveze za porez na dobit za 2018. godinu u iznosu od 45.113 hiljada RSD (Napomena 37.2.) koja nije saldirana sa pretplatom poreza na dobit na dan 31.12.2018. godine, s obzirom da će konačna prijava poreza na dobit za 2018. godinu biti predata u zakonskom roku (u junu 2019. godine).

Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju u iznosu od 780 hiljada RSD odnose se na potraživanja za bolovanje preko 30 dana i porodiljsko bolovanje.

28. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica	906.583	33.212
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	157.836	158.208
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji		
Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu		
Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine:		
a) Deo dugoročnih finansijskih plasmana u matičnim i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine	730.981	
b) Deo ostalih dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine (Napomena 23.2)	77	79
<i>Svega</i>	<i>731.058</i>	<i>79</i>
<i>Ispavka vrednosti</i>		
UKUPNO	1.795.477	191.499

Kratkoročni krediti i plasmani – zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima odnose se na odobrene zajmove sa rokom dospeća do 12 meseci (uz kamatnu stopu koja se za zavisna pravna lica obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za godinu u kojoj su odobreni), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Rb	Naziv zajmoprimioaca i broj ugovora	Original. valuta	Iznos zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. po osnovu zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. Po osnovu zajma u 000 RSD	Datum dospeća	Kamatna stopa
1 EP Energodata a.d.							
	Ugovor o reprogramu duga br. 13	EUR	945	945	111.722	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
	Ugovor o zajmu 349	EUR	60	60	7.092	31.01.2019.	3,10% godišnje
	Ugovor o zajmu 353	RSD	2.000	2.000	2.000	31.03.2019.	5,84% godišnje
2 EP Urbanizam i arhitektura a.d.							
	Ugovor o reprogramu duga br. 20	EUR	135	135	15.918	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
3 EP Oprema a.d.							
	Ugovor o zajmu br. 302	EUR	1.800	1.337	158.046	28.02.2019.	3,10% godišnje
	Ugovor o zajmu br. 311	EUR	800	800	94.555	06.03.2019.	3,10% godišnje
	Anex 1 Ug. o zajmu br. 326	EUR	140	140	16.547	18.03.2019.	3,10% godišnje
4 EP Visokogradnja a.d.							
	Anex 3 Ug. o zajmu br. 141	EUR	2.000	2.000	236.389	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
	Anex 2 Ug. o zajmu br. 186	EUR	200	200	23.639	20.12.2019.	3,10% godišnje
	Anex 2 Ug. o zajmu br. 205	EUR	590	590	69.735	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
	Ugovor o zajmu br. 300	RSD	5.160	5.160	5.160	23.11.2019.	5,84% godišnje
5 EP Sunnyville d.o.o.							
	Anex 2 Ug. o zajmu br. 300	EUR	1.403	1.403	165.780	30.06.2019.	3,10% godišnje
Ukupno zavisna pravna lica		EUR	8.073	7.610	906.583		
		RSD	7.160	7.160			
1 Enjub d.o.o.							
	Aneks br. 11 Ugovora o zajmu br. 367	EUR	137	137	16.252	31.12.2019.	3M Euribor + 6,5% godišnje
	Anex br. 7 Ugovora o reprogramu zajma br. 115	EUR	1.198	1.198	141.584	31.12.2019.	3M Euribor + 6,5% godišnje
Ukupno ostala povezana pravna lica		EUR	1.335	1.335	157.836		
UKUPNO		EUR	9.408	8.945	1.064.419		
		RSD	7.160	7.160			

Povećanje na poziciji kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica u iznosu od 873.371 hiljada RSD rezultat je neto efekta, sa jedne strane

- povećanja po osnovu kratkoročnih zajmova datih Energoprojekt Opremi, Energoprojekt Energodati, Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Sunnyvillu u iznosu od 888.995 hiljada RSD i sa druge strane,
- smanjenja po osnovu otpisa dela zajma datog Energoprojekt Urbanizmu i arhitekturi u iznosu od 15.550 hiljada RSD (Napomena 16.1) i negativnih kursnih razlika u iznosu od 74 hiljada RSD na iznos zajma po početnom stanju.

Shodno odluci Izvršnog odbora Društva, kod dospelih zajmova na dan 31.12.2018. godine izvršeno je sledeće:

- Energoprojekt Energodata – reprogram ugovora o zajmu, po kome je za iznos obračunate, a nenaplaćene kamate na dati zajam, uvećana glavnica zajma, produžen je rok dospeća zajma na godinu dana i utvrđeno je da se kamata obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2019. godinu;
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura – reprogram ugovora o zajmu (nakon otpisa dela zajma po ugovoru o reprogramu br. 378 u iznosu od 15.550 hiljada RSD, shodno odluci Izvršnog odbora Društva zbog otežanih uslova poslovanja predmetnog društva - Napomena 16.2.), po kome je produžen rok dospeća zajma na godinu dana i utvrđeno je da se kamata obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2019. godinu;
- Energoprojekt Visokogradnja – produžen je rok dospeća zajmova na godinu dana i utvrđeno je da se kamata obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2019. godinu;
- Energoprojekt Oprema – produžen je rok dospeća zajmova na tri meseca (te je kamata ostala u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2018. godinu) i
- Enjub d.o.o. – produžen je rok dospeća zajmova za godinu dana.

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zavisnim pravnim licima, Društvo poseduje po 2 (dve) solo blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica na iznos primljenog zajma, osim kod zajma datog Energoprojekt Opremi po Ugovoru o zajmu br. 302 za koji Društvo poseduje 4 (četiri) solo blanko potpisane menice.

Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po:

- Aneksu br. 11 Ugovora o zajmu br. 367 datog Enjubu u iznosu od 16.252 hiljada RSD (137 hiljada EUR) Društvo poseduje i vansudsku izvršnu hipoteku do celokupnog iznosa zajma nad stanovima u Ulici Jurija Gagarina 91A na Novom Beogradu i
- Aneksu br. 7 Ugovora o reprogramu zajma br. 115 datog Enjub d.o.o. u iznosu od 141.584 hiljada RSD (1.198 hiljada EUR), postoji založna izjava (hipoteka nije upisana) na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u ulici Jurija Gagarina Br.93, Br.93A, Br.91A (Napomena 40).

Deo dugoročnih finansijskih plasmana u matičnim i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine odnosi se na odobrene dugoročne zajmove koji dospevaju do jedne godine (uz kamatnu stopu koja je obračunata u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2018. godinu), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Rb	Naziv zajmoprimioaca i broj ugovora	Iznos zajma u 000 EUR	Ostatak potra. po osnovu zajma u 000 EUR	Ostatak potraž. po osnovu zajma u 000 RSD	Datum dospeća	Kamatna stopa
1 EP Visokogradnja a.d.						
	Anex 1 Ug. o zajmu br. 210	1.317	1.317	155.594	31.12.2019.	3,42% godišnje
2 EP Sunnyville d.o.o.						
	Ugovor o reprogramu duga br. 375	4.868	4.868	575.387	31.12.2019.	3,42% godišnje
UKUPNO		6.185	6.185	730.981		

Deo ostalih dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u iznosu od 77 hiljada RSD odnose se na dugoročne stambene kredite date zaposlenima koji dospevaju do jedne godine (Napomena 23.2).

29. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Tekući (poslovni) račun	41.049	10.346
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi		98
Devizni račun	4.734	169
Devizna blagajna		
<i>Ostala novčana sredstva:</i>		
a) Kratkoročno oročeni depoziti	154.661	241.304
b) Ostala novčana sredstva	75	
<i>Svega</i>	<i>154.736</i>	<i>241.304</i>
UKUPNO	200.519	251.917

U okviru **tekućih (poslovnih) računa i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji i inostranstvu (Banca Intesa, Unicredit banka, Addiko banka, Jubmes banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale banka, Credit Agricole banka, Erste banka, Komercijalna banka, Sberbank, Eurobank Srbija, NLB banka, Banka Poštanska štedionica, Api banka, Direktna banka i Trade bank of Iraq).

Kratkoročno oročeni depoziti u iznosu od 154.661 hiljada RSD odnose se na kratkoročno oročena sredstva kod poslovnih banaka u zemlji (Societe Generale bank, Addiko bank i Unicredit banka) na period do 3 meseca, uz kamatnu stopu od 1,12% p.a. do 1,35% p.a. na EUR, 2,70% p.a. na USD i 2,62% p.a. na RSD, uz mogućnost razoročenja u bilo kom trenutku. Sredstva su oročena u valuti RSD, EUR i USD, i to: 15.000 hiljada RSD, 864 hiljada EUR i 363 hiljada USD.

30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Unapred plaćeni troškovi:</i>		
a) Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica	872	1.916
b) Unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	576	489
c) Unapred plaćene premije osiguranja	716	133
<i>Svega</i>	<i>2.164</i>	<i>2.538</i>
<i>Potraživanja za nefakturisani prihod:</i>		
a) Potraživanja za nefakturisani prihod - matična i zavisna pravna lica		
b) Potraživanja za nefakturisani prihod - ostala pravna lica	374.943	375.825
<i>Svega</i>	<i>374.943</i>	<i>375.825</i>
<i>Ostala aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
a) Razgraničeni porez na dodatu vrednost	11.429	410
b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja	22.874	13.433
<i>Svega</i>	<i>34.303</i>	<i>13.843</i>
UKUPNO	411.410	392.206

Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica u iznosu od 872 hiljada RSD u celosti se odnose na Energoprojekt Energodatu, dominantno po osnovu unapred plaćenih troškova licenci.

Unapred plaćene premije osiguranja po osnovu osiguranja imovine i lica u iznosu od 716 hiljada RSD najvećim delom se odnose na Energoprojekt Garant u iznosu od 464 hiljada RSD.

Potraživanja za nefakturisani prihod od ostalih pravnih lica u iznosu od 374.943 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Razgraničeni porez na dodatu vrednost (PDV) obuhvata iskazan PDV u izveštajnoj godini, a po kome pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu.

Razgraničeni PDV obuhvata: iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na izveštajni period, a koje su stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar 2018. godine i iskazan PDV po osnovu izdatih knjižnih odbrenja u 2019. godini, koja se odnose na promet izvršen u 2018. godini.

Ostala aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 34.303 hiljada RSD, pre svega se odnose na potraživanja po osnovu osporenih usluga izvršenih u toku 2017. godine od strane društva Ringier Axel Springer a.d. u iznosu od 13.200 hiljada RSD (u aprilu 2018. godine podnet je tužbeni zahtev – Napomena 43) i na razvoj lokacije Bloka 45 objekta C i Bloka 70 objekta C u iznosu od 8.585 hiljada RSD (tretman navedene uplate biće regulisan u narednom periodu).

31. KAPITAL

U 000 dinara

OPIS	Akcijski kapital	Ostali osnovni kapital	Emisiona premija	Otkupljene sopstvene akcije	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	5.574.959	27.178	1.600.485		134.881	782.098	(28.869)	331.164	8.421.896
Neto dobitak za godinu								438.933	438.933
Ostali sveobuhvatni rezultat:									
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju							9.988		9.988
b) Revalorizacija									
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.									
Svega - ostali sveobuh.rezultat							9.988		9.988
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2017.							9.988	438.933	448.921
Korekcije									
Povećanje osnovnog kapitala									
Raspodela dobiti					80.000			(296.672)	(216.672)
Ostalo - sopstvene akcije			(74.321)	(49.827)					(124.148)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	5.574.959	27.178	1.526.164	(49.827)	214.881	782.098	(18.881)	473.425	8.529.997
Neto dobitak za godinu								763.473	763.473
Ostali sveobuhvatni rezultat:									
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju							14.673		14.673
b) Revalorizacija						2.983			2.983
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.						(447)			(447)
Svega - ostali sveobuh.rezultat						2.536	14.673		17.209
Ukupan sveobuhvatni rezultat 31. decembar 2018.						2.536	14.673	763.473	780.682
Korekcije									
Povećanje osnovnog kapitala									
Raspodela dobiti								(216.671)	(216.671)
Ostalo - sopstvene akcije									
Stanje na dan 31. decembar 2018.	5.574.959	27.178	1.526.164	(49.827)	214.881	784.634	(4.208)	1.020.227	9.094.008

31.1. Osnovni kapital

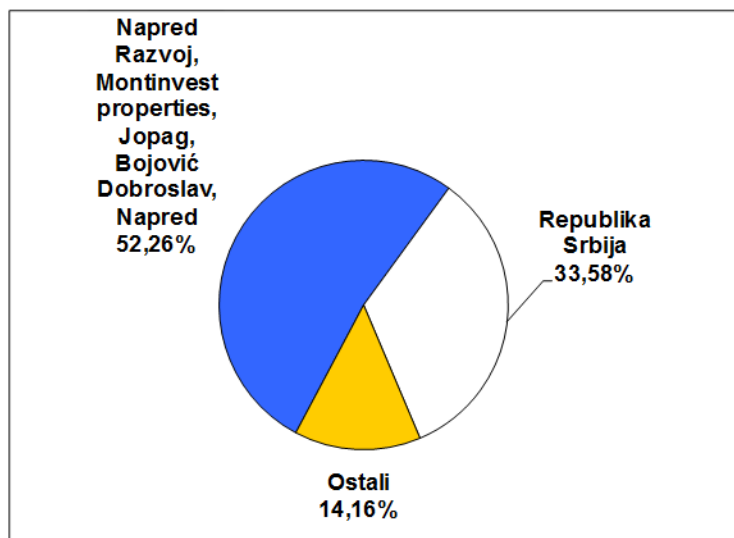
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, aktuelna vlasnička struktura Društva na dan 31.12.2018. godine je bila sledeća:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	751.017	6,87%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	9.797.135	89,62%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	6.125.930	56,04%
Zbirni (kastodi) račun	383.140	3,50%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	3.637	171	3.808	1.380.354	224.269	1.604.623	12,63%	2,05%	14,68%
od 5% do 10%	1	1	2	564.699	560.731	1.125.430	5,17%	5,13%	10,30%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	2	0	2	8.201.239	0	8.201.239	75,03%	0,00%	75,03%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	3.640	172	3.812	10.146.292	785.000	10.931.292	92,82%	7,18%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.530.034	41,44%
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
Jopag ag	560.731	5,13%
Tezoro broker ad - zbirni račun	228.196	2,09%
Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
Tezoro broker ad	81.150	0,74%
Global Macro Capital Opportuni	74.772	0,68%
East Capital-East Capital Balk	66.850	0,61%
Raiffeisen banka ad - kastodi m -ks	61.995	0,57%

Struktura osnovnog kapitala prikazana je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Akcijski kapital:</i>		
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		
b) Akcijski kapital (eksterno)	5.574.959	5.574.959
<i>Svega</i>	<i>5.574.959</i>	<i>5.574.959</i>
Emisiona premija	1.526.164	1.526.164
Ostali osnovni kapital	27.178	27.178
UKUPNO	7.128.301	7.128.301

Akcijski kapital čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD (5.574.959 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 831,92 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Društva se trguje na Prime listingu Beogradske berze.

Emisiona premija u iznosu od 1.526.164 hiljada RSD evidentirana je po osnovu pozitivne razlike između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti, koja je nastala konverzijom akcija zavisnih društava iz sistema Energoprojekt u akcije Društva po paritetu 1:1 u 2006. godini u iznosu od 1.363.471 hiljada RSD, po osnovu otkupa i prodaje sopstvenih akcija Društva u periodu od 2006. godine do 2011. godine u iznosu od 237.014 hiljada RSD i po osnovu otkupa sopstvenih akcija po vrednosti iznad nominalne vrednosti akcija u 2017. godini u iznosu od 74.321 hiljada RSD za koji je umanjeno prethodni saldo emisione premije (Napomena 31.2).

Ostali osnovni kapital je nastao preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava u 2005. godini i iznosi 27.178 hiljada RSD.

31.2. Otkupljene sopstvene akcije

Struktura otkupljenih sopstvenih akcija	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Otkupljene sopstvene akcije	49.827	49.827
UKUPNO	49.827	49.827

Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Društva dana 13.02.2017. godine, Društvo je steklo, kupovinom na Beogradskoj berzi 97.700 sopstvenih akcija (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa) čija nominalna vrednost iznosi 49.827 hiljada dinara.

31.3. Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Zakonske rezerve	23.185	23.185
Statutarne i druge rezerve	111.696	111.696
Druge rezerve	80.000	80.000
UKUPNO	214.881	214.881

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva do 2011. godine formirane su **statutarne rezerve** o čijoj visini je odlučivala Skupština akcionara Društva, a koje nisu mogle biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

Odlukom Skupštine akcionara Društva iz 2017. godine, formirane su **namenske rezerve** za sticanje sopstvenih akcija radi raspodele zaposlenima u Društvu ili povezanom društvu, ili za nagrađivanje članova Izvršnog i Nadzornog odbora Društva, shodno članu 282. stav 4. tačka 2. Zakona o privrednim društvima u iznosu od 80.000 hiljada RSD.

31.4. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	784.634	782.098
UKUPNO	784.634	782.098

Na poziciji revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt u iznosu od 784.634 hiljada RSD, evidentirani su:

- efekti knjiženja fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 824.556 hiljada RSD;
- nivelacije sadašnje vrednosti po m² poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 98.543 hiljada RSD i
- knjiženja 15% poreza na dobit (negativan aspekt revalorizacionih rezervi) za iznos odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacionih rezervi, shodno MRS 12 - Porezi na dobitak, u iznosu od 138.465 hiljada RSD.

Promena revalorizacionih rezervi po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt, u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 2.536 hiljada RSD, odnosi se na:

- povećanje po osnovu efekta procene fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 2.983 hiljada RSD (Napomena 22) i

- smanjenje po osnovu primene MRS 12 – Porezi na dobitak (15% od efekta procene fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine) u iznosu od 447 hiljada RSD (Napomena 38).

31.5. Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)

Struktura nerealizovanih gubitaka po osnovu HoV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	4.208	18.881
UKUPNO	4.208	18.881

Promene na poziciji **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** u iznosu od 14.673 hiljada RSD odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva (Jubmes banka a.d. i Dunav osiguranje a.d.o.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja (Napomena 23.1.).

31.6. Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Neraspoređeni dobitak ranijih godina:</i>		
a) Stanje na dan 01. januara izveštajnog perioda	473.425	331.164
b) Korekcije dobitka po osnovu poreza na dobitak		
c) Raspodela dobitka	(216.671)	(296.672)
<i>Svega</i>	256.754	34.492
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	763.473	438.933
UKUPNO	1.020.227	473.425

Na 48. redovnoj sednici Skupštine Društva održanoj dana 14.06.2018. godine, u okviru tačke 3. dnevnog reda, doneta je odluka o raspodeli ukupnog iznosa neraspoređenog dobitka na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 473.425 hiljada RSD na sledeći način:

- za isplatu dividende u bruto iznosu od 20,00 RSD po akciji akcionarima Društva, odnosno u ukupnom iznosu od 216.671 hiljada RSD;
- preostali deo u iznosu od 256.754 hiljada RSD ostaje neraspoređen.

Dividenda je isplaćena u novembru 2018. godine.

Neraspoređeni dobitak tekuće godine u iznosu od 763.473 hiljada RSD odnosi se na ostvaren neto rezultat Društva u izveštajnom periodu.

32. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se priznaju kada:

- društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze i
- iznos obaveze može pouzdano da se izmeri.

Struktura dugoročnih rezervisanja prikazana je u narednoj tabeli.

U 000 dinara

Struktura dugoročnih rezervisanja	Naknade i druge benificije zaposlenih	Ostala rezervisanja	UKUPNO
Stanje na dan 01.01.2017. godine	2.347		2.347
Dodatna rezervisanja	517		517
Iskorišćeno u toku godine	(129)		(129)
Ukidanje neiskorišćenih iznosa			
Stanje na dan 31.12.2017. godine	2.735		2.735
Dodatna rezervisanja	216		216
Iskorišćeno u toku godine	(139)		(139)
Ukidanje neiskorišćenih iznosa			
Stanje na dan 31.12.2018. godine	2.812		2.812

Rezervisanja za naknade i druge benificije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2018. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 4,31%), u bilansu stanja na dan 31.12.2018. godine u odnosu na dan 31.12.2017. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 5,19%);
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 5,74% i smanjenje prosečnih godina provedenih u Društvu za 3,06%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na desetogodišnje dinarske hartije od vrednosti, emitovane 10.07.2018. godine iznosio je 4,85%; dok je godišnji prinos na petogodišnje dinarske hartije od vrednosti emitovane 11.09.2018. godine iznosio 3,74%. Ekstrapolacijom krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2021. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa inflacije (sa dozvoljeni odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini od 3% sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

33. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	898.279	1.251.072
<i>Ostale kratkoročne finansijske obaveze:</i>		
a) Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine		
b) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	148	120
Svega	148	120
UKUPNO	898.427	1.251.192

33.1. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita i zajmova u zemlji	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Kratkoročni krediti od banaka u zemlji:</i>			
a) Dinarski krediti			
b) Krediti sa valutnom klauzulom	3M Euribor + 2,90% godišnje, 3M Euribor + 3,00% godišnje, 2,80% godišnje	898.279	1.251.072
UKUPNO		898.279	1.251.072

Kratkoročni krediti od banaka u zemlji sa valutnom klauzulom (EUR) u iznosu od 898.279 hiljada RSD (7.600 hiljada EUR), odnose se na kredite od:

- Erste Bank a.d. u iznosu od 590.973 hiljada RSD (5.000 hiljada EUR) , po kamatnoj stopi od 3M Euribor + 2,90% godišnje. Kao sredstvo obezbeđenja plaćanja dato je 6 blanko menica Društva i 6 blanko menica Energoprojekt Niskogradnje;
- Komercijalna banka a.d u iznosu od 236.389 hiljada RSD (2.000 hiljada EUR), po kamatnoj stopi od 3M Euribor + 3,00% godišnje. Kao sredstvo obezbeđenja plaćanja dato je 15 blanko menica Društva i po 15 blanko menica Energoprojekt Niskogradnje, Energoprojekt Opreme i Energoprojekt Energodate; i
- Societe Generale Banka a.d. u iznosu od 70.917 hiljada RSD (600 hiljada EUR), po kamatnoj stopi od 2,80% godišnje. Kao sredstvo obezbeđenja plaćanja dato je po 5 blanko menica Društva, Energoprojekt Niskogradnje, Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Hidroinženjeringa i 3 blanko menice Energoprojekt Opreme.

33.2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze

Struktura dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Deo dugoročnih kredita u zemlji koji dospeva do jedne godine		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	148	120
UKUPNO	148	120

Ostale kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 148 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu troškova plaćenih službenim viza karticama, a koje su izmirene u januaru 2019. godine.

34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica		2.816
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	51.043	37.915
Primljeni depoziti od drugih pravnih lica u zemlji	33	
UKUPNO	51.076	40.731

Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od 51.043 hiljada RSD, dominantno se odnose na primljen avansa od društva Jerry catering service d.o.o., Beograd u iznosu od 51.007 hiljada RSD po Anexu 1 ugovora broj 123/1583 od 10.04.2017. godine o dugoročnom zakupu (na 15 godina) dela poslovnog prostora površine 935,56 m² koji se nalazi u okviru kompleksa zgrada „Samački hotel“, u ulici Batajnički drum br. 24, u Zemunu.

35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Dobavljači:		
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	977	24.780
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu		2.962
Dobavljači u zemlji	5.182	6.325
Dobavljači u inostranstvu	3.117	1.990
<i>Svega</i>	9.276	36.057
Ostale obaveze iz poslovanja	2.883	
UKUPNO	12.159	36.057

U narednoj tabeli je prikazan ukupan iznos obaveza iz poslovanja prema valuti u kojoj su obaveze izražene.

Struktura obaveza iz poslovanja izraženih u valutama	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
RSD	8.982	11.234
EUR	3.177	24.823
GBP		
UKUPNO	12.159	36.057

Struktura obaveza prema dobavljačima po pravnim licima data je u okviru Napomene 8.2.

Geografski raspored dobavljača je sledeći:

Geografski raspored dobavljača	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Dobavljači u zemlji (zavisna i ostala pravna lica)	6.159	31.105
Dobavljači u inostranstvu (zavisna pravna lica):		
Evropa		2.962
<i>Svega</i>	-	2.962
Dobavljači u inostranstvu (ostala pravna lica):		
Evropa	3.117	1.990
<i>Svega</i>	3.117	1.990
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	9.276	36.057

Ostale obaveze iz poslovanja u iznosu od 2.883 hiljada RSD nastale su po osnovu izdatih knjižnih odobrenja zavisnim društvima koja su rezultat razlike između konačne cene usluga koje Društvo pruža svojim zavisnim društvima - utvrđene na bazi ostvarenih troškova u 2018. godini i orijentacione cene - utvrđene na bazi planiranih troškova za 2018. godinu.

36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze iz specifičnih poslova:		
a) Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica		
<i>Svega</i>	-	-
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	13.033	14.308
<i>Druge obaveze:</i>		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja		
b) Obaveze za dividende	27.439	20.065
c) Obaveze prema zaposlenima	218	227
d) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	652	711
e) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	356	201
f) Ostale razne obaveze	407	425
<i>Svega</i>	29.072	21.629
UKUPNO	42.105	35.937

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u iznosu od 13.033 hiljada RSD, odnose se na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za zarade, koje su u Društvu isplaćene u januaru 2019. godine.

Obaveze za dividende u iznosu od 27.439 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu odluke Skupštine akcionara Društva iz 2018. godine o raspodeli neraspoređenog dobitka u iznosu od 5.032 hiljada RSD i na obaveze za dividende iz ranijih godina u iznosu od 22.407 hiljada RSD, a koje do danas nisu isplaćene usled nerešenih imovinsko - pravnih odnosa (ostavinske rasprave i dr.) i neotvorenih vlasničkih računa akcionara.

Ostale razne obaveze u iznosu od 407 hiljada RSD dominantno se odnose na obustave od neto zarada zaposlenih (po osnovu zajmova i kredita uzetih od strane zaposlenih, sindikalnih članarina, itd.) u iznosu od 371 hiljada RSD.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

37.1. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	4.700	6.768
UKUPNO	4.700	6.768

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je izmirena u zakonskom roku, u januaru 2019. godine.

37.2. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze za porez iz rezultata	45.113	
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	726	752
UKUPNO	45.839	752

Procenjena obaveza za porez iz rezultata (poreza na dobit) za 2018. godinu iznosi 45.113. hiljada RSD i ista, na dan bilansa, nije umanjena sa iznosom potraživanja po osnovu pretplate poreza na dobit u iznosu od 16.173 hiljada RSD (Napomena 27). Prebijanje konačne obaveze poreza na dobit za 2018. godinu sa iznosom potraživanja po osnovu pretplate poreza na dobit, i izmirenje preostalog iznosa obaveze poreza na dobitak po konačnoj prijavi poreza na dobit za 2018. godinu izvršiće se u zakonskom roku (jun 2019. godine).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine u iznosu od 726 hiljada RSD, pre svega se odnose na obaveze za poreze i doprinose za naknade članovima nadzornog odbora: 380 hiljada RSD, poreze i doprinose za naknade po ugovorima o delu i autorskom ugovoru: 164 hiljada RSD, obaveze za porez po odbitku na dividende: 97 hiljada RSD, doprinose po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima: 35 hiljada RSD, obaveze za učešće u finansiranju osoba sa invaliditetom: 35 hiljada RSD i drugo.

Od ukupnog iznosa obaveza za poreze, doprinose i druge dažbine u iznosu od 726 hiljada RSD, u januaru 2019. godine izmireno je 629 hiljada RSD (ostale su neizmirene obaveze za porez po odbitku na dividende u iznosu od 97 hiljada RSD, koje se odnose na neisplaćene dividende - Napomena 36).

37.3. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Unapred obračunati troškovi:</i>		
a) Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica	25.715	24.490
b) Unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	6	44
<i>Svega</i>	<i>25.721</i>	<i>24.534</i>
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	1.860	19.375
UKUPNO	27.581	43.909

Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica u iznosu od 25.715 hiljada RSD odnose se, pre svega, na obavezu prema Energoprojekt Opremi u iznosu od 24.432 hiljada RSD, po osnovu ukalkuliranih troškova za period do 30.06.2015. godine po Ugovoru o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 1.860 hiljada RSD odnose se na ukalkulisanu kamatu na uzete kredite od banaka u zemlji.

38. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Odložena poreska sredstva	2.273	1.932
Odložene poreske obaveze	156.410	154.014
Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	(154.137)	(152.082)

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu *odbitnih privremenih razlika*.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeće će moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Promene stanja odloženih poreskih sredstava u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara

Odložena poreska sredstva	Poreska vrednost veća od knjigovodstvene vrednosti kod nematerijalne imovine, postrojenja i opreme	Kapitalni gubici kod investicione nekretnine	Rezervisanja za otpremnine	Neplaćeni javni prihodi	Primanja zaposlenog obračunata, a neisplaćena u poreskom periodu	Ukupno
Stanje 01.01.2017. godine	1.574	1.073	352	8	29	3.036
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	(99)	(1.073)	58	6	4	(1.104)
Direktno na teret kapitala						
Stanje 31.12.2017. godine	1.475		410	14	33	1.932
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	337		11	(6)	(1)	341
Direktno na teret kapitala						
Stanje 31.12.2018. godine	1.812		421	8	32	2.273

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara

Odložene poreske obaveze	Knjigovodstvena vrednost veća od poreske vrednosti kod nekretnina	Kapitalni dobiti kod investicione nekretnine	Ukupno
Stanje 01.01.2017. godine	148.174	7.114	155.288
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	61	(1.335)	(1.274)
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2017. godine	148.235	5.779	154.014
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	615	1.781	2.396
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2018. godine	148.850	7.560	156.410

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih obaveza Društva prikazana je u narednim tabelama.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	152.082	152.252
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	154.137	152.082
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	2.055	(170)

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Odloženi poreski rashodi (prihodi) perioda	1.608	(170)
Revalorizacione rezerve	447	
Neraspoređeni dobitak prethodne godine		
UKUPNO	2.055	(170)

Na osnovu promene stanja odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza u 2018. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do povećanja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 2.055 hiljada RSD, koje je evidentirano na teret:

- neto rezultata 2018. godine (odloženi poreski rashodi perioda) u iznosu od 1.608 hiljada RSD i
- kapitala Društva (revalorizacione rezerve) u iznosu od 447 hiljada RSD, po osnovu evidentiranja povećanja vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 2.983 hiljada RSD (Napomena 22 i 31.4.).

39. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u tabeli u nastavku.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Data jemstva i garancije	19.898.629	22.671.425
Date hipoteke i druga prava	2.500	2.500
Primljene hipoteke i druga prava	16.252	16.290
Ostala vanbilansna aktiva/pasiva	2.766.306	4.327.084
UKUPNO	22.683.687	27.017.299

Data jemstva i garancije u iznosu od 19.898.629 hiljada RSD odnose se na:

- Data jemstva po osnovu kredita i garancija za zavisna društva u iznosu od 12.318.655 hiljada RSD,
- Date korporativne garancije Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 7.577.019 hiljada RSD za projekte: BBVA - Peru u iznosu od 1.447.450 hiljada RSD, Banco Financiero - Peru u iznosu od 1.033.893 hiljada RSD i Deponija Vinča - Srbija u iznosu od 5.095.676 hiljada RSD i
- Datu garanciju od strane Unicredit banke u korist IATA (International Air Transport Association) za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 2.955 hiljada RSD, koja ističe 23.10.2019. godine i obnavlja se jednom godišnje.

Po osnovu datih jemstava i korporativnih garancija Društvo je sklopilo ugovore sa zavisnim društvima kojima je jemac/garant i od istih je dobilo odgovarajuća sredstva obezbeđenja (menice društva).

Date hipoteke i druga prava u iznosu od 2.500 hiljada RSD odnose se na datu zalogu na 100% udela u osnovnom kapitalu Energoprojekt Sunnyville d.o.o. (Napomena 40).

Primljene hipoteke i druga prava u iznosu od 16.252 hiljada RSD odnose se na hipoteku na stanovima Enjub d.o.o., po osnovu ugovora o zajmu datom Enjub d.o.o. (Napomena 40).

Ostala vanbilansna aktiva/pasiva u iznosu od 2.766.306 hiljada RSD odnosi se na :

- Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta - Blok 26, Novi Beograd u iznosu od 2.735.133 hiljada RSD,
- Potraživanja za dividende od Enjub d.o.o., koja su direktno otpisana u prethodnom periodu u iznosu od 30.442 hiljada RSD,
- Građevinske objekte van upotrebe u Budvi, koji su direktno otpisani po popisu na dan 31.12.2014. godine i uvedeni u vanbilansnu evidenciju bez vrednosti i
- Potencijalnu obavezu plaćanja poreza na prenos apsolutnih prava (kao obveznika plaćanja u skladu sa Zakonom), po osnovu Ugovora o prodaji nepokretnosti u Ulici Palmira Toljatija na Novom Beogradu, u iznosu od 731 hiljada RSD. Obaveza plaćanja pomenutog poreza preneti je na solidarnog jemca - kupca NBA Investment d.o.o., koji je sa Poreskom upravom zaključio sporazum o odloženom plaćanju pomenutog poreza na 12 jednakih mesečnih rata.

40. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Hipoteke upisane na teret društva odnose se na datu zalogu na 100% udela u osnovnom kapitalu Energoprojekt Sunnyville d.o.o., radi obezbeđenja potraživanja Erste Bank a.d., Novi Sad po osnovu dugoročnog građevinskog kredita odobrenog Energoprojekt Sunnyville d.o.o.

Hipoteke upisane u korist društva su sledeće:

- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 11 Ugovora o zajmu br. 367, u iznosu od 16.252 hiljada RSD (137 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je vansudska izvršna hipoteka do celokupnog iznosa zajma, na stanovima u Ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat. parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva i

- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 7 Ugovora o reprogramu zajma br. 115, odobrenog Enjub d.o.o. u iznosu od 141.584 hiljada RSD (1.198 hiljada EUR), postoji založna izjava (hipoteka nije upisana) na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina br.93, br.93A, br.91A.

41. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Na dan 31.12.2018. godine Društvo u najvećem procentu ima usaglašene odnose sa domaćim dobavljačima, kupcima i bankama.

Prema informacijama kojima Društvo raspolaže (overeni Izvodi otvorenih stavki), do dana sastavljanja finansijskog izveštaja stanje (saldo) neusaglašenih potraživanja i obaveza se odnosi na:

- Neusaglašene odnose sa društvom Jerry catering service d.o.o. u iznosu od 10.701 hiljada RSD (manje neto obaveza u poslovnim knjigama Društva) koji su nastali obzirom da predmetno društvo:
 - nije vršilo kursiranje avansa u 2017. godini (početno stanje u poslovnim knjigama Društva je kursirano na dan 31.12.2017. godine, dok se od 01.01.2018. godine, shodno IFRAC 22, u Društvu više ne vrši kursiranje avansa),
 - stanje u svojim knjigama vodi po bruto principu (svoje potraživanje po osnovu datih avansa ne umanjuje za iznos PDV-a) i obzirom da
 - nije evidentirao dokumentaciju za zakup za decembar 2018. godine u izveštajnoj godini i
- Neusaglašene odnose sa Komisijom za hartije od vrednosti u iznosu od 2.799 hiljada RSD, obzirom da je Društvo, u skladu sa svojim računovodstvenim politikama, iznos na ime naknade za podnošenje zahteva za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje akcija Energoprojekt Entela knjižilo na trošak tekućeg perioda u momentu plaćanja, dok je isti iznos, Komisija za hartije od vrednosti evidentirala na obavezama za primljeni avans.

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **poveznih pravnih lica**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u aktivni i pasivni Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Garant a.d.o.	865	52.610
b) EP Visokogradnja a.d.	102.495	135.091
c) EP Niskogradnja a.d.	234.245	193.472
d) EP Hidroinženjering a.d.	12.783	15.321
e) EP Entel a.d.	472.985	340.186
f) EP Energodata a.d.	8.144	6.116
g) EP Industrija a.d.	6.143	6.512
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	4.133	4.585
j) EP Oprema a.d.	46.757	181.984
k) EP Sunnyville d.o.o.	25.785	29.465
l) EP Park 11 d.o.o.	21.681	379
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	10	125
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	9.752	9.945
<i>Svega</i>	<i>945.778</i>	<i>975.791</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Garant a.d.o.	491	1.840
b) EP Visokogradnja a.d.	10.719	39.767
c) EP Niskogradnja a.d.	5.661	15.496
d) EP Hidroinženjering a.d.	43	950
e) EP Entel a.d.	237	199
f) EP Energodata a.d.	15.762	20.750
g) EP Industrija a.d.	50	998
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	27.926	2.000
j) EP Oprema a.d.	14.502	14.749
k) EP Sunnyville d.o.o.	1.496	24.272
l) EP Park 11 d.o.o.	24	120
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	529	9.178
<i>Svega</i>	<i>77.440</i>	<i>130.319</i>

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Potraživanja:</i>		
a) EP Garant a.d.o.		699
b) EP Visokogradnja a.d.	1.183.045	740.125
c) EP Niskogradnja a.d.	770	254.155
d) EP Hidroinženjering a.d.	19.186	24.904
e) EP Entel a.d.	686	30.512
f) EP Energodata a.d.	130.929	16.078
g) EP Industrija a.d.	637	20.887
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	16.252	48.077
j) EP Oprema a.d.	269.173	
k) EP Sunnyville d.o.o.	796.141	605.102
l) EP Park 11 d.o.o.	191.856	25.317
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	359	
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	235.025	225.779
r) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	836	
<i>Svega</i>	<i>2.844.895</i>	<i>1.991.635</i>
<i>Obaveze:</i>		
a) EP Garant a.d.o.		591
b) EP Visokogradnja a.d.	683	23.525
c) EP Niskogradnja a.d.	2.471	
d) EP Hidroinženjering a.d.		
e) EP Entel a.d.		17
f) EP Energodata a.d.		954
g) EP Industrija a.d.	14	
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	693	98
j) EP Oprema a.d.		2.412
k) EP Sunnyville d.o.o.		
l) EP Park 11 d.o.o.		
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		2.962
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.		
r) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija		
<i>Svega</i>	<i>3.861</i>	<i>30.559</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

43. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazani su broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. Iskazane vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2018. godine, obuhvataju samo glavnice po sporovima.

Tužilac	Prvostepeni postupak	Drugostepen i postupak	Trećestepeni postupak	Ukupno
<i>Broj sporova</i>				
Fizičko lice	7	3		10
Pravno lice	3	1		4
Fizička i pravna lica	1			1
UKUPNO	11	4	0	15
<i>u 000 dinara</i>				
Fizičko lice	900	32.814		33.714
Pravno lice	188.510			188.510
Fizička i pravna lica				0
UKUPNO	189.410	32.814	0	222.224

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tužilac	Osnov tužbe	Vrednost spora u 000 dinara	Prognoza ishoda spora
Sreta Ivanišević	Naknada za eksproprisanu nepokretnost (Bežanija)	Neodređeno	Neizvesno
Vladan i Tomislav Krdžić	Naknada štete (na ime vrednosti besplatnih akcija koje nisu stekli)	444	Neosnovano, prvostepenom presudom odbijen tužbeni zahtev, čeka se odluku po žalbi
Goran Rakić	Utvrđivanje prava svojine na zemljištu pod objektom radi legalizacije	Neodređeno	Neosnovano
Pavle, Radmila i Milan Kovačević	Naknada za oduzeto zemljište (Blok 26)	Neodređeno	Neizvesno
Rajko Ljubojević	Eksproprijacija zemljišta iz 1957. godine	32.370	Neizvesno
Radovanac Aleksandar i Nenad	Iseljenje iz baraka	Neodređeno	Neosnovano
Alco Investments Holding Ltd. Kipar	Utvrđenje ništavosti Aneksa br.1a Ugovora o zajedničkoj izgradnji (Blok 26)	Bez vrednosti	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Marko Martinoli, Activist d.o.o., Activeast ltd.	Prinudni otkup akcija Energoprojekt Entel a.d.	176.745	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Nikola Malbaša, Marko Martinoli i drugi mali akcionari Energoprojekt Industrija a.d.	Prinudni otkup akcija Energoprojekt Industrija a.d.	280.427	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Dekada Export-Import KFT Budimpešta	Utvrđivanje ništavnosti ugovora o ustupanju potraživanja Društa prema Vivand BT i opcionog ugovora o kupoprodaji nepokretnosti	Neodređeno	Neizvesno
Republika Srbija	Poništaj odluka Skupštine Društva od 12.12.2017. godine, sa predlogom određivanja privremene mere	Bez vrednosti	Neizvesno
Edmond Gašpar, Gojko Babić, Petar Rajačić	Prinudni otkup akcija Energoprojekt Industrija a.d.	9.193	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Energoprojekt Oprema a.d.	Utvrđivanje prava svojine na 261 akciji Beogradskog mešovitog preduzeća a.d.	188.510	Neizvesno
Zoran Petrović	Poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu	Neodređeno	Neizvesno
Zoran Petrović	Naknada štete	900	Neizvesno

Početkom 2019. godine, sa Energoprojekt Opremom je zaključen Ugovora o poravnanju, čime je postignut sporazum o vansudskom poravnanju na ime utvrđivanja prava svojine Energoprojekt Opreme na 261 akciju Beogradskog Mešovitog Preduzeća a.d. Obeveza Društva po ovom osnovu je izmirena sprovođenjem kompenzacije na dan 31.12.2018. godine. Shodno odredbama Ugovora, Energoprojekt Oprema će povući tužbu u ovom sporu.

Pored prezentovanih sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, postoji i spor sa New Company d.o.o. ogranak IN Hotel, u kojem tužilac traži od društva GP Napred Razvoj a.d. utvrđenje prava svojine na zgradi hotela sagrađenoj na parceli na kojoj je, pored GP Napred Razvoj a.d., kao nosilac prava korišćenja upisano i Društvo. U ovom postupku Društvo je pasivni suparničar, s toga nema potencijalnih obaveza, ali je tužbom, iz formalnih razloga, obuhvaćeno.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Tuženo lice	Prvostepeni postupak	Drugostepeni postupak	Ukupno
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice			
Pravno lice	1	6	7
UKUPNO	1	6	7
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice			
Pravno lice	18.000		18.000
UKUPNO	18.000		18.000

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tuženo lice	Osnov tužbe	Vrednost spora u 000 RSD	Prognoza ishoda spora
Republika Srbija, EPS Srbije, Epsturs d.o.o. i Republika Crna Gora	Utvrđivanje idealnog dela vlasništva na hotelu „Park“ u Budvi	Vrednost nije utvrđena	Osnovano
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj privremenog rešenja Komisije za HoV kojim je Društvu oduzeto pravo glasa u Energoprojekt Oprema a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj privremenog rešenja Komisije za HoV kojim je Društvu oduzeto pravo glasa u Energoprojekt Industrija a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj konačnog rešenja komisije kojim je Društvu oduzeto prava glasa u Energoprojekt Oprema a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj konačnog rešenja komisije kojim je Društvu oduzeto prava glasa u Energoprojekt Industrija a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj konačnog rešenja komisije kojim je prekinut postupak odlučivanja po zahtevu za objavljivanje ponude za preuzimanje Energoprojekt Entel a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Ringier Axel Springer d.o.o.	Utvrđivanje ništavosti ugovora i povraćaj datog avansa	18.000	Neizvesno

Pored prezentovanih sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, vodi se i sudski spor protiv Grada Beograda, i BG Hala d.o.o., za dug po osnovu radova izvedenih od strane Energoprojekt Visokogradnje na objektu „Arena“, koje je ugovorila Energoprojekt Holding Koproračija. Po navedenom sudskom sporu dobijena je pravosnažna presuda prema BG Hala d.o.o., dok je odbijen tužbeni zahtev u odnosu na Grad Beograd. Društvo je protiv ove odluke izjavilo reviziju. Nakon što je usvojena revizija Društva, postupak je u jednom manjem delu zahteva pravosnažan u odnosu na BG Hala d.o.o., a u preostalom delu tužbenog zahteva je u toku prvostepeni postupak prema BG Hala d.o.o. i Grad Beograd.

44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaj.

U Beogradu,
19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Stojan Čolakov, dipl. inž.

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

"ENERGOPROJEKT HOLDING" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI GODIŠNJIH
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2018. GODINU**

"ENERGOPROJEKT HOLDING" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2018. GODINU**

S A D R Ž A J

Strana

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izveštaja "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Društvo), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd na dan 31. decembra 2018. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz finansijske izveštaje.

U Beogradu, 07. marta 2019. godine

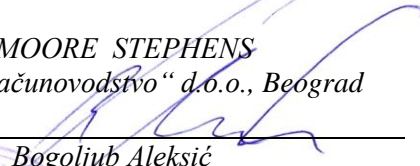
„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Stanko Rebić

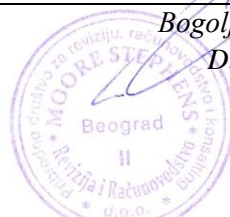
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić

Direktor

■ **"MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo"**
■ **d.o.o., Beograd**

■ 11 000 Beograd

■ Studentski trg 4/V

07.03.2019.

**PISMO O PREZENTACIJI FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
(IZJAVA RUKOVODSTVA)**

Ovu izjavu dajemo za potrebe revizije finansijskih izveštaja ENERGOPROJEKT HOLDING AD, BEOGRAD (dalje u tekstu: Društvo) za poslovnu godinu završenu 31. decembra 2018. godine za svrhe izražavanja mišljenja ovlašćenog revizora o finansijskim izveštajima Društva, a u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i važećom zakonskom regulativom.

Svesni smo svoje odgovornosti da obezbedimo pouzdanost računovodstvenih evidencija i pripremu i fer prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Za potrebe revizije stavljamo vam na raspolaganje sve računovodstvene evidencije, sa napomenom da su ove evidencije pravilan odraz poslovnih promena koje su se dogodile u toku posmatranog obračunskog perioda.

Sve ostale evidencije i odgovarajuće informacije koje mogu uticati na istinitost i objektivnost ili neophodna obrazloženja uz godišnji račun, uključujući zapisnike sa sastanaka poslovnih organa i organa upravljanja i drugih relevantnih organa stavljamo vam na raspolaganje i nema takvih informacija koje ne bi mogle biti dostupne.

Ovim potvrđujemo, prema našem najboljem saznanju i uverenju, a nakon savetovanja sa drugim odgovornim rukovodiocima, sledeće činjenice:

1. Ne postoje druga sredstva, niti obaveze Društva osim onih koji su prezentirani u finansijskim izveštajima.
2. Svi prihodi i rashodi, sredstva, izvori sredstava i obaveze po našem mišljenju su tačno obračunati, evidentirani u poslovnim knjigama i drugim evidencijama u odgovarajućem obračunskom periodu i u skladu sa zakonskim propisima, standardima i opštim aktima koja regulišu ova pitanja.
3. Finansijski izveštaji koje smo vam stavili na raspolaganje, kao i poslovne knjige i dokumentacija Društva po našem mišljenju, ne sadrže materijalno značajne propuste niti greške.
4. Značajne pretpostavke koje smo koristili za računovodstvene procene, uključujući i procene fer vrednosti, su po našem mišljenju razumne.

5. Transakcije i odnosi sa povezanim licima su na odgovarajući način iskazane i obelodanjene u skladu sa zahtevima Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja.
6. Potraživanja su prema našem mišljenju naplativa, a za sva potraživanja čija je naplata sumljiva, sporna ili na drugi način neizvesna stvorili smo adekvatnu ispravku vrednosti.
7. Za sve poznate rizike kao i za druge slučajeve koji mogu u budućnosti rezultirati rashodima i odlivom sredstava Društva, a za koje može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze shodno odredbama MRS 37, vršimo adekvatno rezervisanje sredstava.
8. Imamo valjanu dokumentaciju o vlasništvu nad sredstvima kojima Društvo raspolaže i niko drugi nad njima nema zakonito pravo (osim sredstava uzetih u finansijski lizing), niti ima njihovog terećenja po osnovu hipoteka, zaloga i sl., a koje nismo obelodanili u Napomenama uz finansijske izveštaje.
9. Nemamo saznanja o bilo kakvom kršenju zakonskih propisa, uputstva nadležnih organa i institucija i opštih akata, koji mogu rezultirati plaćanjem značajnih kazni ili penala.
10. Nemamo saznanja u vezi kriminalne radnje ili mogućnosti postojanja iste, i nije nam poznato da je bilo koji od naših rukovodioca ili zaposlenih, sa ovlašćenjem da kontroliše i odobrava poslovne promene, umešan u bilo kakve nezakonite ili neregularne aktivnosti koje bi mogle materijalno značajno uticati na istinitost finansijskih izveštaja.
11. Prema našem saznanju, protiv Društva se ne vodi bilo kakav sudski postupak, veštačenje, plenidba imovine, niti ima pregovora o zahtevima za naknadu štete koji po nas mogu rezultirati značajnim gubitkom, a za koje je moglo biti izvršeno rezervisanje shodno odredbama MRS 37.
12. Ne postoje namere rukovodstva, zakonska ograničenja ili druge objektivne okolnosti koje bi mogle dovesti do obustavljanja poslovanja Društva u doglednom vremenskom periodu.
13. Od datuma Bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. godine do datuma sastavljanja ovog pisma u vezi sa sadržajem finansijskih izveštaja za 2018. godinu, nisu se promenile okolnosti niti su nastali događaji koji bi zahtevali ispravke finansijskih izveštaja ili dodatna obelodanjivanja namenjena organima upravljanja ili drugim korisnicima.

Ovim potvrđujemo da su svi podaci i informacije sadržani u prezentiranim pregledima, prilogima i informacijama, kao i datim objašnjenjima u vezi sa određenim pitanjima za izradu Izveštaja revizije, kao i sve druge informacije, pažljivo pripremljene, da nisu dvosmislene, niti zbunjujuće i da su razmotrene i usvojene od rukovodstva.

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

V. Višnjic, dipl. ekon.

Generalni direktor

S. Čolakov, dipl. inž.

„Energoprojekt Holding“ ad, Beograd

U Beogradu, 5. marta 2019. godine

Potvrda revizora javnom akcionarskom društvu

Poštovani,

U skladu sa članom 54. Zakona o tržištu kapitala (Sl. glasnik RS br. 112/2015) i članom 11. Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava (Sl. glasnik RS br. 114/2013), kao angažovani eksterni revizor finansijskih izveštaja za 2018. godinu, potvrđujemo sledeće:

- Da su društvo za reviziju *Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. Beograd*, kao i svi njegovi zaposleni angažovani na poslovima revizije finansijskih izveštaja za 2018. godinu društva *Energoprojekt Holding a.d., Beograd*, nezavisni u odnosu na društvo *Energoprojekt Holding a.d., Beograd* u skladu sa zahtevima IFAK-ovog etičkog kodeksa za profesionalne računovođe i u skladu sa posebnim zahtevima Zakona o tržištu kapitala, Zakona o reviziji, Zakona o privrednim društvima i drugom relevantnom zakonskom regulativom Republike Srbije;
- Da društvo za reviziju *Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. Beograd* tokom prethodnog perioda, odnosno godine za koju se vrši revizija, nije pružalo bilo koje druge usluge društvu *Energoprojekt Holding a.d., Beograd* niti njemu povezanim licima;

S poštovanjem,

Bogoljub Aleksić

Direktor
Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o.

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS STANJA
na dan 31.12.2018. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00	A. UPISANI NEUPLAĆEN KAPITAL	0001			
	B. STALNA IMOVINA (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		7.021.054	8.393.406
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003		4.681	7.871
010 i deo 019	1. Uaganja u razvoj	0004			
011, 012 i deo 019	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0005	21.	4.681	7.871
013 i deo 019	3. Gudvil	0006			
014 i deo 019	4. Ostala nematerijalna imovina	0007			
015 i deo 019	5. Nematerijalna imovina u pripremi	0008			
016 i deo 019	6. Avansi za nematerijalnu imovinu	0009			
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010		1.933.237	2.228.973
020, 021 i deo 029	1. Zemljište	0011			
022 i deo 029	2. Gradjevinski objekti	0012	22.	1.305.656	1.313.771
023 i deo 029	3. Postrojenja i oprema	0013	22.	27.119	37.043
024 i deo 029	4. Investicione nekretnine	0014	22.	555.515	556.822
025 i deo 029	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	0015	22.	283	283
026 i deo 029	6. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0016	22.		276.390
027 i deo 029	7. Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0017	22.		
028 i deo 029	8. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	0018	22.	44.664	44.664
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA (0020+0021+0022+0023)	0019		-	-
030, 031 i deo 039	1. Šume i višegodišnji zasadi	0020			
032 i deo 039	2. Osnovno stado	0021			
037 i deo 039	3. Biološka sredstva u pripremi	0022			
038 i deo 039	4. Avansi za biološka sredstva	0023			
04, osim 047	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0025+0026+0027+0028+0029+0030+0031+0032+0033)	0024		5.083.136	6.156.562
040 i deo 049	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	0025	23.1.	4.837.763	5.057.719
041 i deo 049	2. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	0026	23.1.	29.550	29.550
042 i deo 049	3. Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	0027	23.1.	43.347	117.662
deo 043, deo 044 i deo 049	4. Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	0028	23.2.	171.259	950.334
deo 043, deo 044 i deo 049	5. Dugoročni plasmani ostalim povezanim pravnim licima	0029			
deo 045 i deo 049	6. Dugoročni plasmani u zemlji	0030			
deo 045 i deo 049	7. Dugoročni plasmani u inostranstvu	0031			
046 i deo 049	8. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	0032			
048 i deo 049	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani	0033	23.2.	1.217	1.297
05	V. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034		-	-
050 i deo 059	1. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0035			
051 i deo 059	2. Potraživanja od ostalih povezanih lica	0036			
052 i deo 059	3. Potraživanja po osnovu prodaje na robni kredit	0037			
053 i deo 059	4. Potraživanja za prodaju po ugovorima o finansijskom lizingu	0038			
054 i deo 059	5. Potraživanja na osnovu jemstva	0039			
055 i deo 059	6. Sporna i sumnjiva potraživanja	0040			
056 i deo 059	7. Ostala dugoročna potraživanja	0041			
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0042			
	G. OBRTNA IMOVINA (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		3.311.790	1.706.754
Klasa 1	I. ZALIH (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044		6.425	6.766
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0045			
11	2. Nedovršena proizvodnja i nedovršene usluge	0046			
12	3. Gotovi proizvodi	0047			
13	4. Roba	0048			
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	0049			
15	6. Plaćeni avansi za zalihe i usluge	0050	24.	6.425	6.766

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
20	II. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051		765.794	689.346
200 i deo 209	1. Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	0052	25.	763.077	688.367
201 i deo 209	2. Kupci u inostranstvu - matična i zavisna pravna lica	0053			
202 i deo 209	3. Kupci u zemlji - ostala povezana lica	0054	25.	705	705
203 i deo 209	4. Kupci u inostranstvu - ostala povezana lica	0055			
204 i deo 209	5. Kupci u zemlji	0056	25.	2.012	274
205 i deo 209	6. Kupci u inostranstvu	0057			
206 i deo 209	7. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0058			
21	III. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA	0059	26.	7.094	98.204
22	IV. DRUGA POTRAŽIVANJA	0060	27.	125.071	76.816
236	V. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VREDNOST KROZ BILANS USPEHA	0061			
23 osim 236 i 237	VI. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0063+0064+0065+0066+0067)	0062		1.795.477	191.499
230 i deo 239	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica	0063	28.	906.583	33.212
231 i deo 239	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica	0064	28.	157.836	158.208
232 i deo 239	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	0065			
233 i deo 239	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0066			
234, 235, 238 i deo 239	5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0067	28.	731.058	79
24	VII. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	0068	29.	200.519	251.917
27	VIII. POREZ NA DODATU VREDNOST	0069			
28 osim 288	IX. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0070	30.	411410	392.206
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0042+0043)	0071		10.332.844	10.100.160
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0072	39.	22.683.687	27.017.299
	PASIVA				
	A. KAPITAL (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420- 0421) ≥ 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401		9.094.008	8.529.997
30	I. OSNOVNI KAPITAL (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402		7.128.301	7.128.301
300	1. Akcijski kapital	0403	31.1.	5.574.959	5.574.959
301	2. Udeli društava sa ograničenom odgovornošću	0404			
302	3. Ulozi	0405			
303	4. Državni kapital	0406			
304	5. Društveni kapital	0407			
305	6. Zadrružni udeli	0408			
306	7. Emisiona premija	0409	31.1.	1.526.164	1.526.164
309	8. Ostali osnovni kapital	0410	31.1.	27.178	27.178
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0411			
047 i 237	III. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	0412	31.2.	49.827	49.827
32	IV. REZERVE	0413	31.3.	214.881	214.881
330	V. REVALORIZACIONE REZERVE PO OSNOVU REVALORIZACIJE NEMATERIJALNE IMOVINE, NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME	0414	31.4.	784.634	782.098
33 osim 330	VI. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA (potražna salda računa grupe 33 osim 330)	0415			
33 osim 330	VII. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA (dugovna salda računa grupe 33 osim 330)	0416	31.5.	4.208	18.881
34	VIII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0418+0419)	0417		1.020.227	473.425
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0418	31.6.	256.754	34.492
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0419	31.6.	763.473	438.933
	IX. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0420			
35	X. GUBITAK (0422+0423)	0421		-	-
350	1. Gubitak ranijih godina	0422			
351	2. Gubitak tekuće godine	0423			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (0425+0432)	0424		2.812	2.735
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425		2.812	2.735
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0426			
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0427			
403	3. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	0428			
404	4. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0429	32.	2.812	2.735
405	5. Rezervisanja za troškove sudskih sporova	0430			
402 i 409	6. Ostala dugoročna rezervisanja	0431			

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432		-	-
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0433			
411	2. Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	0434			
412	3. Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima	0435			
413	4. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana	0436			
414	5. Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	0437			
415	6. Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0438			
416	7. Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	0439			
419	8. Ostale dugoročne obaveze	0440			
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0441	38.	154.137	152.082
42 do 49 (osim 498)	G. KRATKOROČNE OBAVEZE (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442		1.081.887	1.415.346
42	I. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0444+0445+0446+0447+0448+0449)	0443		898.427	1.251.192
420	1. Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	0444			
421	2. Kratkoročni krediti od ostalih povezanih lica	0445			
422	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	0446	33.1.	898.279	1.251.072
423	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0447			
427	5. Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji	0448			
424,425,426 i 429	6. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	0449	33.2.	148	120
430	II. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0450	34.	51.076	40.731
43 osim 430	III. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)	0451		12.159	36.057
431	1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	0452	35.	977	24.780
432	2. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	0453	35.		2.962
433	3. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	0454			
434	4. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	0455			
435	5. Dobavljači u zemlji	0456	35.	5.182	6.325
436	6. Dobavljači u inostranstvu	0457	35.	3.117	1.990
439	7. Ostale obaveze iz poslovanja	0458	35	2883	
44, 45 i 46	IV. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	0459	36.	42.105	35.937
47	V. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST	0460	37.1.	4.700	6.768
48	VI. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	0461	37.2.	45.839	752
49 osim 498	VII. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0462	37.3.	27.581	43.909
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402) ≥ 0 = (0441+0424+0442-0071) ≥ 0	0463		-	-
	Đ. UKUPNA PASIVA (0424+0442+0441+0401-0463) ≥ 0	0464		10.332.844	10.100.160
89	E. VANBILANSNA PASIVA	0465	39.	22.683.687	27.017.299

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS USPEHA
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
60 do 65, osim 62 i 63	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1009+1016+1017)	1001		341.959	440.253
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002		-	-
600	1. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1003			
601	2. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1004			
602	3. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1005			
603	4. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1006			
604	5. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1007			
605	6. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	1008			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009		315.956	416.018
610	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1010	9.1.	315.898	415.941
611	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1011			
612	3. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1012			
613	4. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1013			
614	5. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1014	9.1.	58	77
615	6. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1015			
64	III. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.	1016			
65	IV. DRUGI POSLOVNI PRIHODI	1017	9.2.	26.003	24.235
	RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
55 do 55, 62 i 63	B. POSLOVNI RASHODI (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+1028+1029) ≥ 0	1018		362.247	431.736
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1019			
62	II. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1020			
630	III. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1021			
631	IV. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1022			
51 osim 513	V. TROŠKOVI MATERIJALA	1023	10.	5.582	7.373
513	VI. TROŠKOVI GORIVA I ENERGIJE	1024	10.	20.299	22.640
52	VII. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	1025	11.	202.695	226.508
53	VIII. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1026	12.	56.538	67.173
540	IX. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1027	13.	20.817	22.597
541 do 549	X. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA	1028	13.	216	517
55	XI. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1029	14.	56.100	84.928
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1018) ≥ 0	1030		-	8.517
	G. POSLOVNI GUBITAK (1018-1001) ≥ 0	1031		20.288	-
66	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1033+1038+1039)	1032		628.645	608.855
66, osim 662, 663 i 664	I. FINANSIJSKI PRIHODI OD POVEZANIH LICA I OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI (1034+1035+1036+1037)	1033		615.557	540.376
660	1. Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	1034	15.1.	605.737	530.377
661	2. Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	1035	15.1.	9.752	9.945
665	3. Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1036			
669	4. Ostali finansijski prihodi	1037	15.1.	68	54
662	II. PRIHODI OD KAMATA (OD TREĆIH LICA)	1038	15.1.	9.165	2.117
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I PRIHODI PO OSNOVU EFEKTA VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1039	15.1.	3.923	66.362

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
56	D. FINANSIJSKI RASHODI (1041+1046+1047)	1040		37.209	147.024
56, osim 562, 563 i 564	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA I OSTALI FINANSIJSKI RASHODI (1042+1043+1044+1045)	1041		5.167	78.773
560	1. Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	1042	15.2.	4.638	69.594
561	2. Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1043	15.2.	529	9.179
565	3. Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1044			
566 i 569	4. Ostali finansijski rashodi	1045			
562	II. RASHODI KAMATA (PREMA TREĆIM LICIMA)	1046	15.2.	30.564	32.070
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1047	15.2.	1.478	36.181
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1040)	1048		591.436	461.831
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1040-1032)	1049		-	-
683 i 685	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1050			
583 i 585	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1051			
67 i 68, osim 683 i 685	J. OSTALI PRIHODI	1052	16.1.	274.396	410
57 i 58, osim 583 i 585	K. OSTALI RASHODI	1053	16.2.	37.582	31.883
	L. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054		807.962	438.875
	LJ. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055		-	-
69-59	M. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANJIH PERIODA	1056	17.	2.232	
59-69	N. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANJIH PERIODA	1057	17.		112
	NJ. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1054-1055+1056-1057)	1058	18.	810.194	438.763
	O. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1055-1054+1057-1056)	1059		-	-
	P. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1060		45.113	
deo 722	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1061		1.608	
deo 722	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1062			170
723	D. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1063			
	S. NETO DOBITAK (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064	19.	763.473	438.933
	T. NETO GUBITAK (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065		-	-
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1066			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VEĆINSKOM VLASNIKU	1067			
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1068			
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA VEĆINSKOM VLASNIKU	1069			
	V. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1070			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1071			

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Iznos	
			31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	5	6
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA			
	I. NETO DOBITAK (AOP 1064)	2001	763.473	438.933
	II. NETO GUBITAK (AOP 1065)	2002		
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK			
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
330	1. Promena revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme			
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	2.983	
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		
331	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja			
	a) dobici	2005		
	b) gubici	2006		
332	3. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
	a) dobici	2007		
	b) gubici	2008		
333	4. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava			
	a) dobici	2009		
	b) gubici	2010		
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
334	1. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja			
	a) dobici	2011		
	b) gubici	2012		
335	2. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
	a) dobici	2013		
	b) gubici	2014		
336	3. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka			
	a) dobici	2015		
	b) gubici	2016		
337	4. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju			
	a) dobici	2017	14.673	10.103
	b) gubici	2018		115
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019	17.656	9.988
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		
	III. POREZ NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021	447	
	IV. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021) ≥ 0	2022	17.209	9.988
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021) ≥ 0	2023		
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA			
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2022-2023) ≥ 0	2024	780.682	448.921
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2023-2022) ≥ 0	2025		
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2027+2028) = AOP 2024 ≥ 0 ili AOP 2025 > 0	2026		
	1. Pripisan većinskim vlasnicima kapitala	2027		
	2. Pripisan vlasnicima koji nemaju kontrolu	2028		

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2018. godine

U hiljadama dinara

Pozicija	AOP	Iznos	
		31.12.2018.	31.12.2017.
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	3001	476.806	537.757
1. Prodaja i primljeni avansi	3002	437.448	450.600
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3003		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3004	39.358	87.157
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	3005	529.925	711.093
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	3006	201.873	262.846
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3007	198.221	221.014
3. Plaćene kamate	3008	31.340	30.771
4. Porez na dobitak	3009	5.708	4.691
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	3010	92.783	191.771
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3011	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3012	53.119	173.336
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3013	1.449.820	597.902
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	3014	864.218	
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bio.sr.	3015	5.575	84.867
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	3016		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3017	16.508	4.438
5. Primljene dividende	3018	563.519	508.597
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3019	865.126	376.493
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	3020		8.321
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3021	29.117	331.338
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	3022	836.009	36.834
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3023	584.694	221.409
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3024	-	-
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 5)	3025	-	668.836
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3026		
2. Dugoročni krediti (neto prilivi)	3027		
3. Kratkoročni krediti (neto prilivi)	3028		668.836
4. Ostale dugoročne obaveze	3029		
5. Ostale kratkoročne obaveze	3030		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 6)	3031	584.147	584.544
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3032		124.148
2. Dugoročni krediti (odlivi)	3033		
3. Kratkoročni krediti (odlivi)	3034	350.635	
4. Ostale obaveze (odlivi)	3035	16.570	242.745
5. Finansijski lizing	3036		
6. Isplaćene dividende	3037	216.942	217.651
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3038	-	84.292
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3039	584.147	-
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (3001+3013+3025)	3040	1.926.626	1.804.495
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (3005+3019+3031)	3041	1.979.198	1.672.130
Đ. NETO PRILIVI GOTOVINE (3040-3041)	3042	-	132.365
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3041-3040)	3043	52.572	-
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3044	251.917	128.791
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3045	1.174	
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3046		9.239
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	200.519	251.917

U Beogradu,

dana 19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 u periodu od 01.01. do 31.12.2018. godine

Redni broj	OPIS	Komponenta kapitala										331 Aktuarski dobitci ili gubici		
		30 Osnovni kapital	AOP	31 Upisani a neuplaćeni kapital	AOP	32 Rezerve	AOP	35 Gubitak	AOP	0471237 Otkupljene sopstvene akcije	AOP		34 Neraspoređeni dobitak	AOP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					
1	Početno stanje na dan 01.01.2017. godine a) dugovni saldo računa b) potražni saldo računa	4001 4002	4019 4020	4037 4038	4055 4056	4073 4074	4091 4092	4109 4110	4127 4128					
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika a) ispravke na dugovnoj strani računa b) ispravke na potražnoj strani računa	4003 4004	4021 4022	4039 4040	4057 4058	4075 4076	4093 4094	4111 4112	4129 4130					
3	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2017. godine a) korigovani dugovni saldo računa (1a+2a-2b) ≥ 0 b) korigovani potražni saldo računa (1b-2a+2b) ≥ 0	4005 4006	4023 4024	4041 4042	4059 4060	4077 4078	4095 4096	4113 4114	4131 4132					
4	Promene u prethodnoj 2017. godini a) promet na dugovnoj strani računa b) promet na potražnoj strani računa	4007 4008	4025 4026	4043 4044	4061 4062	4079 4080	4097 4098	4115 4116	4133 4134					
5	Stanje na kraju prethodne godine 31.12.2017. a) dugovni saldo računa (3a+4a-4b) ≥ 0 b) potražni saldo računa (3b-4a+4b) ≥ 0	4009 4010	4027 4028	4045 4046	4063 4064	4081 4082	4099 4100	4117 4118	4135 4136					
6	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika a) ispravke na dugovnoj strani računa b) ispravke na potražnoj strani računa	4011 4012	4029 4030	4047 4048	4065 4066	4083 4084	4101 4102	4119 4120	4137 4138					
7	Korigovano početno stanje tekuće godine na dan 01.01.2018. a) korigovani dugovni saldo računa (5a+6a-6b) ≥ 0 b) korigovani potražni saldo računa (5b-6a+6b) ≥ 0	4013 4014	4031 4032	4049 4050	4067 4068	4085 4086	4103 4104	4121 4122	4139 4140					
8	Promene u tekućoj 2018. godini a) promet na dugovnoj strani računa b) promet na potražnoj strani računa	4015 4016	4033 4034	4051 4052	4069 4070	4087 4088	4105 4106	4123 4124	4141 4142					
9	Stanje na dan 31.12.2018. a) dugovni saldo računa (7a+8a-8b) ≥ 0 b) potražni saldo računa (7b-8a+8b) ≥ 0	4017 4018	4035 4036	4053 4054	4071 4072	4089 4090	4107 4108	4125 4126	4143 4144					

U Beogradu,
 dana 19.02.2019. godine

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2018. GODINU**

Beograd, 2019. godine

S A D R Ź A J

1.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA	8
3.	VLASNIČKA STRUKTURA	8
4.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	8
5.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	13
6.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	14
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	14
	7.1. Procenjivanje.....	15
	7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	15
	7.3. Prihodi.....	16
	7.4. Rashodi.....	17
	7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	18
	7.6. Porez na dobitak.....	18
	7.7. Nematerijalna imovina.....	20
	7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	21
	7.9. Lizing	22
	7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
	7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	24
	7.12. Investicione nekretnine	24
	7.13. Zalihe	25
	7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	26
	7.15. Finansijski instrumenti.....	27
	7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
	7.17. Kratkoročna potraživanja.....	29
	7.18. Finansijski plasmani.....	30
	7.19. Obaveze.....	31
	7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	32
	7.21. Naknade zaposlenima	33
	7.22. Informacije o segmentima poslovanja	34
8.	FINANSIJSKI RIZICI.....	34
	8.1. Kreditni rizik.....	36
	8.2. Tržišni rizik.....	39
	8.3. Rizik likvidnosti.....	43
	8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	44
9.	POSLOVNI PRIHODI.....	46
	9.1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	46
	9.2. Drugi poslovni prihodi	47
10.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	48

11.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	48
12.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	49
13.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I DUGOROČNIH REZERVISANJA	50
14.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	50
15.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	51
	15.1. Finansijski prihodi	51
	15.2. Finansijski rashodi	52
16.	OSTALI PRIHODI I RASHODI	53
	16.1. Ostali prihodi	53
	16.2. Ostali rashodi	53
17.	NETO DOBITAK / GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	54
18.	DOBITAK / GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	55
19.	NETO DOBITAK	55
20.	ZARADA PO AKCIJI	56
21.	NEMATERIJALNA IMOVINA	57
22.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	58
23.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	61
	23.1. Učešća u kapitalu	62
	23.2. Dugoročni plasmani	65
24.	ZALIHE	66
25.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE	67
26.	POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA	68
27.	DRUGA POTRAŽIVANJA	69
28.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	71
29.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	74
30.	AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	75
31.	KAPITAL	76
	31.1. Osnovni kapital	77
	31.2. Otkupljene sopstvene akcije	78
	31.3. Rezerve	79
	31.4. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	79
	31.5. Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)	80

31.6. Neraspoređeni dobitak	80
32. DUGOROČNA REZERVISANJA	81
33. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	83
33.1. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji.....	83
33.2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze.....	84
34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE.....	84
35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	85
36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	86
37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	87
37.1. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	87
37.2. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.....	87
37.3. Pasivna vremenska razgraničenja	88
38. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	88
39. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	90
40. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	91
41. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	92
42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	92
43. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA.....	95
44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	99

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo čija je pretezna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo se uskladilo sa važećim Zakonom o privrednim društvima („Sl.glasnik RS“ br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – dr. zakon i 5/2015, 44/2018 i 95/2018) donošenjem Odluke o usklađivanju Osnivačkog akta sa Zakonom o privrednim društvima na Skupštini 16.03.2012. godine i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 12.01.2012. godine. Navedene odluke, i s tim u vezi promena podataka koji se upisuju u registar, uredno su registrovani.

Društvo je odukama Skupštine akcionara od 28.06.2013. godine i 17.06.2014. godine izmenilo Statut, što je registrovano u registru Agencije za privredne registre.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 – holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Energodata a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Promet d.o.o.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.

Energoprojekt Promet d.o.o. je od 2010. godine u dormant statusu. U toku je postupak gašenja predmetnog društva po službenoj dužnosti, s obzirom na to da se Agenciji za privredne registre ne predaju finansijski izveštaji počev od finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Dana 13.03.2018. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu Energoprojekt Garant a.d.o. (92,94%), tako da se od navedenog datuma, prihodi i rashodi nastali iz odnosa sa predmetnim društvom evidentiraju na pozicijama prihoda i rashoda koji se odnose na ostala pravna lica (do 13.03.2018. godine evidentirani su na pozicijama prihoda i rashoda koji se odnose na zavisna pravna lica) - Napomena 23.1. Dana 28.12.2018. godine u Registru privrednih subjekta koji se vodi kod Agencije za privredne registre, usled statusne promene - pripajanja, izvršen je upis pripajanja Energoprojekt Garant a.d.o. društvu Sava neživotno osiguranje a.d.o. i njegovo brisanje iz Regista, usled čega su sva potraživanja na dan bilansa prema Energoprojekt Garantu prenata na potraživanja prema Sava neživotno osiguranje a.d.o.

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,
- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija,
- Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Pridruženo društvo u zemlji je:

- Zatvoreni investicioni fond Fima Southern Europe Activist a.d. Beograd - u likvidaciji

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2018. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Energodata a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	86,26
Energoprojekt Promet d.o.o.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energo (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00
<i>Naziv pridruženog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Zatvoreni investicioni fond Fima Southern Europe Activist a.d. Beograd - u likvidaciji	30,45

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 75 (31.12.2017. godine: 75).

Akcije Društva su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu - „Prime listing-u“ Beogradske berze.

Finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva za period od 01.01. do 31.12.2018. godine** koji su odobreni od strane Nadzornog odbora Društva, 28.02.2019. godine, na 44. sednici Društva i predmet su revizije od strane eksternog revizora.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

Uporedne informacije čine finansijski izveštaji Društva za 2017. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora.

Rukovodstvo Društva procenjuje da Društvo nastavlja da posluje na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni finansijski izveštaji Društva za 2018. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u izveštajnoj 2018. godini sačinjavaju sledeća lica:

- Stojan Čolakov - Generalni direktor,
- Vladimir Višnjic - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan,
- Milan Mamula - Izvršni direktor za pravne poslove i
- Bogdan Uzelac - Izvršni direktor za operativne poslove.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Društva na dan 31.12.2018. godine prikazano je u okviru Napomene 31.1.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018 - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017 i 95/2018),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017 i 30/2018),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015 i 101/2016 - dr. pravilnik),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015 i 101/2016),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013 i 30/2018) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,

- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima” - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit” koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i

gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC 13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC 15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina”, IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 – Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje je stupilo na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Zakup” koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Moguća je ranija primena uz uslov primene MSFI 15. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije” - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4,
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3,
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15,
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena i
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo suština iznad forme podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo pojedinačnog procenjivanja podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period, je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.**

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebnna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	118,1946	118,4727
1 USD	103,3893	99,1155
1 GBP	131,1816	133,4302

7.3. Prihodi

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjena navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom,
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom,
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti,
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda** iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društva može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 - Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je: ili odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo,
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početo merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište,
- b) objekti,
- c) postrojenja i oprema i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava,
- povećava kapacitet,
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva, već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost), sistematski se alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, odnosno, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicijska nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicijske nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicijske nekretnine i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicijske nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicijsku nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicijske nekretnine: ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicijske nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicijske nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicijske nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investicijska nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicijske nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povrati od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi i troškovi pozajmljivanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje) i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo, itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća,
- zajmovi (kredit) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod

finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditive u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu, kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenaplativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadiivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (krediti) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.21. Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora, koje su usaglašene sa zakonskim odredbama (u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku).

7.22. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva.

Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju,
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti i
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje (Napomena 25):</i>		
a) Kupci u zemlji - zavisna i ostala povezana pravna lica:		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	678.761	493.963
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		60.819
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	18.571	24.448
Energoprojekt Entel a.d.	647	30.512
Energoprojekt Energodata a.d.	10.111	14.408
Energoprojekt Industrija a.d.	615	20.870
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.		16.534
Energoprojekt Oprema a.d.		
Energoprojekt Garant a.d.o.		261
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	33.775	26.199
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	20.597	353
Enjub d.o.o.	705	705
<i>Svega</i>	763.782	689.072
b) Kupci u zemlji (eksterno)	2.012	274
<i>Svega</i>	765.794	689.346
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 26):</i>		
a) Potraživanja iz specifičnih poslova - zavisna i ostala povezana pravna lica:		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	2.321	90.203
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	771	666
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	615	456
Energoprojekt Entel a.d.	39	
Energoprojekt Energodata a.d.		1
Energoprojekt Industrija a.d.	22	16
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	33	
Energoprojekt Oprema a.d.	25	
Energoprojekt Garant a.d.o.		438
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.		2.162
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	836	
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	359	
Enjub d.o.o.	2.071	2.047
<i>Svega</i>	7.092	95.989
b) Potraživanja iz specifičnih poslova - ostala pravna lica	2	2.215
<i>Svega</i>	7.094	98.204
<i>Druga potraživanja (Napomena 27):</i>		
a) Druga potraživanja - zavisna i ostala povezana pravna lica:		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	11.447	
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		
Energoprojekt Energodata a.d.	4	
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	21.199	
Enjub d.o.o.	74.413	64.819
<i>Svega</i>	107.063	64.819
b) Druga potraživanja - ostalo	18.008	11.997
<i>Svega</i>	125.071	76.816
UKUPNO	897.959	864.366

Potraživanja od kupaca u zemlji - zavisna pravna lica odnose se, na potraživanja po ugovorima o pružanju usluga, ugovorima o zakupu i dr. zavisnim društvima. Po ugovorima o pružanju usluga, Društvo, osim od Energoprojekt Entela, poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate).

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji – ostala povezana lica društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji (eksterno), Društvo poseduje instrumente obezbeđenja naplate od Jerry Catering Service d.o.o. (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice) i Sava Neživotno osiguranje a.d.o. (2 blanko solo menice sa sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), dok od ostalih kupaca u zemlji (eksterno) Društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Povezana pravna lica:</i>		
a) Tekuća	124.817	80.404
b) Do 30 dana	13.723	20.568
c) 30 - 60 dana	14.157	14.968
d) 60 - 90 dana	13.716	31.617
e) 90 - 365 dana	112.188	159.215
f) Preko 365 dana	599.336	543.108
Svega	877.937	849.880
<i>Kupci u zemlji:</i>		
a) Tekuća	1.341	2.459
b) Do 30 dana	673	
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		30
Svega	2.014	2.489
<i>Ostalo:</i>		
a) Tekuća	17.370	10.899
b) Do 30 dana	89	133
c) 30 - 60 dana	88	202
d) 60 - 90 dana	88	124
e) 90 - 365 dana	373	553
f) Preko 365 dana	-	86
Svega	18.008	11.997
UKUPNO	897.959	864.366

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva.

Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno Evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
28.804.316	21.830.289	8.291.583	11.342.652

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute.

Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu maksimalno razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu Evra. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	242.449	124.250

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

U sledećoj tabeli je prikazana kamatonosna struktura **finansijskih sredstava i obaveza** Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Kamatonosna finansijska sredstava sa promenljivom kamatnom stopom:		
Kratkoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima	157.836	158.208
UKUPNO	157.836	158.208
Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom:		
Kratkoročni krediti	827.362	710.836
UKUPNO	827.362	710.836
RAZLIKA	(669.526)	(552.628)

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	(6.695)	(5.526)

Analiza osetljivosti pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima uticaj na promenu rezultata, obzirom da su kamatonosne finansijske obaveze sa promenjivom kamatnom stopom znatno veće od kamatonosnih finansijskih sredstava sa promenjivom kamatnom stopom, pa se može zaključiti da je **Društvo izloženo kamatnom riziku**.

Vežano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu.

Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi*.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Dobavljači u zemlji i inostranstvu- zavisna i ostala povezana pravna lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	683	23.524
Encom GmbH Consulting, Engineering&Trading, Nemačka		2.962
Energoprojekt Energodata a.d.		954
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	294	98
Ostali		204
Svega	977	27.742
<i>Dobavljači u zemlji (eksterno):</i>		
JP Elektroprivreda Srbije, Beograd	1.117	795
JKP „Beogradske elektrane“, Beograd	899	918
Algotech d.o.o.	506	339
Dedinje d.o.o.	421	423
Tabulir Komerc d.o.o.	197	233
Dexy CO Kids d.o.o.	175	191
Advokat Ljiljana Gnjatović	172	172
Jugomil d.o.o.	157	
Ostali	1.538	3.254
Svega	5.182	6.325
<i>Dobavljači u inostranstvu (eksterno):</i>		
International Air Transport Association (IATA)	3.117	1.990
Ostali		
Svega	3.117	1.990
UKUPNO	9.276	36.057

U narednoj tabeli prikazana je starosna struktura obaveza prema dobavljačima.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Povezana pravna lica:</i>		
a) Tekuća	977	2.919
b) Do 30 dana		98
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		1.729
e) 90 - 365 dana		20.034
f) Preko 365 dana		2.962
Svega	977	27.742
<i>Dobavljači u zemlji:</i>		
a) Tekuća	4.171	3.970
b) Do 30 dana	502	1.613
c) 30 - 60 dana	509	641
d) 60 - 90 dana		45
e) 90 - 365 dana		56
f) Preko 365 dana		
Svega	5.182	6.325
<i>Dobavljači u inostranstvu:</i>		
a) Tekuća	3.117	1.990
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	3.117	1.990
UKUPNO	9.276	36.057

Na ime obezbeđenja plaćanja, a saglasno odredbama ugovora, Društvo je dobavljaču JP Elektroprivreda Srbije dalo četiri solo blanko menice sa klauzulom "bez protesta".

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2018.	2017.
Opšti ratio likvidnosti	2:1	3,06:1	1,21:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1:1	3,06:1	1,20:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,19:1	0,18:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	2.229.903	291.408

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2018. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih i
- rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Neto dobitak	763.473	438.933
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	8.529.997	8.421.896
b) Kapital na kraju godine	9.094.008	8.529.997
Svega	8.812.003	8.475.947
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	8,66%	5,18%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Obaveze	1.081.887	1.415.346
Ukupna sredstva	10.332.844	10.100.160
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,10 : 1	0,14 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	9.094.008	8.529.997
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	156.949	154.817
<i>Svega</i>	<i>9.250.957</i>	<i>8.684.814</i>
Ukupna sredstva	10.332.844	10.100.160
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,90 : 1	0,86 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	1.081.887	1.415.346
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	200.519	251.917
<i>Svega</i>	<i>881.368</i>	<i>1.163.429</i>
Kapital	9.094.008	8.529.997
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 10,32	1 : 7,33

BILANS USPEHA**9. POSLOVNI PRIHODI****9.1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga**

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	315.898	415.941
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	58	77
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu		
UKUPNO	315.956	416.018

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu bazirani su na pružanju usluga Društva zavisnim društvima, po osnovu ugovora odobrenih i usvojenih od strane nadležnih organa uprave Društva i zavisnih društava, a u skladu sa relevantnim pravnim aktima, i iznose 315.898 hiljada RSD.

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu data je u tabeli u nastavku.

Struktura prihoda od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Energoprojekt Garant a.d.o.		2.331
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	77.824	118.513
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	103.739	125.708
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	12.772	15.301
Energoprojekt Entel a.d.	41.108	70.412
Energoprojekt Energodata a.d.	5.639	6.065
Energoprojekt Industrija a.d.	6.138	6.462
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	3.150	3.769
Energoprojekt Oprema a.d.	44.508	53.528
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	4.139	13.558
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	16.881	294
UKUPNO	315.898	415.941

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu u iznosu od 58 hiljada RSD ostvareni su prodajom avio karata.

9.2. Drugi poslovni prihodi

Struktura drugih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2017.	01.01.- 31.12. 2017.
Prihodi od zakupnina od matičnih, zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica	14.392	19.528
Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji	11.402	4.646
Ostali poslovni prihodi (eksterno)	209	61
UKUPNO	26.003	24.235

Prihodi od zakupnina od matičnih, zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica u iznosu 14.392 hiljada RSD ostvareni su po osnovu izdavanja u zakup:

- dela kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24, koji se od 2011. godine izdaje u zakup Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 13.096 hiljada RSD,
- dela poslovne zgrade Energoprojekt, koji se od 2013. godine izdaje u zakup Energoprojekt Garantu u iznosu od 864 hiljada RSD (do 13.03.2018. godine - Napomena 1) i
- dela poslovne zgrade Energoprojekt, koji se od 2016. godine izdaje u zakup Energoprojekt Sunnyvillu u iznosu od 432 hiljada RSD.

Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od 11.402 hiljada RSD ostvareni su, pre svega, po osnovu izdavanja u zakup:

- dela kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24, koji se od avgusta 2017. godine izdaje u zakup Jerry Catering Service d.o.o. u iznosu od 7.737 hiljada RSD i
- dela poslovne zgrade Energoprojekt koji se izdaje u zakup Energoprojekt Garantu od 14.03.2018. godine (Napomena 1) u iznosu od 3.416 hiljada RSD.

10. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi materijala:		
a) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	5.582	7.305
b) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara		68
<i>Svega</i>	5.582	7.373
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	958	2.342
b) Troškovi električne i toplotne energije	19.341	20.298
<i>Svega</i>	20.299	22.640
UKUPNO	25.881	30.013

Troškovi ostalog materijala (režijskog) u iznosu od 5.582 hiljada RSD odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1.959 hiljada RSD, troškove stručne literature, časopisa i ostalog u iznosu od 1.245 hiljada RSD i troškove ostalog materijala u iznosu od 2.378 hiljada RSD.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	147.547	173.375
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	23.782	23.854
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.775	4.032
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	334	332
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	2.169	1.448
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	12.766	12.926
Ostali lični rashodi i naknade	12.322	10.541
UKUPNO	202.695	226.508
Prosečan broj zaposlenih	75	75

Ostali lični rashodi i naknade u iznosu od 12.322 hiljada RSD odnose se na troškove službenih putovanja u iznosu od 9.389 hiljada RSD, troškove naknada zaposlenima za prevoz na rad i povratak sa rada u iznosu od 2.742 hiljada RSD i ostala davanja zaposlenima u iznosu od 191 hiljada RSD.

12. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi usluga na izradi učinaka		
Troškovi transportnih usluga	2.746	3.803
Troškovi usluga održavanja	36.932	34.395
Troškovi zakupnina	54	339
Troškovi sajмова	65	54
Troškovi reklame i propagande	1.589	12.334
Troškovi ostalih usluga	15.152	16.248
UKUPNO	56.538	67.173

Troškovi transportnih usluga u iznosu od 2.746 hiljada RSD odnose se na troškove fiksnih i mobilnih telefona, internet usluga, taksi usluga, troškove parkiranja automobila, putarina i dr.

Troškovi usluga održavanja u iznosu od 36.932 hiljada RSD, prvenstveno se odnose na investiciono održavanje poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 34.424 hiljada RSD i tekuće održavanje opreme u iznosu od 2.376 hiljada RSD.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 1.589 hiljada RSD odnose se na troškove na ime sponzorstva u iznosu od 643 hiljada RSD (pre svega, 25. Kopaonik biznis foruma u iznosu od 593 hiljada RSD), troškove korporativnog pregleda i godišnjeg izveštaja o poslovanju Društva u iznosu od 886 hiljada RSD i ostale troškove oglašavanja u iznosu od 60 hiljada RSD.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 15.152 hiljada RSD odnose se na troškove fotokopiranja i tehničko-operativne podrške: 7.296 hiljada RSD (najvećim delom od Energoprojekt Energodate: 6.969 hiljada RSD po osnovu multimedijalnih prezentacija, ažuriranja i pripreme marketinških materijala za info panel, grafičke usluge i drugo); troškove licenci: 4.218 hiljada RSD; troškove komunalnih usluga: 2.817 hiljada RSD i troškove zaštite na radu i registracije vozila: 821 hiljada RSD.

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I DUGOROČNIH REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01.-31.12. 2018.	01.01.-31.12. 2017.
Troškovi amortizacije:		
a) Amortizacija nematerijalne imovine (Napomena 21)	3.190	3.174
b) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 22)	17.627	19.423
<i>Svega</i>	<i>20.817</i>	<i>22.597</i>
Troškovi dugoročnih rezervisanja:		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	216	517
<i>Svega</i>	<i>216</i>	<i>517</i>
UKUPNO	21.033	23.114

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2018. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2018. godine.

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih iznose 216 hiljada RSD (Napomena 32).

14. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Troškovi neproizvodnih usluga	20.591	24.308
Troškovi reprezentacije	5.781	8.060
Troškovi premija osiguranja	1.723	2.037
Troškovi platnog prometa	3.963	7.745
Troškovi članarina	1.166	2.737
Troškovi poreza	19.474	26.539
Ostali nematerijalni troškovi	3.402	13.502
UKUPNO	56.100	84.928

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 20.591 hiljada RSD odnose se na troškove advokatskih, konsalting i intelektualnih usluga, troškove revizije finansijskih izveštaja, troškove stručnog usavršavanja i obrazovanja zaposlenih, troškove usluga brokera i beogradske berze, usluga čišćenja i druge.

Troškovi reprezentacije u iznosu od 5.781 hiljada RSD najvećim delom se odnose na troškove ugostiteljskih usluga.

Troškovi premija osiguranja u iznosu od 1.723 hiljada RSD odnose se na troškove osiguranja imovine i lica.

Troškovi platnog prometa u iznosu od 3.963 hiljada RSD odnose se na troškove platnog prometa u zemlji, dominantno po osnovu naknada za odobrenje kredita i bankarskih garancija.

Troškovi članarina u iznosu od 1.166 hiljada RSD, odnose se na troškove članarine Privrednoj komori Srbije u iznosu od 429 hiljada RSD, kao i na članarine drugim komorama, savezima i udruženjima.

Troškovi poreza u iznosu od 19.474 hiljada RSD dominantno se odnose na troškove poreza na imovinu u iznosu od 18.782 hiljada RSD.

Ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 3.402 hiljada RSD, pre svega se odnose na troškove štampanja časopisa Energoprojekt u iznosu od 1.467 hiljada RSD, takse i sudske troškove u iznosu od 1.014 hiljada RSD i troškove učešća u finansiranju zarada osoba sa invaliditetom u iznosu od 416 hiljada RSD.

15. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

15.1. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	605.737	530.377
Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica	9.752	9.945
Prihodi od dividendi	68	54
<i>Ukupno finansijski prihodi od povezanih lica i ostali finansijski prihodi</i>	<i>615.557</i>	<i>540.376</i>
Prihodi od kamata (od trećih lica)	9.165	2.117
Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	3.923	66.362
UKUPNO	628.645	608.855

Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 605.737 hiljada RSD odnose se na prihode od kamata od zavisnih pravnih lica u iznosu od 49.124 hiljada RSD, prihode po osnovu efekata valutne klauzule i pozitivnih kursnih razlika od zavisnih pravnih lica u iznosu od 806 hiljada RSD i na prihode od učešća u dobitku (dividende) u iznosu od 555.807 hiljada RSD od sledećih zavisnih pravnih lica:

- Energoprojekt Entel a.d. u iznosu od 431.877 hiljada RSD i
- Energoprojekt Niskogradnja a.d. u iznosu od 123.930 hiljada RSD.

Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica u iznosu od 9.752 hiljada RSD u celosti se odnose na prihode od kamata od zajedničkog društva Enjub d.o.o.

Prihodi od dividendi u iznosu od 68 hiljada RSD odnose se na Dunav osiguranje a.d.o.

Prihodi od kamata (od trećih lica) u iznosu od 9.165 hiljada RSD dominantno se odnose na kamate po osnovu oročenih depozita u iznosu od 9.153 hiljada RSD.

Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 3.923 hiljada RSD odnose se na pozitivne kursne razlike u iznosu od 1.681 hiljada RSD (dominantno po osnovu oročenih depozita: 1.612 hiljada RSD) i prihode po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 2.242 hiljada RSD (dominantno po osnovu efekata valutne klauzule na ime obaveze za primljene kredite od banaka u iznosu od 1.694 hiljada RSD).

15.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	4.638	69.594
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	529	9.179
<i>Ukupno finansijski rashodi sa povezanim licima i ostali finansijski rashodi</i>	<i>5.167</i>	<i>78.773</i>
Rashodi kamata (prema trećim licima)	30.564	32.070
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	1.478	36.181
UKUPNO	37.209	147.024

Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 4.638 hiljada RSD dominantno se odnose na rashode po osnovu efekata valutne klauzule iz odnosa sa zavisnim pravnim licima u iznosu od 4.637 hiljada RSD, najvećim delom po osnovu datih dugoročnih zajmova u iznosu od 2.041 hiljada RSD (Energoprojekt Sunnyville, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Visokogradnja) i potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od 1.656 hiljada RSD (pre svega, Energoprojekt Visokogradnja: 1.497 hiljada RSD).

Finansijski rashodi od ostalih povezanih pravnih lica u iznosu od 529 hiljada RSD odnose se na rashode po osnovu efekata valutne klauzule od zajedničkog društva Enjub d.o.o. po osnovu zajmova i kamata na zajmove.

Rashodi kamata (prema trećim licima) u iznosu od 30.564 hiljada RSD, pre svega se odnose na rashode kamata po osnovu uzetih kredita u zemlji u iznosu od 30.559 hiljada RSD od Erste banke, VTB banke, Societe Generale banke, Komercijalne banke i Banca Intesa.

Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 1.478 hiljada RSD odnose se na negativne kursne razlike u iznosu od 590 hiljada RSD i rashode po osnovu efekata valutne klauzule u iznosu od 888 hiljada RSD, od kojih se najveći deo odnosi na efekte valutne klauzule na ime potraživanja za nefakturisani prihod po osnovu izgradnje ambasade u Abudži u iznosu od 882 hiljada RSD.

16. OSTALI PRIHODI I RASHODI**16.1. Ostali prihodi**

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	95.262	221
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	178.452	
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog sveobuhvatnog rezultata		7
Ostali nepomenuti prihodi	682	182
UKUPNO	274.396	410

Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 95.262 hiljada RSD odnose se na prenos zemljišta kao nenovčanog uloga po tržišnoj vrednosti po odluci Nadzornog odbora Drušva.

Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti u iznosu od 178.452 hiljada RSD odnose se na prihode po osnovu prodaje učešća u kapitalu Energoprojekt Garanta u iznosu od 146.011 hiljada RSD i Beogradskog mešovitog preduzeća a.d., Beograd u iznosu od 32.441 hiljada RSD (Napomena 23.1).

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 682 hiljada RSD najvećim delom se odnose na prihode po osnovu povraćaja sredstava na ime plaćenih troškova obrazovanja zaposlenog na osnovu jednostranog raskida Ugovora o radu u iznosu od 433 hiljada RSD i prihode od prodaje starog papira u iznosu od 218 hiljada RSD.

16.2. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12. 2018.	01.01.-31.12. 2017.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	14	1.295
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	27.218	39
Ostali nepomenuti rashodi	7.151	7.710
Obezvredenje nekretnina, postrojenja i opreme	3.199	22.839
UKUPNO	37.582	31.883

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u iznosu od 27.218 hiljada RSD dominantno se odnose na Energoprojekt Urbanizam i arhitekturu u iznosu od 27.185 hiljada RSD po osnovu direktnog otpisa dela potraživanja na ime ugovora o zajmu u iznosu od 15.550 hiljada RSD (Napomena 28), kamate na zajam u iznosu od 976 hiljada RSD (Napomena 27) i faktura o pružanju usluga iz ranijih godina u iznosu od 10.659 hiljada RSD (Napomena 25), a koji su evidentirani shodno odluci Izvršnog odbora Društva, zbog otežanih uslova poslovanja predmetnog društva.

Ostali nepomenuti rashodi u iznosu od 7.151 hiljada RSD odnose se na date donacije u iznosu od 6.819 hiljada RSD (najvećim delom Kancelariji za Kosovo i Metohiju za izgradnju dve kuće stambeno ugroženom stanovništvu: 6.522 hiljada RSD) i izdatke za sportske namene u iznosu od 332 hiljada RSD.

Obezvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 3.199 hiljada RSD odnosi se na usklađivanje fer vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ (Napomena 22).

17. NETO DOBITAK / GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

Neto dobitak/gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	2.232	
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina		112
UKUPNO	2.232	(112)

Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina u iznosu od 2.232 hiljada RSD rezultat je naknadno utvrđenih prihoda, odnosno rashoda iz prethodnog perioda u iznosima koji nisu materijalno značajni i po osnovu kojih je izvršeno priznavanje na teret, odnosno u korist tekućeg perioda.

18. DOBITAK / GUBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Poslovni prihodi	341.959	440.253
Poslovni rashodi	362.247	431.736
Poslovni rezultat	(20.288)	8.517
Finansijski prihodi	628.645	608.855
Finansijski rashodi	37.209	147.024
Finansijski rezultat	591.436	461.831
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	274.396	410
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	37.582	31.883
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	236.814	(31.473)
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz ranijih perioda	2.232	
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda		112
UKUPNI PRIHODI	1.247.232	1.049.518
UKUPNI RASHODI	437.038	610.755
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	810.194	438.763

19. NETO DOBITAK

Struktura neto dobitka	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	810.194	438.763
Poreski rashod perioda	45.113	
Odloženi poreski rashod/(prihod) perioda	1.608	(170)
Neto dobitak	763.473	438.933

Procenjena obaveza poreza na dobit za 2018. godinu iznosi od 45.113 hiljada RSD (Napomena 37.2) i ista nije umanjena za pretplatu poreza na dobit od 16.173 hiljada RSD (Napomena 27). Konačna obaveza poreza na dobit za 2018. godinu biće utvrđena u zakonskom roku (jun 2019. godine).

20. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>01.01.- 31.12. 2018.</i>	<i>01.01.- 31.12. 2017.</i>
Neto dobitak	763.473	438.933
Prosečan ponderisan broj akcija tokom godine	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	70,47	40,52

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

BILANS STANJA

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Softveri	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke	Nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>					
Stanje 01.01.2017. godine	16.170		7		16.177
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi		1.842	(1.842)		
Nove nabavke			1.835		1.835
Otuđenje i rashodovanje					
Stanje 31.12.2017. godine	16.170	1.842			18.012
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Nove nabavke					
Otuđenje i rashodovanje					
Stanje 31.12.2018. godine	16.170	1.842			18.012
<u>Ispravka vrednosti</u>					
Stanje 01.01.2017. godine	6.967				6.967
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	3.005	169			3.174
Otuđenje i rashodovanje					
Obezvredjenja					
Stanje 31.12.2017. godine	9.972	169			10.141
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	3.006	184			3.190
Otuđenje i rashodovanje					
Obezvredjenja					
Stanje 31.12.2018. godine	12.978	353			13.331
<u>Neotpisana vrednost</u>					
31.12.2017. godine	6.198	1.673			7.871
31.12.2018. godine	3.192	1.489			4.681

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Gradevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>							
Stanje na dan 01.01.2017. godine	1.325.585	114.215	590.198	283		46.749	2.077.030
Korekcija početnog stanja							
Nove nabavke u toku godine					355.073	8.944	364.017
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi		14.403	73.424		(87.827)		
Ostali prenosi sa/(na)					9.144	(9.144)	
Otuđenje i rashodovanje		(11.946)	(83.961)				(95.907)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)							
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha			(22.839)				(22.839)
Kursne razlike						(1.885)	(1.885)
Ostala povećanja/(smanjenja)							
Stanje na dan 31.12.2017. godine	1.325.585	116.672	556.822	283	276.390	44.664	2.320.416
Korekcija početnog stanja							
Nove nabavke u toku godine					7.294	800	8.094
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi		2.194	1.892		(4.086)		
Ostali prenosi sa/(na)					800	(800)	
Otuđenje i rashodovanje		(8.338)					(8.338)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)	2.983						2.983
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha			(3.199)				(3.199)
Kursne razlike							
Ostala povećanja/(smanjenja)	(22.912)				(280.398)		(303.310)
Stanje na dan 31.12.2018.	1.305.656	110.528	555.515	283		44.664	2.016.646
<i>Ispravka vrednosti</i>							
Stanje na dan 01.01.2017. godine		82.030					82.030
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija	11.814	7.609					19.423
Otuđenje i rashodovanje		(10.010)					(10.010)
Ostala povećanja/(smanjenja)							
Stanje na dan 31.12.2017. godine	11.814	79.629					91.443
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija	11.098	6.529					17.627
Otuđenje i rashodovanje		(2.749)					(2.749)
Ostala povećanja/(smanjenja)	(22.912)						(22.912)
Stanje na dan 31.12.2018. godine		83.409					83.409
<i>Neotpisana vrednost</i>							
Stanje na dan 31.12.2017. godine	1.313.771	37.043	556.822	283	276.390	44.664	2.228.973
Stanje na dan 31.12.2018. godine	1.305.656	27.119	555.515	283		44.664	1.933.237

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2018. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2018. godine (Napomena 13).

Procena fer vrednosti „objekata“

Fer vrednost „objekata“ obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima evidentiran objekat - **poslovna zgrada Energoprojekt**, koji se iskazuje po revalorizovanoj vrednosti na dan procene.

Procena fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 1.305.656 hiljada RSD sprovedena je od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja korišćenjem komparativne metode (na način da je ispravka vrednosti eliminisana u potpunosti u iznosu od 22.912 hiljada RSD, dok je nabavna vrednost svedena na revalorizovani iznos, preko konta revalorizacionih rezervi u iznosu od 2.983 hiljada RSD).

Polazeći od revalorizovane vrednosti predmetnog objekta na dan 31.12.2017. godine, kao i procenom utvrđene rezidualne vrednosti na dan 31.12.2018. godine i utvrđenog korisnog veka upotrebe predmetnog objekta (100 godina; preostali korisni vek upotrebe na dan 31.12.2018. godine: 63 godina), trošak amortizacije predmetnog objekta u izveštajnom periodu (obzirom na rezidualnu vrednost koja je niža od revalorizovane vrednosti), iznosi 11.098 hiljada RSD.

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja vrednosti „objekata“ dato je u donjoj tabeli.

u 000 dinara

R. br.	Naziv objekta	Početno stanje	Rezidualna vrednost na dan bilansa	Preostali korisni vek upotrebe na dan bilansa	Amortizacija	Dobici/ (gubici) uključeni u "Ostali rezultat"	Krajnje stanje
1	Poslovna zgrada Energoprojekt	1.313.771	602.370	63	11.098	2.983	1.305.656
	UKUPNO	1.313.771	602.370	63	11.098	2.983	1.305.656

Da su se revalorizovane stavke iskazivale po metodu nabavne vrednosti, njihova sadašnja vrednost bi iznosila 529.803 hiljada RSD.

Avans za nekretnine u iznosu od 44.664 hiljada RSD se odnosi na avans dat Republici Srbiji za kupovinu nepokretnosti u Ugandi, Peruu i Nigeriji.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo nema nepokretnosti ili opremu pod hipotekom ili zalogom uspostavljenim radi obezbeđenja urednog izmirenja svojih finansijskih obaveza.

U vezi sa **investicionim nekretninama**, sledeći iznosi priznati su u bilansu uspeha:

Prihodi i troškovi u vezi investicionih nekretnina koji su priznati u Bilansu uspeha	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Prihodi od zakupnina (Napomena 9.2)	20.833	18.382
Direktni troškovi poslovanja koji proističu iz investicionih nekretnina koje su generisale prihod od zakupnine u toku godine:		
Kompleks zgrada „Samački hotel“	5.866	25.783
Poslovni prostor “Stari Merkator”		1.529

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja fer vrednosti investicionih nekretnina je dato u donjoj tabeli.

U 000 dinara

Red. broj	Naziv investicione nekretnine	Početno stanje	Povećanja, (nabavke, dodatna ulaganja i dr.)	Smanjenja (prodaja, uništenje i sl.)	Dobici / (gubici) uključeni u Bilans uspeha	Krajnje stanje
1	Kompleks zgrada "Samački hotel"	556.822	1.892		(3.199)	555.515
	UKUPNO	556.822	1.892		(3.199)	555.515

U poslovnim knjigama Društva investicione nekretnine u iznosu od 555.515 hiljada RSD, koje se odmeravaju po fer vrednosti, odnose se na kompleks zgrada „Samački hotel“, površine 8.034,00 m², sa pravom korišćenja gradskog građevinskog zemljišta površine 18.598,00 m², u ulici Batajnički drum br. 24, u Zemunu.

Procena fer vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ na dan 31.12.2018. godine izvršena je od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, koji ima priznate i relevantne stručne kvalifikacije i iskustvo sa lokacijom i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Prilikom procene, procenitelj je koristio troškovni metod za objekte (obzirom na specifične karakteristike predmeta procene i činjenicu da na tržištu ne postoji ponuda sličnih prostora za prodaju/zakup, a koji su na sličnoj lokaciji) i komparativni metod za zemljište.

Po osnovu izdavanja u zakup predmetne investicione nekretnine Energoprojekt Visokogradnji i Jerry Catering Service d.o.o. u izveštajnom periodu je ostvaren prihod u iznosu od 20.833 hiljada RSD (Napomena 9.2).

Na datum bilansa stanja ne postoje ograničenja koja se odnose na mogućnost prodaje investicione nekretnine i priliva novca od otuđenja.

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	5.552.828	5.772.783
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	30.613	30.613
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	126.098	215.087
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	171.259	950.334
Ostali dugoročni finansijski plasmani	1.217	1.297
<i>Svega</i>	<i>5.882.015</i>	<i>6.970.114</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>(798.879)</i>	<i>(813.552)</i>
UKUPNO	5.083.136	6.156.562

23.1. Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu odnose se na akcije i udele kako je prikazano u narednoj tabeli.

Struktura učešća u kapitalu	% učešća	u 000 dinara	
		31.12.2018.	31.12.2017.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00%	1.835.167	1.833.315
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00%	1.104.981	1.104.904
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87%	121.316	121.316
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00%	427.626	427.626
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00%	192.642	192.642
Energoprojekt Energodata a.d.	100,00%	194.862	194.862
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77%	61.209	61.209
Energoprojekt Entel a.d.	86,26%	216.422	216.422
Energoprojekt Garant a.d.o.			597.545
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00%	2.500	2.500
Energoprojek Park 11 d.o.o.	100,00%	375.660	
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00%	70.311	70.311
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka	100,00%	3.493	3.493
Dom 12 S.A.L., Liban	100,00%	924.749	924.749
Energoprojekt Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00%	101	101
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00%	587	587
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	100,00%	1.628	1.628
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	100,00%	19.574	19.574
<i>Ispravka vrednosti</i>		(715.065)	(715.065)
Svega		4.837.763	5.057.719
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima			
Necco Nigerian Engenering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija	40,00%	1.063	1.063
Zatvoreni investicioni fond Fima Southern Europe Activist ad Beograd - u likvidaciji	30,45%	16.000	16.000
Enjub d.o.o.	50,00%	13.550	13.550
<i>Ispravka vrednosti</i>		(1.063)	(1.063)
Svega		29.550	29.550
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge HoV raspoložive za prodaju			
Beogradsko mešovito preduzeće a.d., Beograd			88.988
Dunav osiguranje a.d.o.	0,01%	5.814	5.814
Jubmes banka a.d.	1,41%	120.176	120.176
Beogradska berza a.d.	0,12%	100	100
Poljoprivredna banka Agrobanka a.d. Beograd - u stečaju	0,36%	7	7
Beogradska industrija piva,slada i bezalkoholnih pića a.d. Beograd - u stečaju	0,0005%	1	1
Pinki Zemun a.d.	0,004%		
<i>Ispravka vrednosti</i>		(82.751)	(97.424)
Svega		43.347	117.662
UKUPNO		4.910.660	5.204.931

U narednoj tabeli su prikazana učešća u kapitalu za koje je izvršena ispravka vrednosti.

Učešća u kapitalu za koje je izvršena ispravka vrednosti	u 000 dinara		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica:			
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	1.835.167	(641.633)	1.193.534
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	192.642	(44.277)	148.365
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	70.311	(7.953)	62.358
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	1.628	(1.628)	-
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	19.574	(19.574)	-
Svega	2.119.322	(715.065)	1.404.257
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima:			
Necco Nigerian Engenering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija	1.063	(1.063)	-
Svega	1.063	(1.063)	0
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge HoV raspoložive za prodaju:			
Učešća u kapitalu banaka, finansijskih organizacija i drugih pravnih lica:			
Dunav osiguranje a.d.o.	5.814	(5.155)	659
Jubmes banka a.d.	120.176	(77.588)	42.588
Agrobanka a.d. Beograd - u stečaju	7	(7)	-
Beogradska industrija piva,slada i bezalkoholnih pića a.d. Beograd - u stečaju	1	(1)	-
Svega	125.998	(82.751)	43.247
UKUPNO	2.246.383	(798.879)	1.447.504

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim, pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima, bankama, osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju) i ostalim pravnim licima.

Učešća u kapitalu zavisnih, pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Društvo steklo.

Do povećanja učešća u kapitalu Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Niskogradnje u 2018. godini, u odnosu na uporednu godinu, došlo je na osnovu rešenja Privrednog apelacionog suda, po kome je Društvo na ime razlike u ceni akcije, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima sudskog postupka, isplatilo manjinskim akcionarima predmetnih društava ukupno 1.929 hiljada RSD.

U skladu sa Ugovorom o kupoprodaji akcija (koji je zaključen 15.11.2017. godine između Društva i Sava Re Pozarovalnica Sava d.d.), Društvo je, putem blok transakcije koja je realizovana na Beogradskoj Berzi 09.03.2018. godine, prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu društva Energoprojekt Garant od 92,94% (Napomena 16.1). Prodaji je prethodila objava obaveštenja o nepostojanju namere sprovođenja ponude za preuzimanje u kom je utvrđena namera otuđenja 146.155 akcija izdavaoca Energoprojekt Garant u vlasništvu Društva. Transakcija je saldirana 13.03.2018. godine. Trgovanje je obavljeno na bazi prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije kojom je kupcu odobreno sticanje navedenog kvalifikovanog učešća.

Ispravka vrednosti učešća u kapitalu Energoprojekt Visokogradnje u iznosu od 641.632 hiljada RSD izvršena je na dan 31.12.2014. godine shodno MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine, a na osnovu Izveštaja Naučno istraživačkog centra Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu o proceni vrednosti kapitala Energoprojekt Visokogradnje za potrebe primene MRS/MSFI na dan 31.12.2014. godine.

Ispravka vrednosti učešća u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica u inostranstvu (Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur; Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja; I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija i Necco Nigerian Engineering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija) izvršena je 2004. godine u skladu sa prvom primenom MRS.

U potpunosti izvršena ispravka vrednosti učešća u kapitalu Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpuri i Necco Nigerian Engineering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija, sprovedena je obzirom da, pored toga što nemaju imovinu, predmetne kompanije nemaju aktivnosti već dugi niz godina. Njihov proces gašenja je u toku, u skladu sa lokalnim propisima.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti, ukoliko je istu moguće utvrditi.

Promena na poziciji učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju evidentirana je usled prodaje 180 akcija Beogradskog Mešovitog preduzeća a.d., Beograd dana 14.03.2018. godine društvu Luella Enterprises Company LIM, Kipar (Napomena 16.1) i usled usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva (Jubmes banka a.d. i Dunav osiguranje a.d.o.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja (koje se evidentiraju preko računa ispravka vrednosti učešća u kapitalu i dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju).

Društvo ima učešće u kapitalu u sledećim bankama čijim akcijama se trguje javno na Beogradskoj berzi, i čija se fer vrednost utvrđuje na osnovu tekuće tržišne vrednosti u momentu zaključenja poslovanja na dan 31.12.2018. godine:

- Dunav osiguranje a.d.o: 527 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 1.250,00 RSD po akciji i
- Jubmes banka a.d.: 4.056 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 10.500,00 RSD po akciji.

Društvo ima učešće u kapitalu i u sledećim pravnim licima:

- Beogradska berza a.d.: 5 akcija po 20.000,00 RSD, ukupno 100.000,00 RSD,
- Poljoprivredna banka Agrobanka a.d. Beograd - stečaju: 15 akcija po 500,00 RSD, ukupno 7.500,00 RSD, koje je obezvređeno po popisu na dan 31.12.2016. godine,
- Beogradska industrija piva, slada i bezalkoholnih pića a.d. Beograd - u stečaju: 47 akcija po 29,78 RSD, ukupno 1.400,00 RSD, koje je obezvređeno po popisu na dan 31.12.2016. godine i
- Pinki - Zemun a.d.: 3 akcije po 52,00 RSD, ukupno 156,00 RSD.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja predstavlja fer vrednost dužničkih hartija od vrednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su izražena u valuti RSD.

23.2. Dugoročni plasmani

Struktura dugoročnih plasmana	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	171.259	950.334
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	<i>171.259</i>	<i>950.334</i>
Ostali dugoročni finansijski plasmani:		
Stambeni krediti dati zaposlenima	1.217	1.297
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	<i>1.217</i>	<i>1.297</i>
UKUPNO	172.476	951.631

Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 171.259 hiljada RSD u celosti se odnose na Energoprojekt Park 11 po osnovu datog dugoročnog zajma u iznosu 166.773 hiljada RSD (po Ugovoru o zajmu br. 208 od 20.07.2018. godine, koji dospeva 31.12.2020. godine) i kamate na zajam u iznosu od 4.486 hiljada RSD (koja je obračunata u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2018. godinu i koja iznosi 3,42% na godišnjem nivou).

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje po 2 (dve) solo, blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos ukupnog duga.

Smanjenje dugoročnih plasmana matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 779.075 hiljada RSD rezultat je, sa jedne strane smanjenja po osnovu naplate dela zajma i kompenzacije preostalog dela zajma od Energoprojekt Niskogradnje i prenosa dugoročnih zajmova (sa pripadajućim kamatama) datih Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Sunnyvillu na deo koji dospeva do jedne godine (Napomena 27 i 28) i sa druge strane, povećanja po osnovu datog zajma Energoprojekt Park 11.

Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima koji su evidentirani u okviru ostalih dugoročnih finansijskih plasmana, odnose se na četiri beskamatna stambena kredita data zaposlenima, pri čemu su

dva kredita data 10.06.1992. godine na 38,5 godina, dok su druga dva kredita data 28.11.1995. godine na 40 godina. U skladu sa odredbama ugovora i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stanovanju, Društvo dva puta godišnje vrši revalorizaciju rata prema kretanju potrošačkih cena u Republici Srbiji za obračunski period. Obzirom da do dana izrade finansijskih izveštaja Društva, relevantni podaci za obračun revalorizacije rata za period 01.07.2018. - 31.12.2018. godine nije objavljen, nije izvršena revalorizacija rata na dan 31.12.2018. godine. Deo dugoročnih finansijskih plasmana po ovom osnovu, koji dospeva do jedne godine i koji se uredno naplaćuje iznosi 77 hiljada RSD (Napomena 28).

24. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Plaćeni avansi za zalihe i usluge:</i>		
a) Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima	301	
b) Plaćeni avansi za materijal, rezervne delove i inventar	338	308
c) Plaćeni avansi za usluge	5.786	6.458
<i>Svega</i>	<i>6.425</i>	<i>6.766</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	6.425	6.766

Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 301 hiljada RSD, u celosti se odnosi na dat avans Energoprojekt Urbanizmu i arhitekturi za izradu dela urbanističkog projekta za izgradnju stambeno poslovnih objekata u Bloku 26.

Plaćeni avansi za materijal, rezervne delove i inventar u iznosu od 338 hiljada RSD, odnose se na date avanse dobavljačima za nabavku materijala (goriva i sl.).

Plaćeni avansi za usluge u iznosu od 5.786 hiljada RSD, najvećim delom se odnose na date avanse društvu Ringier Axel Springer d.o.o. u iznosu od 4.800 hiljada RSD (raskinut Ugovor o korišćenju oglasnog prostora i podnet zahtev za povraćaj avansno plaćenih sredstava u martu 2018. godine, dok je u aprilu 2018. godine podnet tužbeni zahtev - Napomena 43, Beogradska berza a.d. u iznosu od 620 hiljada RSD (pre svega, na ime godišnje naknade za organizovano trgovanje akcijama u 2019. godini) i Moore Stephens Revizija i Računovodstvo d.o.o. u iznosu od 354 hiljada RSD (na ime prve rate naknade za reviziju finansijskih izveštaja za 2018. godinu).

25. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	763.077	688.367
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	705	705
Kupci u zemlji (eksterno)	2.012	274
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	765.794	689.346

Potraživanja od kupaca u zemlji - matična i zavisna pravna lica odnose se na potraživanja po ugovorima o pružanju usluga, ugovorima o zakupu i dr. zavisnim pravnim licima. Po ugovorima o pružanju usluga zavisnim pravnim licima, Društvo poseduje, osim od Energoprojekt Entela, blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice, kao instrumente obezbeđenja naplate.

Struktura potraživanja po osnovu prodaje data je u tabeli u nastavku.

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	678.761	493.963
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		60.819
Energoprojekt Entel a.d.	647	30.512
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	33.775	26.199
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	18.571	24.448
Energoprojekt Industrija a.d.	615	20.870
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.		16.534
Energoprojekt Energodata a.d.	10.111	14.408
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	20.597	353
Energoprojekt Garant a.d.o.		261
Svega	763.077	688.367
<i>Kupci u zemlji - ostala povezana pravna lica:</i>		
Enjub d.o.o.	705	705
Svega	705	705
<i>Kupci u zemlji (eksterno)</i>	2.012	274
Svega	2.012	274
UKUPNO	765.794	689.346

Saglasno odluci Izvršnog odbora Društva, na dan 31.12.2018. godine zbog otežanih uslova poslovanja izvršen je otpis potraživanja od Energoprojekt Urbanizam i arhitekture u iznosu od 10.659 hiljada RSD po osnovu ugovora o pružanju usluga iz ranijih godina (Napomena 16.2).

Po osnovu **potraživanja od kupaca u zemlji – ostala povezana lica** društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Po osnovu **potraživanja od kupaca u zemlji (eksterno)**, Društvo poseduje instrumente obezbeđenja naplate od Jerry Catering Service d.o.o. (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice) i Sava Neživotno osiguranje a.d.o. (2 blanko solo menice sa sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), dok od ostalih kupaca u zemlji (eksterno) Društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Povećanje potraživanja po osnovu prodaje u odnosu na prethodnu godinu odnosi se, pre svega, na promenu načina knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja po osnovu zakupa od zavisnih pravnih lica (u Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Sunnyvillu), koja su na dan 31.12.2017. godine bila evidentirana na poziciji Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 26).

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja po osnovu prodaje su nekamatonsna.

Pozicije unutar potraživanja od prodaje ne sadrže obezvređena sredstva. Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje odgovara njihovoj fer vrednosti.

26. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnih i zavisnih pravnih lica	5.021	93.942
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	2.071	2.047
Potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica	2	2.215
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	7.094	98.204

Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 5.021 hiljada RSD, dominantno se odnose na potraživanja po osnovu prefakturisanih troškova avio karata u iznosu od 3.284 hiljada (Energoprojekt Visokogradnja: 1.941 hiljada RSD, Energoprojekt Niskogradnja: 771 hiljada RSD i Energoprojekt Hidroinženjering: 572 hiljada RSD).

Smanjenje potraživanja iz specifičnih poslova u odnosu na prethodnu godinu evidentirano je, pre svega, usled promene načina knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja po osnovu zakupa od zavisnih pravnih lica, koja se od 01.01.2018. godine evidentiraju na poziciji Potraživanja po osnovu prodaje (Napomena 25).

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova po pravnim licima data je u okviru Napomene 8.1.

Promena ispravke vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova prikazana je u nastavku.

Promene ispravke vrednosti iz specifičnih poslova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Stanje na dan 1. januara		868
Dodatna ispravka vrednosti		
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		(868)
Kursne razlike		
UKUPNO	0	0

27. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Potraživanja za kamatu i dividende:		
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnih i zavisnih pravnih lica	32.650	
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	74.413	64.819
<i>Svega</i>	<i>107.063</i>	<i>64.819</i>
Potraživanja od zaposlenih	514	3
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	16.173	10.465
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		111
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	780	1.418
Ostala kratkoročna potraživanja	541	
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	125.071	76.816

Struktura potraživanja za kamatu i dividendu u iznosu od 107.063 hiljada dinara data je u tabeli u nastavku.

Struktura potraživanja za kamatu i dividendu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Potraživanja za kamatu od matičnih i zavisnih pravnih lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	11.447	
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.		
Energoprojekt Energodata a.d.	4	
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	21.199	
<i>Svega</i>	<i>32.650</i>	<i>0</i>
<i>Potraživanja za kamatu od ostalih povezanih pravnih lica:</i>		
Enjub d.o.o.	74.413	64.819
<i>Svega</i>	<i>74.413</i>	<i>64.819</i>
UKUPNO	<i>107.063</i>	<i>64.819</i>

Saglasno odluci Izvršnog odbora Društva, na dan 31.12.2018. godine zbog otežanih uslova poslovanja izvršen je otpis potraživanja po osnovu kamate na kratkoročni zajam od Energoprojekt Urbanizam i arhitekture u iznosu od 976 hiljada RSD (Napomena 16.2.).

Povećanje potraživanja za kamatu od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 32.650 hiljada RSD odnosi se na kamatu po kratkoročnim zajmovima u iznosu od 7.650 hiljada RSD i na potraživanje po osnovu kamate na dugoročne zajmove koja dospeva do jedne godine u iznosu od 25.000 hiljada RSD.

Potraživanja za više plaćen porez na dobitak u iznosu od 16.173 hiljada RSD odnosi se preplatu poreza na dobit nakon predate poreske prijave za 2017. godinu.

Društvo je izvršilo procenu obaveze za porez na dobit za 2018. godinu u iznosu od 45.113 hiljada RSD (Napomena 37.2.) koja nije saldirana sa pretplatom poreza na dobit na dan 31.12.2018. godine, s obzirom da će konačna prijava poreza na dobit za 2018. godinu biti predata u zakonskom roku (u junu 2019. godine).

Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju u iznosu od 780 hiljada RSD odnose se na potraživanja za bolovanje preko 30 dana i porodiljsko bolovanje.

28. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica	906.583	33.212
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	157.836	158.208
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji		
Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu		
Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine:		
a) Deo dugoročnih finansijskih plasmana u matičnim i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine	730.981	
b) Deo ostalih dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine (Napomena 23.2)	77	79
<i>Svega</i>	<i>731.058</i>	<i>79</i>
<i>Ispavka vrednosti</i>		
UKUPNO	1.795.477	191.499

Kratkoročni krediti i plasmani – zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima odnose se na odobrene zajmove sa rokom dospeća do 12 meseci (uz kamatnu stopu koja se za zavisna pravna lica obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za godinu u kojoj su odobreni), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Rb	Naziv zajmoprimioaca i broj ugovora	Original. valuta	Iznos zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. po osnovu zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. Po osnovu zajma u 000 RSD	Datum dospeća	Kamatna stopa
1 EP Energodata a.d.							
	Ugovor o reprogramu duga br. 13	EUR	945	945	111.722	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
	Ugovor o zajmu 349	EUR	60	60	7.092	31.01.2019.	3,10% godišnje
	Ugovor o zajmu 353	RSD	2.000	2.000	2.000	31.03.2019.	5,84% godišnje
2 EP Urbanizam i arhitektura a.d.							
	Ugovor o reprogramu duga br. 20	EUR	135	135	15.918	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
3 EP Oprema a.d.							
	Ugovor o zajmu br. 302	EUR	1.800	1.337	158.046	28.02.2019.	3,10% godišnje
	Ugovor o zajmu br. 311	EUR	800	800	94.555	06.03.2019.	3,10% godišnje
	Anex 1 Ug. o zajmu br. 326	EUR	140	140	16.547	18.03.2019.	3,10% godišnje
4 EP Visokogradnja a.d.							
	Anex 3 Ug. o zajmu br. 141	EUR	2.000	2.000	236.389	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
	Anex 2 Ug. o zajmu br. 186	EUR	200	200	23.639	20.12.2019.	3,10% godišnje
	Anex 2 Ug. o zajmu br. 205	EUR	590	590	69.735	31.12.2019.	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke" za 2019. godinu
	Ugovor o zajmu br. 300	RSD	5.160	5.160	5.160	23.11.2019.	5,84% godišnje
5 EP Sunnyville d.o.o.							
	Anex 2 Ug. o zajmu br. 300	EUR	1.403	1.403	165.780	30.06.2019.	3,10% godišnje
Ukupno zavisna pravna lica		EUR	8.073	7.610	906.583		
		RSD	7.160	7.160			
1 Enjub d.o.o.							
	Aneks br. 11 Ugovora o zajmu br. 367	EUR	137	137	16.252	31.12.2019.	3M Euribor + 6,5% godišnje
	Anex br. 7 Ugovora o reprogramu zajma br. 115	EUR	1.198	1.198	141.584	31.12.2019.	3M Euribor + 6,5% godišnje
Ukupno ostala povezana pravna lica		EUR	1.335	1.335	157.836		
UKUPNO		EUR	9.408	8.945	1.064.419		
		RSD	7.160	7.160			

Povećanje na poziciji kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica u iznosu od 873.371 hiljada RSD rezultat je neto efekta, sa jedne strane

- povećanja po osnovu kratkoročnih zajmova datih Energoprojekt Opremi, Energoprojekt Energodati, Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Sunnyvillu u iznosu od 888.995 hiljada RSD i sa druge strane,
- smanjenja po osnovu otpisa dela zajma datog Energoprojekt Urbanizmu i arhitekturi u iznosu od 15.550 hiljada RSD (Napomena 16.1) i negativnih kursnih razlika u iznosu od 74 hiljada RSD na iznos zajma po početnom stanju.

Shodno odluci Izvršnog odbora Društva, kod dospelih zajmova na dan 31.12.2018. godine izvršeno je sledeće:

- Energoprojekt Energodata – reprogram ugovora o zajmu, po kome je za iznos obračunate, a nenaplaćene kamate na dati zajam, uvećana glavnica zajma, produžen je rok dospeća zajma na godinu dana i utvrđeno je da se kamata obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2019. godinu;
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura – reprogram ugovora o zajmu (nakon otpisa dela zajma po ugovoru o reprogramu br. 378 u iznosu od 15.550 hiljada RSD, shodno odluci Izvršnog odbora Društva zbog otežanih uslova poslovanja predmetnog društva - Napomena 16.2.), po kome je produžen rok dospeća zajma na godinu dana i utvrđeno je da se kamata obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2019. godinu;
- Energoprojekt Visokogradnja – produžen je rok dospeća zajmova na godinu dana i utvrđeno je da se kamata obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2019. godinu;
- Energoprojekt Oprema – produžen je rok dospeća zajmova na tri meseca (te je kamata ostala u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2018. godinu) i
- Enjub d.o.o. – produžen je rok dospeća zajmova za godinu dana.

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zavisnim pravnim licima, Društvo poseduje po 2 (dve) solo blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica na iznos primljenog zajma, osim kod zajma datog Energoprojekt Opremi po Ugovoru o zajmu br. 302 za koji Društvo poseduje 4 (četiri) solo blanko potpisane menice.

Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po:

- Aneksu br. 11 Ugovora o zajmu br. 367 datog Enjubu u iznosu od 16.252 hiljada RSD (137 hiljada EUR) Društvo poseduje i vansudsku izvršnu hipoteku do celokupnog iznosa zajma nad stanovima u Ulici Jurija Gagarina 91A na Novom Beogradu i
- Aneksu br. 7 Ugovora o reprogramu zajma br. 115 datog Enjub d.o.o. u iznosu od 141.584 hiljada RSD (1.198 hiljada EUR), postoji založna izjava (hipoteka nije upisana) na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u ulici Jurija Gagarina Br.93, Br.93A, Br.91A (Napomena 40).

Deo dugoročnih finansijskih plasmana u matičnim i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine odnosi se na odobrene dugoročne zajmove koji dospevaju do jedne godine (uz kamatnu stopu koja je obračunata u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2018. godinu), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Rb	Naziv zajmoprimioaca i broj ugovora	Iznos zajma u 000 EUR	Ostatak potra. po osnovu zajma u 000 EUR	Ostatak potraž. po osnovu zajma u 000 RSD	Datum dospeća	Kamatna stopa
1 EP Visokogradnja a.d.						
	Anex 1 Ug. o zajmu br. 210	1.317	1.317	155.594	31.12.2019.	3,42% godišnje
2 EP Sunnyville d.o.o.						
	Ugovor o reprogramu duga br. 375	4.868	4.868	575.387	31.12.2019.	3,42% godišnje
UKUPNO		6.185	6.185	730.981		

Deo ostalih dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u iznosu od 77 hiljada RSD odnose se na dugoročne stambene kredite date zaposlenima koji dospevaju do jedne godine (Napomena 23.2).

29. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Tekući (poslovni) račun	41.049	10.346
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi		98
Devizni račun	4.734	169
Devizna blagajna		
<i>Ostala novčana sredstva:</i>		
a) Kratkoročno oročeni depoziti	154.661	241.304
b) Ostala novčana sredstva	75	
<i>Svega</i>	<i>154.736</i>	<i>241.304</i>
UKUPNO	200.519	251.917

U okviru **tekućih (poslovnih) računa i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji i inostranstvu (Banca Intesa, Unicredit banka, Addiko banka, Jubmes banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale banka, Credit Agricole banka, Erste banka, Komercijalna banka, Sberbank, Eurobank Srbija, NLB banka, Banka Poštanska štedionica, Api banka, Direktna banka i Trade bank of Iraq).

Kratkoročno oročeni depoziti u iznosu od 154.661 hiljada RSD odnose se na kratkoročno oročena sredstva kod poslovnih banaka u zemlji (Societe Generale bank, Addiko bank i Unicredit banka) na period do 3 meseca, uz kamatnu stopu od 1,12% p.a. do 1,35% p.a. na EUR, 2,70% p.a. na USD i 2,62% p.a. na RSD, uz mogućnost razoročenja u bilo kom trenutku. Sredstva su oročena u valuti RSD, EUR i USD, i to: 15.000 hiljada RSD, 864 hiljada EUR i 363 hiljada USD.

30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Unapred plaćeni troškovi:</i>		
a) Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica	872	1.916
b) Unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	576	489
c) Unapred plaćene premije osiguranja	716	133
<i>Svega</i>	<i>2.164</i>	<i>2.538</i>
<i>Potraživanja za nefakturisani prihod:</i>		
a) Potraživanja za nefakturisani prihod - matična i zavisna pravna lica		
b) Potraživanja za nefakturisani prihod - ostala pravna lica	374.943	375.825
<i>Svega</i>	<i>374.943</i>	<i>375.825</i>
<i>Ostala aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
a) Razgraničeni porez na dodatu vrednost	11.429	410
b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja	22.874	13.433
<i>Svega</i>	<i>34.303</i>	<i>13.843</i>
UKUPNO	411.410	392.206

Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica u iznosu od 872 hiljada RSD u celosti se odnose na Energoprojekt Energodatu, dominantno po osnovu unapred plaćenih troškova licenci.

Unapred plaćene premije osiguranja po osnovu osiguranja imovine i lica u iznosu od 716 hiljada RSD najvećim delom se odnose na Energoprojekt Garant u iznosu od 464 hiljada RSD.

Potraživanja za nefakturisani prihod od ostalih pravnih lica u iznosu od 374.943 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Razgraničeni porez na dodatu vrednost (PDV) obuhvata iskazan PDV u izveštajnoj godini, a po kome pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu.

Razgraničeni PDV obuhvata: iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na izveštajni period, a koje su stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar 2018. godine i iskazan PDV po osnovu izdatih knjižnih odbrenja u 2019. godini, koja se odnose na promet izvršen u 2018. godini.

Ostala aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 34.303 hiljada RSD, pre svega se odnose na potraživanja po osnovu osporenih usluga izvršenih u toku 2017. godine od strane društva Ringier Axel Springer a.d. u iznosu od 13.200 hiljada RSD (u aprilu 2018. godine podnet je tužbeni zahtev – Napomena 43) i na razvoj lokacije Bloka 45 objekta C i Bloka 70 objekta C u iznosu od 8.585 hiljada RSD (tretman navedene uplate biće regulisan u narednom periodu).

31. KAPITAL

U 000 dinara

OPIS	Akcijski kapital	Ostali osnovni kapital	Emisiona premija	Otkupljene sopstvene akcije	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	5.574.959	27.178	1.600.485		134.881	782.098	(28.869)	331.164	8.421.896
Neto dobitak za godinu								438.933	438.933
Ostali sveobuhvatni rezultat:									
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju							9.988		9.988
b) Revalorizacija									
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.									
Svega - ostali sveobuh.rezultat							9.988		9.988
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2017.							9.988	438.933	448.921
Korekcije									
Povećanje osnovnog kapitala									
Raspodela dobiti					80.000			(296.672)	(216.672)
Ostalo - sopstvene akcije			(74.321)	(49.827)					(124.148)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	5.574.959	27.178	1.526.164	(49.827)	214.881	782.098	(18.881)	473.425	8.529.997
Neto dobitak za godinu								763.473	763.473
Ostali sveobuhvatni rezultat:									
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju							14.673		14.673
b) Revalorizacija						2.983			2.983
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.						(447)			(447)
Svega - ostali sveobuh.rezultat						2.536	14.673		17.209
Ukupan sveobuhvatni rezultat 31. decembar 2018.						2.536	14.673	763.473	780.682
Korekcije									
Povećanje osnovnog kapitala									
Raspodela dobiti								(216.671)	(216.671)
Ostalo - sopstvene akcije									
Stanje na dan 31. decembar 2018.	5.574.959	27.178	1.526.164	(49.827)	214.881	784.634	(4.208)	1.020.227	9.094.008

31.1. Osnovni kapital

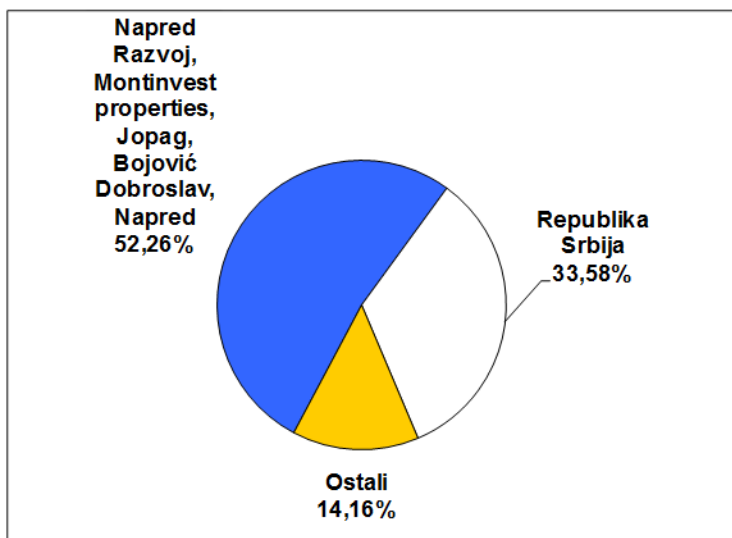
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, aktuelna vlasnička struktura Društva na dan 31.12.2018. godine je bila sledeća:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	751.017	6,87%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	9.797.135	89,62%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	6.125.930	56,04%
Zbirni (kastodi) račun	383.140	3,50%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	3.637	171	3.808	1.380.354	224.269	1.604.623	12,63%	2,05%	14,68%
od 5% do 10%	1	1	2	564.699	560.731	1.125.430	5,17%	5,13%	10,30%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	2	0	2	8.201.239	0	8.201.239	75,03%	0,00%	75,03%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	3.640	172	3.812	10.146.292	785.000	10.931.292	92,82%	7,18%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.530.034	41,44%
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
Jopag ag	560.731	5,13%
Tezoro broker ad - zbirni račun	228.196	2,09%
Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
Tezoro broker ad	81.150	0,74%
Global Macro Capital Opportuni	74.772	0,68%
East Capital-East Capital Balk	66.850	0,61%
Raiffeisen banka ad - kastodi m -ks	61.995	0,57%

Struktura osnovnog kapitala prikazana je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Akcijski kapital:</i>		
a) Akcijiški kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		
b) Akcijiški kapital (eksterno)	5.574.959	5.574.959
<i>Svega</i>	<i>5.574.959</i>	<i>5.574.959</i>
Emisiona premija	1.526.164	1.526.164
Ostali osnovni kapital	27.178	27.178
UKUPNO	7.128.301	7.128.301

Akcijski kapital čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD (5.574.959 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 831,92 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Društva se trguje na Prime listingu Beogradske berze.

Emisiona premija u iznosu od 1.526.164 hiljada RSD evidentirana je po osnovu pozitivne razlike između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti, koja je nastala konverzijom akcija zavisnih društava iz sistema Energoprojekt u akcije Društva po paritetu 1:1 u 2006. godini u iznosu od 1.363.471 hiljada RSD, po osnovu otkupa i prodaje sopstvenih akcija Društva u periodu od 2006. godine do 2011. godine u iznosu od 237.014 hiljada RSD i po osnovu otkupa sopstvenih akcija po vrednosti iznad nominalne vrednosti akcija u 2017. godini u iznosu od 74.321 hiljada RSD za koji je umanjn prethodni saldo emisione premije (Napomena 31.2).

Ostali osnovni kapital je nastao preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava u 2005. godini i iznosi 27.178 hiljada RSD.

31.2. Otkupljene sopstvene akcije

Struktura otkupljenih sopstvenih akcija	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
Otkupljene sopstvene akcije	49.827	49.827
UKUPNO	49.827	49.827

Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Društva dana 13.02.2017. godine, Društvo je steklo, kupovinom na Beogradskoj berzi 97.700 sopstvenih akcija (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa) čija nominalna vrednost iznosi 49.827 hiljada dinara.

31.3. Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Zakonske rezerve	23.185	23.185
Statutarne i druge rezerve	111.696	111.696
Druge rezerve	80.000	80.000
UKUPNO	214.881	214.881

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva do 2011. godine formirane su **statutarne rezerve** o čijoj visini je odlučivala Skupština akcionara Društva, a koje nisu mogle biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

Odlukom Skupštine akcionara Društva iz 2017. godine, formirane su **namenske rezerve** za sticanje sopstvenih akcija radi raspodele zaposlenima u Društvu ili povezanom društvu, ili za nagrađivanje članova Izvršnog i Nadzornog odbora Društva, shodno članu 282. stav 4. tačka 2. Zakona o privrednim društvima u iznosu od 80.000 hiljada RSD.

31.4. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	784.634	782.098
UKUPNO	784.634	782.098

Na poziciji revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt u iznosu od 784.634 hiljada RSD, evidentirani su:

- efekti knjiženja fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 824.556 hiljada RSD;
- nivelacije sadašnje vrednosti po m² poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 98.543 hiljada RSD i
- knjiženja 15% poreza na dobit (negativan aspekt revalorizacionih rezervi) za iznos odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacionih rezervi, shodno MRS 12 - Porezi na dobitak, u iznosu od 138.465 hiljada RSD.

Promena revalorizacionih rezervi po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt, u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 2.536 hiljada RSD, odnosi se na:

- povećanje po osnovu efekta procene fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 2.983 hiljada RSD (Napomena 22) i

- smanjenje po osnovu primene MRS 12 – Porezi na dobitak (15% od efekta procene fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine) u iznosu od 447 hiljada RSD (Napomena 38).

31.5. Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)

Struktura nerealizovanih gubitaka po osnovu HoV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	4.208	18.881
UKUPNO	4.208	18.881

Promene na poziciji **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** u iznosu od 14.673 hiljada RSD odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva (Jubmes banka a.d. i Dunav osiguranje a.d.o.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja (Napomena 23.1.).

31.6. Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Neraspoređeni dobitak ranijih godina:</i>		
a) Stanje na dan 01. januara izveštajnog perioda	473.425	331.164
b) Korekcije dobitka po osnovu poreza na dobitak		
c) Raspodela dobitka	(216.671)	(296.672)
<i>Svega</i>	256.754	34.492
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	763.473	438.933
UKUPNO	1.020.227	473.425

Na 48. redovnoj sednici Skupštine Društva održanoj dana 14.06.2018. godine, u okviru tačke 3. dnevnog reda, doneta je odluka o raspodeli ukupnog iznosa neraspoređenog dobitka na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 473.425 hiljada RSD na sledeći način:

- za isplatu dividende u bruto iznosu od 20,00 RSD po akciji akcionarima Društva, odnosno u ukupnom iznosu od 216.671 hiljada RSD;
- preostali deo u iznosu od 256.754 hiljada RSD ostaje neraspoređen.

Dividenda je isplaćena u novembru 2018. godine.

Neraspoređeni dobitak tekuće godine u iznosu od 763.473 hiljada RSD odnosi se na ostvaren neto rezultat Društva u izveštajnom periodu.

32. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se priznaju kada:

- društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze i
- iznos obaveze može pouzdano da se izmeri.

Struktura dugoročnih rezervisanja prikazana je u narednoj tabeli.

U 000 dinara

Struktura dugoročnih rezervisanja	Naknade i druge beneficije zaposlenih	Ostala rezervisanja	UKUPNO
Stanje na dan 01.01.2017. godine	2.347		2.347
Dodatna rezervisanja	517		517
Iskorišćeno u toku godine	(129)		(129)
Ukidanje neiskorišćenih iznosa			
Stanje na dan 31.12.2017. godine	2.735		2.735
Dodatna rezervisanja	216		216
Iskorišćeno u toku godine	(139)		(139)
Ukidanje neiskorišćenih iznosa			
Stanje na dan 31.12.2018. godine	2.812		2.812

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2018. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 4,31%), u bilansu stanja na dan 31.12.2018. godine u odnosu na dan 31.12.2017. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 5,19%);
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 5,74% i smanjenje prosečnih godina provedenih u Društvu za 3,06%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na desetogodišnje dinarske hartije od vrednosti, emitovane 10.07.2018. godine iznosio je 4,85%; dok je godišnji prinos na petogodišnje dinarske hartije od vrednosti emitovane 11.09.2018. godine iznosio 3,74%. Ekstrapolacijom krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2021. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa inflacije (sa dozvoljeni odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini od 3% sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

33. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	898.279	1.251.072
<i>Ostale kratkoročne finansijske obaveze:</i>		
a) Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine		
b) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	148	120
Svega	148	120
UKUPNO	898.427	1.251.192

33.1. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita i zajmova u zemlji	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Kratkoročni krediti od banaka u zemlji:</i>			
a) Dinarski krediti			
b) Krediti sa valutnom klauzulom	3M Euribor + 2,90% godišnje, 3M Euribor + 3,00% godišnje, 2,80% godišnje	898.279	1.251.072
UKUPNO		898.279	1.251.072

Kratkoročni krediti od banaka u zemlji sa valutnom klauzulom (EUR) u iznosu od 898.279 hiljada RSD (7.600 hiljada EUR), odnose se na kredite od:

- Erste Bank a.d. u iznosu od 590.973 hiljada RSD (5.000 hiljada EUR) , po kamatnoj stopi od 3M Euribor + 2,90% godišnje. Kao sredstvo obezbeđenja plaćanja dato je 6 blanko menica Društva i 6 blanko menica Energoprojekt Niskogradnje;
- Komercijalna banka a.d u iznosu od 236.389 hiljada RSD (2.000 hiljada EUR), po kamatnoj stopi od 3M Euribor + 3,00% godišnje. Kao sredstvo obezbeđenja plaćanja dato je 15 blanko menica Društva i po 15 blanko menica Energoprojekt Niskogradnje, Energoprojekt Opreme i Energoprojekt Energodate; i
- Societe Generale Banka a.d. u iznosu od 70.917 hiljada RSD (600 hiljada EUR), po kamatnoj stopi od 2,80% godišnje. Kao sredstvo obezbeđenja plaćanja dato je po 5 blanko menica Društva, Energoprojekt Niskogradnje, Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Hidroinženjeringa i 3 blanko menice Energoprojekt Opreme.

33.2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze

Struktura dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Deo dugoročnih kredita u zemlji koji dospeva do jedne godine		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	148	120
UKUPNO	148	120

Ostale kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 148 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu troškova plaćenih službenim viza karticama, a koje su izmirene u januaru 2019. godine.

34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica		2.816
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	51.043	37.915
Primljeni depoziti od drugih pravnih lica u zemlji	33	
UKUPNO	51.076	40.731

Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od 51.043 hiljada RSD, dominantno se odnose na primljen avansa od društva Jerry catering service d.o.o., Beograd u iznosu od 51.007 hiljada RSD po Anexu 1 ugovora broj 123/1583 od 10.04.2017. godine o dugoročnom zakupu (na 15 godina) dela poslovnog prostora površine 935,56 m² koji se nalazi u okviru kompleksa zgrada „Samački hotel“, u ulici Batajnički drum br. 24, u Zemunu.

35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Dobavljači:		
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	977	24.780
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu		2.962
Dobavljači u zemlji	5.182	6.325
Dobavljači u inostranstvu	3.117	1.990
<i>Svega</i>	9.276	36.057
Ostale obaveze iz poslovanja	2.883	
UKUPNO	12.159	36.057

U narednoj tabeli je prikazan ukupan iznos obaveza iz poslovanja prema valuti u kojoj su obaveze izražene.

Struktura obaveza iz poslovanja izraženih u valutama	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
RSD	8.982	11.234
EUR	3.177	24.823
GBP		
UKUPNO	12.159	36.057

Struktura obaveza prema dobavljačima po pravnim licima data je u okviru Napomene 8.2.

Geografski raspored dobavljača je sledeći:

Geografski raspored dobavljača	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Dobavljači u zemlji (zavisna i ostala pravna lica)	6.159	31.105
Dobavljači u inostranstvu (zavisna pravna lica):		
Evropa		2.962
<i>Svega</i>	-	2.962
Dobavljači u inostranstvu (ostala pravna lica):		
Evropa	3.117	1.990
<i>Svega</i>	3.117	1.990
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	9.276	36.057

Ostale obaveze iz poslovanja u iznosu od 2.883 hiljada RSD nastale su po osnovu izdatih knjižnih odobrenja zavisnim društvima koja su rezultat razlike između konačne cene usluga koje Društvo pruža svojim zavisnim društvima - utvrđene na bazi ostvarenih troškova u 2018. godini i orijentacione cene - utvrđene na bazi planiranih troškova za 2018. godinu.

36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze iz specifičnih poslova:		
a) Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica		
<i>Svega</i>	-	-
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	13.033	14.308
<i>Druge obaveze:</i>		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja		
b) Obaveze za dividende	27.439	20.065
c) Obaveze prema zaposlenima	218	227
d) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	652	711
e) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	356	201
f) Ostale razne obaveze	407	425
<i>Svega</i>	29.072	21.629
UKUPNO	42.105	35.937

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u iznosu od 13.033 hiljada RSD, odnose se na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za zarade, koje su u Društvu isplaćene u januaru 2019. godine.

Obaveze za dividende u iznosu od 27.439 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu odluke Skupštine akcionara Društva iz 2018. godine o raspodeli neraspoređenog dobitka u iznosu od 5.032 hiljada RSD i na obaveze za dividende iz ranijih godina u iznosu od 22.407 hiljada RSD, a koje do danas nisu isplaćene usled nerešenih imovinsko - pravnih odnosa (ostavinske rasprave i dr.) i neotvorenih vlasničkih računa akcionara.

Ostale razne obaveze u iznosu od 407 hiljada RSD dominantno se odnose na obustave od neto zarada zaposlenih (po osnovu zajmova i kredita uzetih od strane zaposlenih, sindikalnih članarina, itd.) u iznosu od 371 hiljada RSD.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

37.1. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	4.700	6.768
UKUPNO	4.700	6.768

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je izmirena u zakonskom roku, u januaru 2019. godine.

37.2. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze za porez iz rezultata	45.113	
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	726	752
UKUPNO	45.839	752

Procenjena obaveza za porez iz rezultata (poreza na dobit) za 2018. godinu iznosi 45.113. hiljada RSD i ista, na dan bilansa, nije umanjena sa iznosom potraživanja po osnovu pretplate poreza na dobit u iznosu od 16.173 hiljada RSD (Napomena 27). Prebijanje konačne obaveze poreza na dobit za 2018. godinu sa iznosom potraživanja po osnovu pretplate poreza na dobit, i izmirenje preostalog iznosa obaveze poreza na dobitak po konačnoj prijavi poreza na dobit za 2018. godinu izvršiće se u zakonskom roku (jun 2019. godine).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine u iznosu od 726 hiljada RSD, pre svega se odnose na obaveze za poreze i doprinose za naknade članovima nadzornog odbora: 380 hiljada RSD, poreze i doprinose za naknade po ugovorima o delu i autorskom ugovoru: 164 hiljada RSD, obaveze za porez po odbitku na dividende: 97 hiljada RSD, doprinose po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima: 35 hiljada RSD, obaveze za učešće u finansiranju osoba sa invaliditetom: 35 hiljada RSD i drugo.

Od ukupnog iznosa obaveza za poreze, doprinose i druge dažbine u iznosu od 726 hiljada RSD, u januaru 2019. godine izmireno je 629 hiljada RSD (ostale su neizmirene obaveze za porez po odbitku na dividende u iznosu od 97 hiljada RSD, koje se odnose na neisplaćene dividende - Napomena 36).

37.3. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Unapred obračunati troškovi:</i>		
a) Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica	25.715	24.490
b) Unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	6	44
<i>Svega</i>	<i>25.721</i>	<i>24.534</i>
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	1.860	19.375
UKUPNO	27.581	43.909

Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica u iznosu od 25.715 hiljada RSD odnose se, pre svega, na obavezu prema Energoprojekt Opremi u iznosu od 24.432 hiljada RSD, po osnovu ukalkuliranih troškova za period do 30.06.2015. godine po Ugovoru o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 1.860 hiljada RSD odnose se na ukalkulisanu kamatu na uzete kredite od banaka u zemlji.

38. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Odložena poreska sredstva	2.273	1.932
Odložene poreske obaveze	156.410	154.014
Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	(154.137)	(152.082)

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu *odbitnih privremenih razlika*.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeće će moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Promene stanja odloženih poreskih sredstava u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara

Odložena poreska sredstva	Poreska vrednost veća od knjigovodstvene vrednosti kod nematerijalne imovine, postrojenja i opreme	Kapitalni gubici kod investicione nekretnine	Rezervisanja za otpremnine	Neplaćeni javni prihodi	Primanja zaposlenog obračunata, a neisplaćena u poreskom periodu	Ukupno
Stanje 01.01.2017. godine	1.574	1.073	352	8	29	3.036
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	(99)	(1.073)	58	6	4	(1.104)
Direktno na teret kapitala						
Stanje 31.12.2017. godine	1.475		410	14	33	1.932
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	337		11	(6)	(1)	341
Direktno na teret kapitala						
Stanje 31.12.2018. godine	1.812		421	8	32	2.273

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara

Odložene poreske obaveze	Knjigovodstvena vrednost veća od poreske vrednosti kod nekretnina	Kapitalni dobiti kod investicione nekretnine	Ukupno
Stanje 01.01.2017. godine	148.174	7.114	155.288
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	61	(1.335)	(1.274)
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2017. godine	148.235	5.779	154.014
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	615	1.781	2.396
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2018. godine	148.850	7.560	156.410

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih obaveza Društva prikazana je u narednim tabelama.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	152.082	152.252
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	154.137	152.082
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	2.055	(170)

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Odloženi poreski rashodi (prihodi) perioda	1.608	(170)
Revalorizacione rezerve	447	
Neraspoređeni dobitak prethodne godine		
UKUPNO	2.055	(170)

Na osnovu promene stanja odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza u 2018. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do povećanja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 2.055 hiljada RSD, koje je evidentirano na teret:

- neto rezultata 2018. godine (odloženi poreski rashodi perioda) u iznosu od 1.608 hiljada RSD i
- kapitala Društva (revalorizacione rezerve) u iznosu od 447 hiljada RSD, po osnovu evidentiranja povećanja vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 2.983 hiljada RSD (Napomena 22 i 31.4.).

39. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u tabeli u nastavku.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Data jemstva i garancije	19.898.629	22.671.425
Date hipoteke i druga prava	2.500	2.500
Primljene hipoteke i druga prava	16.252	16.290
Ostala vanbilansna aktiva/pasiva	2.766.306	4.327.084
UKUPNO	22.683.687	27.017.299

Data jemstva i garancije u iznosu od 19.898.629 hiljada RSD odnose se na:

- Data jemstva po osnovu kredita i garancija za zavisna društva u iznosu od 12.318.655 hiljada RSD,
- Date korporativne garancije Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 7.577.019 hiljada RSD za projekte: BBVA - Peru u iznosu od 1.447.450 hiljada RSD, Banco Financiero - Peru u iznosu od 1.033.893 hiljada RSD i Deponija Vinča - Srbija u iznosu od 5.095.676 hiljada RSD i
- Datu garanciju od strane Unicredit banke u korist IATA (International Air Transport Association) za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 2.955 hiljada RSD, koja ističe 23.10.2019. godine i obnavlja se jednom godišnje.

Po osnovu datih jemstava i korporativnih garancija Društvo je sklopilo ugovore sa zavisnim društvima kojima je jemac/garant i od istih je dobilo odgovarajuća sredstva obezbeđenja (menice društva).

Date hipoteke i druga prava u iznosu od 2.500 hiljada RSD odnose se na datu zalogu na 100% udela u osnovnom kapitalu Energoprojekt Sunnyville d.o.o. (Napomena 40).

Primljene hipoteke i druga prava u iznosu od 16.252 hiljada RSD odnose se na hipoteku na stanovima Enjub d.o.o., po osnovu ugovora o zajmu datom Enjub d.o.o. (Napomena 40).

Ostala vanbilansna aktiva/pasiva u iznosu od 2.766.306 hiljada RSD odnosi se na :

- Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta - Blok 26, Novi Beograd u iznosu od 2.735.133 hiljada RSD,
- Potraživanja za dividende od Enjub d.o.o., koja su direktno otpisana u prethodnom periodu u iznosu od 30.442 hiljada RSD,
- Građevinske objekte van upotrebe u Budvi, koji su direktno otpisani po popisu na dan 31.12.2014. godine i uvedeni u vanbilansnu evidenciju bez vrednosti i
- Potencijalnu obavezu plaćanja poreza na prenos apsolutnih prava (kao obveznika plaćanja u skladu sa Zakonom), po osnovu Ugovora o prodaji nepokretnosti u Ulici Palmira Toljatija na Novom Beogradu, u iznosu od 731 hiljada RSD. Obaveza plaćanja pomenutog poreza preneti je na solidarnog jemca - kupca NBA Investment d.o.o., koji je sa Poreskom upravom zaključio sporazum o odloženom plaćanju pomenutog poreza na 12 jednakih mesečnih rata.

40. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Hipoteke upisane na teret društva odnose se na datu zalogu na 100% udela u osnovnom kapitalu Energoprojekt Sunnyville d.o.o., radi obezbeđenja potraživanja Erste Bank a.d., Novi Sad po osnovu dugoročnog građevinskog kredita odobrenog Energoprojekt Sunnyville d.o.o.

Hipoteke upisane u korist društva su sledeće:

- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 11 Ugovora o zajmu br. 367, u iznosu od 16.252 hiljada RSD (137 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je vansudska izvršna hipoteka do celokupnog iznosa zajma, na stanovima u Ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat. parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva i

- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 7 Ugovora o reprogramu zajma br. 115, odobrenog Enjub d.o.o. u iznosu od 141.584 hiljada RSD (1.198 hiljada EUR), postoji založna izjava (hipoteka nije upisana) na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina br.93, br.93A, br.91A.

41. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Na dan 31.12.2018. godine Društvo u najvećem procentu ima usaglašene odnose sa domaćim dobavljačima, kupcima i bankama.

Prema informacijama kojima Društvo raspolaže (overeni Izvodi otvorenih stavki), do dana sastavljanja finansijskog izveštaja stanje (saldo) neusaglašениh potraživanja i obaveza se odnosi na:

- Neusaglašene odnose sa društvom Jerry catering service d.o.o. u iznosu od 10.701 hiljada RSD (manje neto obaveza u poslovnim knjigama Društva) koji su nastali obzirom da predmetno društvo:
 - nije vršilo kursiranje avansa u 2017. godini (početno stanje u poslovnim knjigama Društva je kursirano na dan 31.12.2017. godine, dok se od 01.01.2018. godine, shodno IFRAC 22, u Društvu više ne vrši kursiranje avansa),
 - stanje u svojim knjigama vodi po bruto principu (svoje potraživanje po osnovu datih avansa ne umanjuje za iznos PDV-a) i obzirom da
 - nije evidentirao dokumentaciju za zakup za decembar 2018. godine u izveštajnoj godini i
- Neusaglašene odnose sa Komisijom za hartije od vrednosti u iznosu od 2.799 hiljada RSD, obzirom da je Društvo, u skladu sa svojim računovodstvenim politikama, iznos na ime naknade za podnošenje zahteva za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje akcija Energoprojekt Entela knjižilo na trošak tekućeg perioda u momentu plaćanja, dok je isti iznos, Komisija za hartije od vrednosti evidentirala na obavezama za primljeni avans.

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **poveznih pravnih lica**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u aktivni i pasivni Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2018.	2017.
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Garant a.d.o.	865	52.610
b) EP Visokogradnja a.d.	102.495	135.091
c) EP Niskogradnja a.d.	234.245	193.472
d) EP Hidroinženjering a.d.	12.783	15.321
e) EP Entel a.d.	472.985	340.186
f) EP Energodata a.d.	8.144	6.116
g) EP Industrija a.d.	6.143	6.512
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	4.133	4.585
j) EP Oprema a.d.	46.757	181.984
k) EP Sunnyville d.o.o.	25.785	29.465
l) EP Park 11 d.o.o.	21.681	379
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	10	125
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	9.752	9.945
<i>Svega</i>	<i>945.778</i>	<i>975.791</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Garant a.d.o.	491	1.840
b) EP Visokogradnja a.d.	10.719	39.767
c) EP Niskogradnja a.d.	5.661	15.496
d) EP Hidroinženjering a.d.	43	950
e) EP Entel a.d.	237	199
f) EP Energodata a.d.	15.762	20.750
g) EP Industrija a.d.	50	998
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	27.926	2.000
j) EP Oprema a.d.	14.502	14.749
k) EP Sunnyville d.o.o.	1.496	24.272
l) EP Park 11 d.o.o.	24	120
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	529	9.178
<i>Svega</i>	<i>77.440</i>	<i>130.319</i>

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2018.</i>	<i>31.12.2017.</i>
<i>Potraživanja:</i>		
a) EP Garant a.d.o.		699
b) EP Visokogradnja a.d.	1.183.045	740.125
c) EP Niskogradnja a.d.	770	254.155
d) EP Hidroinženjering a.d.	19.186	24.904
e) EP Entel a.d.	686	30.512
f) EP Energodata a.d.	130.929	16.078
g) EP Industrija a.d.	637	20.887
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	16.252	48.077
j) EP Oprema a.d.	269.173	
k) EP Sunnyville d.o.o.	796.141	605.102
l) EP Park 11 d.o.o.	191.856	25.317
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	359	
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	235.025	225.779
r) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	836	
<i>Svega</i>	<i>2.844.895</i>	<i>1.991.635</i>
<i>Obaveze:</i>		
a) EP Garant a.d.o.		591
b) EP Visokogradnja a.d.	683	23.525
c) EP Niskogradnja a.d.	2.471	
d) EP Hidroinženjering a.d.		
e) EP Entel a.d.		17
f) EP Energodata a.d.		954
g) EP Industrija a.d.	14	
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	693	98
j) EP Oprema a.d.		2.412
k) EP Sunnyville d.o.o.		
l) EP Park 11 d.o.o.		
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		2.962
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.		
r) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija		
<i>Svega</i>	<i>3.861</i>	<i>30.559</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

43. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazani su broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. Iskazane vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2018. godine, obuhvataju samo glavnice po sporovima.

Tužilac	Prvostepeni postupak	Drugostepen i postupak	Trećestepeni postupak	Ukupno
<i>Broj sporova</i>				
Fizičko lice	7	3		10
Pravno lice	3	1		4
Fizička i pravna lica	1			1
UKUPNO	11	4	0	15
<i>u 000 dinara</i>				
Fizičko lice	900	32.814		33.714
Pravno lice	188.510			188.510
Fizička i pravna lica				0
UKUPNO	189.410	32.814	0	222.224

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tužilac	Osnov tužbe	Vrednost spora u 000 dinara	Prognoza ishoda spora
Sreta Ivanišević	Naknada za eksproprisanu nepokretnost (Bežanija)	Neodređeno	Neizvesno
Vladan i Tomislav Krdžić	Naknada štete (na ime vrednosti besplatnih akcija koje nisu stekli)	444	Neosnovano, prvostepenom presudom odbijen tužbeni zahtev, čeka se odluku po žalbi
Goran Rakić	Utvrđivanje prava svojine na zemljištu pod objektom radi legalizacije	Neodređeno	Neosnovano
Pavle, Radmila i Milan Kovačević	Naknada za oduzeto zemljište (Blok 26)	Neodređeno	Neizvesno
Rajko Ljubojević	Eksproprijacija zemljišta iz 1957. godine	32.370	Neizvesno
Radovanac Aleksandar i Nenad	Iseljenje iz baraka	Neodređeno	Neosnovano
Alco Investments Holding Ltd. Kipar	Utvrđenje ništavosti Aneksa br.1a Ugovora o zajedničkoj izgradnji (Blok 26)	Bez vrednosti	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Marko Martinoli, Activist d.o.o., Activeast ltd.	Prinudni otkup akcija Energoprojekt Entel a.d.	176.745	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Nikola Malbaša, Marko Martinoli i drugi mali akcionari Energoprojekt Industrija a.d.	Prinudni otkup akcija Energoprojekt Industrija a.d.	280.427	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Dekada Export-Import KFT Budimpešta	Utvrđivanje ništavnosti ugovora o ustupanju potraživanja Društa prema Vivand BT i opcionog ugovora o kupoprodaji nepokretnosti	Neodređeno	Neizvesno
Republika Srbija	Poništaj odluka Skupštine Društva od 12.12.2017. godine, sa predlogom određivanja privremene mere	Bez vrednosti	Neizvesno
Edmond Gašpar, Gojko Babić, Petar Rajačić	Prinudni otkup akcija Energoprojekt Industrija a.d.	9.193	Neosnovano u odnosu na Energoprojekt Holding a.d.
Energoprojekt Oprema a.d.	Utvrđivanje prava svojine na 261 akciji Beogradskog mešovitoog preduzeća a.d.	188.510	Neizvesno
Zoran Petrović	Poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu	Neodređeno	Neizvesno
Zoran Petrović	Naknada štete	900	Neizvesno

Početkom 2019. godine, sa Energoprojekt Opremom je zaključen Ugovora o poravnanju, čime je postignut sporazum o vansudskom poravnanju na ime utvrđivanja prava svojine Energoprojekt Opreme na 261 akciju Beogradskog Mešovitog Preduzeća a.d. Obeveza Društva po ovom osnovu je izmirena sprovođenjem kompenzacije na dan 31.12.2018. godine. Shodno odredbama Ugovora, Energoprojekt Oprema će povući tužbu u ovom sporu.

Pored prezentovanih sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, postoji i spor sa New Company d.o.o. ogranak IN Hotel, u kojem tužilac traži od društva GP Napred Razvoj a.d. utvrđenje prava svojine na zgradi hotela sagrađenoj na parceli na kojoj je, pored GP Napred Razvoj a.d., kao nosilac prava korišćenja upisano i Društvo. U ovom postupku Društvo je pasivni suparničar, s toga nema potencijalnih obaveza, ali je tužbom, iz formalnih razloga, obuhvaćeno.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Tuženo lice	Prvostepeni postupak	Drugostepeni postupak	Ukupno
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice			
Pravno lice	1	6	7
UKUPNO	1	6	7
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice			
Pravno lice	18.000		18.000
UKUPNO	18.000		18.000

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tuženo lice	Osnov tužbe	Vrednost spora u 000 RSD	Prognoza ishoda spora
Republika Srbija, EPS Srbije, Epsturs d.o.o. i Republika Crna Gora	Utvrđivanje idealnog dela vlasništva na hotelu „Park“ u Budvi	Vrednost nije utvrđena	Osnovano
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj privremenog rešenja Komisije za HoV kojim je Društvu oduzeto pravo glasa u Energoprojekt Oprema a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj privremenog rešenja Komisije za HoV kojim je Društvu oduzeto pravo glasa u Energoprojekt Industrija a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj konačnog rešenja komisije kojim je Društvu oduzeto prava glasa u Energoprojekt Oprema a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj konačnog rešenja komisije kojim je Društvu oduzeto prava glasa u Energoprojekt Industrija a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Komisija za hartije od vrednosti	Poništaj konačnog rešenja komisije kojim je prekinut postupak odlučivanja po zahtevu za objavljivanje ponude za preuzimanje Energoprojekt Entel a.d.	Bez vrednosti	Neizvesno
Ringier Axel Springer d.o.o.	Utvrđivanje ništavosti ugovora i povraćaj datog avansa	18.000	Neizvesno

Pored prezentovanih sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, vodi se i sudski spor protiv Grada Beograda, i BG Hala d.o.o., za dug po osnovu radova izvedenih od strane Energoprojekt Visokogradnje na objektu „Arena“, koje je ugovorila Energoprojekt Holding Koproračija. Po navedenom sudskom sporu dobijena je pravosnažna presuda prema BG Hala d.o.o., dok je odbijen tužbeni zahtev u odnosu na Grad Beograd. Društvo je protiv ove odluke izjavilo reviziju. Nakon što je usvojena revizija Društva, postupak je u jednom manjem delu zahteva pravosnažan u odnosu na BG Hala d.o.o., a u preostalom delu tužbenog zahteva je u toku prvostepeni postupak prema BG Hala d.o.o. i Grad Beograd.

44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaj.

U Beogradu,
19.02.2019. godine

Zakonski zastupnik

Stojan Čolakov, dipl. inž.

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O USAGLAŠENOSTI GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O POSLOVANJU
SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA**

Akcionarima "Energoprojekt Holding" a.d, Beograd

Izvršili smo reviziju pojedinačnih i konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja društva "Energoprojekt Holding" a.d, Beograd (dalje u tekstu i: Društvo) za 2018. godinu, na koje smo izdali mišljenje 07. marta 2019. godine za pojedinačne i 30. aprila 2019. godine za konsolidovane finansijske izveštaje.

U skladu sa zahtevima koji proističu iz člana 30. Zakona o reviziji („Sl. glasnik RS“ br. 62/2013) i člana 11. Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS“ br. 114/2013) izvršili smo proveru usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima Društva.

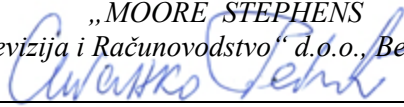
Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i tačnost godišnjeg izveštaja o poslovanju (koji obuhvata informacije i za pojedinačne i za konsolidovane finansijske izveštaje) u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Naša odgovornost je da sprovođenjem revizorskih postupaka u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 - Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije, iznesemo svoj zaključak u vezi sa usklađenošću izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima Društva za 2018. godinu.

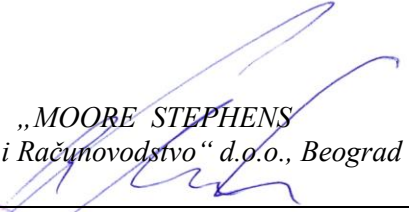
Na bazi sprovedenih revizorskih postupaka nismo uočili materijalno značajne nekonzistentnosti, koje bi ukazivale da godišnji izveštaj o poslovanju za 2018. godinu nije usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima Društva za istu poslovnu godinu.

U Beogradu, 30. aprila 2019. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Stanko Rebić
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2018. GODINU

- Opšti podaci;
 - Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
 - Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
 - Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;
 - Postojanje ogranaka;
 - Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
 - Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

Napomena:

Godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Energoprojekt Holding a.d. za 2018. godinu prikazani su kao jedan izveštaj i sadrže informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Holding a.d.

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07023014

PIB: 100001513

Veb sajt i e-mail adresa: www.energoprojekt.rs ; ep@energoprojekt.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8020/2005

Delatnost (šifra i opis): 06420 - Holding poslovi

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2018. godini): 75

Poslovno ime, sedište, poslovna adresa revizorske kuće: MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo d.o.o, Beograd, Studentski Trg 4/V

Broj akcionara (na dan 31.12.2018.): 3.812

Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2018.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.530.034	41,44%
2.	Republika Srbija	3.671.205	33,58%
3.	Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
4.	Jopag AG	560.731	5,13%
5.	Tezoro broker a.d. – zbirni račun	228.196	2,09%
6.	Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
7.	Tezoro broker a.d.	81.150	0,74%
8.	Global Macro Capital Opportuni	74.772	0,68%
9.	East Capital - East Capital Balk	66.850	0,61%
10.	Raiffeisen banka a.d. – kastodi rn - ks	61.995	0,57%

Vrednost osnovnog kapitala: Osnovni akcijski kapital 5.574.958.920 RSD

Broj izdatih akcija: 10.931.292 običnih akcija

Nominalna vrednost akcije: 510 RSD

ISIN broj: RSHOLDE58279

CIF kod: ESVUFR

Cena akcija u izveštajnom periodu:

- Poslednja cena: 668 RSD/akciji (na dan 31.12.2018.)
- Najviša cena: 1.000 RSD/akciji (na dan 05.01.2018.)
- Najniža cena: 600 RSD/akciji (na dan 14.12.2018.)

Tržišna kapitalizacija: 7.302.103.056 RSD (na dan 31.12.2018.)

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

Akcije Energoprojekt Holdinga su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu - „Prime listing-u“ Beogradske berze. Akcijama pojedinih zavisnih društava se trguje na „Open Market-u“ (Energoprojekt Entel i Energoprojekt Industrija) i „MTP Belex“ tržišnom segmentu Beogradske berze (Energoprojekt Oprema).

Kratak prikaz poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

"Sistem Energoprojekt" čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog - matičnog društva, kao i njegova zavisna društva (u zemlji i u inostranstvu), zajedničko i pridruženo društvo (u zemlji). Društva unutar Sistema Energoprojekt su međusobno povezana putem učešća u osnovnom kapitalu.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima. Pored energetike i vodoprivrede, delatnost Sistema Energoprojekt obuhvata projektovanje i izgradnju industrijskih postrojenja, javnih i stambenih kompleksa, telekomunikacionih sistema, usluge u domenu urbanizma i zaštite životne sredine, informacione tehnologije, trgovinu i nekretnine.

Po ostvarenim prihodima, osim domaćeg tržišta, najvažnija su tržišta afričkih zemalja (Uganda, Gana, Alžir, Nigerija, Zambija), Kazahstan, Rusija, Bliski istok (Katar, UAE, Oman) i Južna Amerika (Peru).

Podaci o Upravi društva:

Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2018.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Dobroslav Bojović, predsednik	VII-1 stepen, diplomirani ekonomista	47.004
2. Miodrag Zečević, član	VIII stepen, diplomirani inženjer elektrotehnike	7.254
3. Nada Bojović, član	VII-1 stepen, diplomirani inženjer organizacije rada	0
4. Vitomir Perić, član	VII-1 stepen, diplomirani mašinski inženjer	1.108
5. Branislav Ivković, član	VIII stepen, diplomirani građevinski inženjer	1.000
6. Marko Milojević, član	VII-2 stepen, magistar evropskog poslovnog prava	0

Članovi Izvršnog odbora (na dan 31.12.2018.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Stojan Čolakov, Generalni direktor	VII-1 stepen, diplomirani građevinski inženjer	0
2. Vladimir Višnjjić, Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan	VII-1 stepen, diplomirani ekonomista	0
3. Milan Mamula, Izvršni direktor za pravne poslove	VII-1 stepen, diplomirani pravnik	0
4. Bogdan Uzeac, Izvršni direktor za operativne poslove	VII-1 stepen, diplomirani građevinski inženjer	0

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., pored matičnog akcionarskog društva "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd (u daljem tekstu: Energoprojekt Holding ili Društvo) uključena su i:

- 11 zavisnih društava u zemlji od kojih 10 zavisnih društava su neposredno zavisna (8 akcionarskih društava i 2 društva sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću),
- 1 zajednički poduhvat, u daljem tekstu zajedničko društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50%,
- 1 pridruženo društvo (1 akcionarsko društvo), kao i
- 7 neposredno zavisnih društava u inostranstvu.

U okviru zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu (ukupno 87) i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu (14 zavisnih društava u inostranstvu, 1 pridruženo društvo u inostranstvu i 1 pridruženo društvo u zemlji), koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, izradu studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema, promet roba i usluga i drugo.

Prema delatnosti poslovanja, društva u Energoprojektu su u izveštajnom periodu organizovana na sledeći način:

Delatnost	Broj društava u zemlji	Broj jedinica za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	39	5
Izgradnja i opremanje	6	48	13
Holding	1		
Ostalo	4		4
Ukupno	15	87	22

Ukupan prosečni broj zaposlenih u društvima koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu: sistem Energoprojekt) u 2018. godini, na bazi stanja krajem svakog meseca, ne računajući lokalnu radnu snagu ino – entiteta, iznosi 2.129 (2017. godine: 2.243).

Grupnu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. čine matično društvo Energoprojekt Holding i niže navedena zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji

R.br.	N a z i v	% vlasništva
<i>Zavisna društva</i>		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
4.	Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
5.	Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
6.	Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
7.	Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
8.	Energoprojekt Entel a.d.	86,26
9.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
<i>Ostalo</i>		
10.	Energoprojekt Energodata a.d.	100,00
11.	Energoplast d.o.o.	60,00
(Energoprojekt Industrija a.d. 40,00% i Energoprojekt Entel a.d. 20,00%)		

Zajednička društva

Izgradnja i opremanje

12. Enjub d.o.o. 50,00

Pridružena društva

Ostalo

13. Fima See Activist a.d. Beograd – u likvidaciji 30,45

U skladu sa Ugovorom o kupoprodaji akciji (koji je zaključen 15.11.2017. godine između Energoprojekt Holding a.d. i Sava Re Pozarovalnica Sava d.d.), Energoprojekt Holding je, putem blok transakcije koja je realizovana na Beogradskoj Berzi 09.03.2018. godine, prodao svoje celokupno učešće u kapitalu društva Energoprojekt Garant a.d.o., Beograd (92,94% učešća). Prodaji je prethodila objava obaveštenja o nepostojanju namere sprovođenja ponude za preuzimanje u kom je utvrđena namera otuđenja 146.155 akcija izdavaoca Energoprojekt Garanta, Beograd u vlasništvu Energoprojekt Holdinga. Transakcija je saldirana 13.03.2018. godine. Trgovanje je obavljeno na bazi prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije kojom je kupcu odobreno sticanje navedenog kvalifikovanog učešća. Od dana prodaje, prihodi i rashodi nastali iz odnosa sa Energoprojekt Garantom evidentiraju se na pozicijama prihoda i rashoda koji se odnose na *ostala pravna lica* (do 13.03.2018. godine evidentirani su na pozicijama prihoda i rashoda koji se odnose na *zavisna pravna lica*).

Iz grupe za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. za 2018. godinu isključeno je društvo Energoprojekt Promet d.o.o. obzirom da je isto, od 2010. godine, neaktivno (u dormant statusu) i da od tada nije imalo poslovnih aktivnosti, da ne raspolaže nikakvom imovinom i da je počev od 2019. godine Agencija za privredne registre (APR) pokrenula postupak prinudne likvidacije za sva društva koja nisu dostavila finansijske izveštaje u skladu sa propisima o računovodstvu za poslednje dve uzastopne godine koje prethode godini u kojoj se podnose finansijski izveštaji. Društvo Energoprojekt Promet d.o.o. ne predaje finansijske izveštaje APR počev od finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., metodom potpune konsolidacije, uključeno je zavisno društvo Energoplast d.o.o., pri čemu je prethodno eliminisano njegovo uključenje, metodom udela (equity metodom), kroz prvostepenu konsolidaciju u finansijske izveštaje Energoprojekt Industrije (40,00%) i Energoprojekt Entela (20,00%). Iako Energoprojekt Holding u predmetnom društvu (indirektno) ima učešće u kapitalu od 42,36%, u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. ono je uključeno

metodom potpune konsolidacije, obzirom na činjenicu da Energoprojekt Holding, posredno, ima moć kontrole nad Energoplastom (iako nema većinsko vlasništvo).

Prilikom uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d zajedničkog društva Enjub d.o.o. i pridruženog društva Fima See Activist a.d.- u likvidaciji, u skladu sa MSFI 11 –Zajednički aranžmani, primenjen je metod udela (equity metod).

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije

R.br.	N a z i v	% vlasništva
<i>Zavisna društva</i>		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	Energo (Private) Limited, Zimbabve	100,00
4.	Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
<i>Ostalo</i>		
5.	I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
6.	Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka	100,00
7.	Dom 12 S.A.L, Liban	100,00

Jedan broj gore navedenih društava u inostranstvu (Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja, Energo (Private) Limited, Zimbabve i Energo Kaz d.o.o., Kazahstan) je registrovan u vlasništvu Energoprojekt Holdinga, mada ih koordiniraju i njima upravljaju određena zavisna društva.

Od navedenih zavisnih društava u zemlji inostranstvu, Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema, Energoprojekt Industrija, Energoprojekt Entel, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Energodata i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija su i sama matična društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje, tako da su kroz prvostepenu konsolidaciju uključena njihova zavisna i pridružena društva koja su navedena u narednoj tabeli.

R.br.

N a z i v

Uključena kroz prvostepenu
konsolidaciju

Inostranstvo

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije

Izgradnja i opremanje

1.	Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana	EP Visokogradnja a.d.
2.	Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Visokogradnja a.d.
3.	Energoprojekt Rus d.o.o., Moskva, Rusija	EP Visokogradnja a.d.
4.	Energoprojekt Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda	EP Niskogradnja a.d.
5.	Enlisa S.A., Lima, Peru	EP Niskogradnja a.d.
6.	Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora	EP Oprema a.d.
7.	OOO Belgrade, Belorusija	EP Oprema a.d.
8.	Energoprojekt Zambia Limited, Zambija	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija

Projektovanje i istraživanje

9.	Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman	EP Entel a.d.
10.	Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar	EP Entel a.d.
11.	Energoprojekt Entel L.L.C., Abu Dhabi, UAE	EP Entel a.d.
12.	Energoprojekt Entel kompanija, Bahrein	EP Entel a.d.
13.	Enhisa S.A., Lima, Peru	EP Hidroinženjering a.d.

Ostalo

14.	Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Energodata a.d.

Pridružena društva u inostranstvu

Izgradnja i opremanje

15.	Energoprojekt Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (24,92%)	EP Oprema a.d.

Zemlja

Pridružena društva u zemlji

Ostalo

16. Energopet d.o.o. (33,33 %)

EP Industrija a.d.

Na osnovu izvršene i registrovane dokapitalizacije društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (verifikovane u julu 2018. godine od strane angažovane revizorske kuće iz Nigerije), došlo je do promene učešća Energoprojekt Opreme u kapitalu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija sa dotadašnjih 40,00% na 24,92%.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja sistema Energoprojekt, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine sistema Energoprojekt, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2018. godinu".

U nastavku su prikazani neki od relevantnih parametara poslovanja matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) i sistema Energoprojekt, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva) u 2018. godini

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Poslovni prihodi	341.959	440.253
Poslovni rashodi	362.247	431.736
Poslovni rezultat	(20.288)	8.517
Finansijski prihodi	628.645	608.855
Finansijski rashodi	37.209	147.024
Finansijski rezultat	591.436	461.831
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	274.396	410
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	37.582	31.883
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	236.814	(31.473)
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz ranijih perioda	2.232	
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda		112
UKUPNI PRIHODI	1.247.232	1.049.518
UKUPNI RASHODI	437.038	610.755
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	810.194	438.763

Zarada po akciji

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Pokazatelj	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2018.	01.01.- 31.12. 2017.
Neto dobitak	763.473	438.933
Prosečan ponderisan broj akcija tokom godine	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	70,47	40,52

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2018. godini, i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2018.	2017.
Opšti racio likvidnosti	2:1	3,06:1	1,21:1
Rigorozni racio likvidnosti	1:1	3,06:1	1,20:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,19:1	0,18:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	2.229.903	291.408

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2018. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospelje obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2018.	2017.
Neto dobitak	763.473	438.933
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	8.529.997	8.421.896
b) Kapital na kraju godine	9.094.008	8.529.997
Svega	8.812.003	8.475.947
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	8,66%	5,18%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze	1.081.887	1.415.346
Ukupna sredstva	10.332.844	10.100.160
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,10 : 1	0,14 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	9.094.008	8.529.997
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	156.949	154.817
Svega	9.250.957	8.684.814
Ukupna sredstva	10.332.844	10.100.160
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,90 : 1	0,86 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	1.081.887	1.415.346
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	200.519	251.917
<i>Svega</i>	881.368	1.163.429
Kapital	9.094.008	8.529.997
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 10,32	1 : 7,33

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja sistema Energoprojekt u 2018. godini

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01-31.12.18.	01.01-31.12.17.
Poslovni prihodi	23.122.123	32.989.557
Poslovni rashodi	23.059.457	31.986.221
<i>Poslovni rezultat</i>	62.666	1.003.336
Finansijski prihodi	770.753	2.242.994
Finansijski rashodi	760.584	2.446.958
<i>Finansijski rezultat</i>	10.169	(203.964)
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	9.862	15.480
Ostali prihodi	1.367.763	385.641
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	46.120	149.256
Ostali rashodi	333.411	314.226
<i>Rezultat ostalih prihoda i rashoda</i>	998.094	(62.361)
<i>Rezultat iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	1.070.929	737.011
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda		
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	56.176	6.808
UKUPNI PRIHODI	25.270.501	35.633.672
UKUPNI RASHODI	24.255.748	34.903.469
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	1.014.753	730.203

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.18.	01.01-31.12.17.
Neto dobitak koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	471.412	569.472
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	43,51	52,57

Neto dobitak po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u emisiji tokom godine, koji ne uključuje obične akcije koje je Društvo (Društva u Sistemu) otkupilo i koje se drže kao sopstvene akcije.

Ostvarena cena u trgovanju (na poslednji dan izveštajnog perioda - 31. decembar 2018. godine) matičnog društva Energoprojekt Holding a.d. iznosila je 668 dinara po akciji (tokom 2018. godine cena akcija se kretala u intervalu od 600 do 1.000 dinara), što je bilo ekvivalentno tržišnoj kapitalizaciji Društva u iznosu od 7.302.103.056 dinara. Odnos tržišne i knjigovodstvene (obračunske) cene (P/B) iznosio je 0,80. Ukupno ostvareni promet akcija Energoprojekt Holding a.d. u 2018. godini iznosio je 78.137.048 dinara. Prosečan promet iznosio je 311.303 dinara. Prosečna ostvarena cena trgovanja iznosila je 722 dinara po akciji.

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Polazeći od strateškog opredeljenja trajnog i održivog razvoja sistema Energoprojekt orijentisanog ka kontinuelnom uvećanju profitabilnosti, poslovanja na tradicionalnim tržištima (u zemlji i inostranstvu), ekonomski isplative uposlenosti resursa kao i globalnih makroekonomskih tokova, planirani su sledeći poslovni zadaci za 2019. godinu:

Prioritetni zadaci:

- Ugovaranje novih poslova i obezbeđenje kontinuiranog rada društava iz sistema Energoprojekt;
- Obezbeđenje likvidnosti – aktivnosti na naplati potraživanja i optimizaciji kreditne zaduženosti društava iz sistema Energoprojekt;
- Obezbeđenje preduslova za realizaciju poslovnih aktivnosti društava iz sistema Energoprojekt;

- Praćenje započetih postupaka u vezi završetka procesa vlasničke transformacije.

Ostali poslovni zadaci:

- Realizacija tekućih poslova uz adekvatno rešavanje ugovorne problematike, sa imperativnim ciljem da se ostvaruje zadovoljavajući profit na svakom projektu;
- Poslovna i finansijska stabilizacija sistema uz aktivan rad na naplati starih potraživanja;
- Prilagođavanje marketinških aktivnosti i stvaranje poslovnih uslova za nova ugovaranja i maksimalno zapošljavanje postojećih kapaciteta;
- Racionalizacija poslovanja, kvalitetnije planiranje i kontrola uz tehnološki i organizacioni razvoj;
- Uključenje svih resursa i imovine preduzeća u poslovne procese;
- Razvoj lokacija, uključenje u koncesije i privatne investicije;
- Jačanje poslovne saradnje kroz projektnu i funkcionalnu saradnju uz stalno jačanje korporativnih funkcija;
- Razvoj društva će se planirati i sagledavati kroz moguće organizacione promene i tržišno usklađivanje;
- Transparentnost poslovanja i prezentacije Energoprojekta u javnosti, kroz davanje relevantnih informacija preko Berze i redovne komunikacije sa investitorima, partnerima i stručnom javnošću, u zemlji i u inostranstvu.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produbljivanje globalne ekonomske krize i krize u evro zoni; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima; Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Energoprojekt realizuje projekte i slično.

Poslovanje Energoprojekta u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za pravovremeno prepoznavanje i upravljanje rizicima poslovanja koje treba da budu sastavni deo

svih izvršnih funkcija, i jedna je od osnovnih funkcija unutrašnje revizije društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće se intenzivno i planski u narednom periodu, u skladu sa utvrđenim godišnjim planom sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d. za 2019. godinu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Arbitražni postupak u Stokholmu sa Gazprom Transgaz Belarus na projektu Energozentar Minsk, Belorusija završen je u aprilu 2019. godine u korist Energoprojekt Opreme. U skladu sa računovodstvenim propisima, u Energoprojekt Opremi će sva relevantna knjiženja u vezi dobijene gore pomenute arbitražne presude biti evidentirana u 2019. godini.

Nakon dana bilansa stanja, osim gore navedenog nekorektivnog događaja posle izveštajnog perioda, nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs>) i Beogradske berze (na srpskom i engleskom jeziku), u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na Prime listingu Beogradske berze.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **povezanih pravnih lica**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u Aktivi Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2018.	2017.
<i>Prihodi:</i>	.	.
a) EP Garant a.d.o.	865	52.610
b) EP Visokogradnja a.d.	102.495	135.091
c) EP Niskogradnja a.d.	234.245	193.472
d) EP Hidroinženjering a.d.	12.783	15.321
e) EP Entel a.d.	472.985	340.186
f) EP Energodata a.d.	8.144	6.116
g) EP Industrija a.d.	6.143	6.512
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	4.133	4.585
j) EP Oprema a.d.	46.757	181.984
k) EP Sunnyville d.o.o.	25.785	29.465
l) EP Park 11 d.o.o.	21.681	379
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	10	125
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	9.752	9.945
<i>Svega</i>	<i>945.778</i>	<i>975.791</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Garant a.d.o.	491	1.840
b) EP Visokogradnja a.d.	10.719	39.767
c) EP Niskogradnja a.d.	5.661	15.496
d) EP Hidroinženjering a.d.	43	950
e) EP Entel a.d.	237	199
f) EP Energodata a.d.	15.762	20.750
g) EP Industrija a.d.	50	998
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	27.926	2.000
j) EP Oprema a.d.	14.502	14.749
k) EP Sunnyville d.o.o.	1.496	24.272
l) EP Park 11 d.o.o.	24	120
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	529	9.178
<i>Svega</i>	<i>77.440</i>	<i>130.319</i>

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Potraživanja:</i>		
a) EP Garant a.d.o.		699
b) EP Visokogradnja a.d.	1.183.045	740.125
c) EP Niskogradnja a.d.	770	254.155
d) EP Hidroinženjering a.d.	19.186	24.904
e) EP Entel a.d.	686	30.512
f) EP Energodata a.d.	130.929	16.078
g) EP Industrija a.d.	637	20.887
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	16.252	48.077
j) EP Oprema a.d.	269.173	
k) EP Sunnyville d.o.o.	796.141	605.102
l) EP Park 11 d.o.o.	191.856	25.317
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	359	
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.	235.025	225.779
r) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	836	
<i>Svega</i>	<i>2.844.895</i>	<i>1.991.635</i>
<i>Obaveze:</i>		
a) EP Garant a.d.o.		591
b) EP Visokogradnja a.d.	683	23.525
c) EP Niskogradnja a.d.	2.471	
d) EP Hidroinženjering a.d.		
e) EP Entel a.d.		17
f) EP Energodata a.d.		954
g) EP Industrija a.d.	14	
h) EP Promet d.o.o.		
i) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	693	98
j) EP Oprema a.d.		2.412
k) EP Sunnyville d.o.o.		
l) EP Park 11 d.o.o.		
m) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija		
n) Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading		2.962
o) Dom 12 S.A.L.		
p) Enjub d.o.o.		
r) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija		
<i>Svega</i>	<i>3.861</i>	<i>30.559</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

U toku su aktivnosti na daljem razvoju i implementaciji adekvatnog poslovnog i informacionog sistema, primerenog aktuelnom obimu i planiranom rastu poslovanja, kao i aktivnosti u vezi implementacije integrisanog dokument menadžment sistema (DMS) u sistem Energoprojekt.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Energoprojekt Holding a.d. je u periodu od januara do septembra 2018. godine završio sve aktivnosti na usaglašavanju uspostavljenih menadžment sistema sa zahtevima novih verzija dva standarda – standarda upravljanja kvalitetom i upravljanja zaštitom životne sredine (ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015).

Eksterna provera revizorske kuće „Lloyd’s Register“ uspešno je okončana 26.6.2018. godine.

Saglasno zvaničnim rokovima i zahtevima za prelazak na nove verzije standarda, svoje integrisane menadžment sisteme su usaglasila i ostala zavisna društva iz sistema Energoprojekt.

Poslovne aktivnosti se redovno usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne i utvrđuju se odgovarajući programi zaštite životne sredine. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekta organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnom filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika

svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom je garancija da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitog kancelarijskog materijala (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Podaci o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;

Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Društva dana 13.02.2017. godine, Društvo je steklo, kupovinom na Beogradskoj berzi po ceni od 124.148 hiljada RSD, 97.700 sopstvenih akcija (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa) čija nominalna vrednost iznosi 49.827 hiljada RSD.

U toku 2018. godine nije bilo otkupa ili prodaje sopstvenih akcija.

Postojanje ogranaka;

Energoprojekt Holding a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljni pregledi i komentari poslovanja (ino) entiteta sistema Energoprojekt iskazani su u okviru napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. i napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje zavisnih društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljniji; ugovorna obaveza davanja gotovine

ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo, itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća,
- zajmovi (kredit) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva

zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od pojedinih kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

• **Valutni rizik**, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata društva, pa se može zaključiti da je Društvo značajno izloženo valutnom riziku.

• **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor). **Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da je Društvo je značajno izloženo kamatnom riziku.**

• **Rizik od promene cena** je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili

valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. **Ova vrsta rizika nije izražena u društvu.**

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospеле obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom godine imalo zadovoljavajući stepen likvidnosti, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospеле obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; i
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

Predmetna problematika je definisana i realizuje se u skladu sa usvojenim internim aktima društva:

- *"Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i upravljanju rizikom u Energoprojekt Holding a.d." .*
- *"Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d." .*
- *"Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Energoprojekt Holding a.d." .*

Sva društva iz sistema Energoprojekt su usvojila i primenjuju svoje pojedinačne akte, kojima je regulisana navedena materija.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus, pre svega, stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja

Energoprojekt Holding a.d. primenjuje sopstveni kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 11. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 26.01.2012. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva (www.energoprojekt.rs).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljeni su principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva. Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, a sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva. U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

U skladu sa Pravilnikom o listingu Beogradske berze, istovremeno sa godišnjim izveštajem o poslovanju, Energoprojekt Holding a.d. dostavlja i javno objavljuje popunjen "Upitnik o praksi korporativnog upravljanja" i saglasan je da se isti može javno objaviti na internet stranici Beogradske berze.

Sva društva iz sistema Energoprojekt usvojila su i primenjuju sopstvene kodekse korporativnog upravljanja, kojim je regulisana navedena materija.

Energoprojekt Holding a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Vladimir Višnjjić, dipl. ek.

Energoprojekt Holding a.d.

Generalni direktor

Stojan Čolakov, dipl. inž.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaji za 2018. godinu sastavljeni su uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Holding a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Vladimir Višnjić, dipl. ek.

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Holding a.d.

Generalni direktor

Stojan Čolakov, dipl. inž.

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2018. godinu utvrđeni su 28. februara 2019. godine na 44. sednici Nadzornog odbora izdavaoca. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2018. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Javno društvo je dužno da sastavi godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP, dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u godišnjem izveštaju.

U Beogradu, april 2019. god.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Energoprojekt Holding a.d.

Vladimir Višnjić
Vladimir Višnjić, dipl. ek.

Zakonski zastupnik:

Generalni direktor

Energoprojekt Holding a.d.

Stojan Čolakov
Stojan Čolakov, dipl. inž.